

5NEM: II

YASAMA YILI: 1990/1

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

28'inci BİRLEŞİM

17 Aralık 1990, Pazartesi

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I. ÖZEL GÜNDEM

- 1991 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı

1. Program 10: Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Bütçesi 2409 - 2482

2. Program 11: Çalışma ve Sağlık Bakanlığı Bütçesi. 2482 - 2604

DONEM: II

YIL: 1

CUMHURİYET MECLİSİ
28'inci Birleşim
17 Aralık 1990, Pazartesi
Saat: 10.00

GÜNDEM:

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULU SUNUŞLARI.
- II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:
 - (1) 1991 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının (Y.T.No:28/1/90) Saptanan Program Çerçevesinde Görüşülmesi:
 1. Program 10, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Bütçesinin Görüşülmesi.
 2. Program 11, Çalışma ve Sağlık Bakanlığı Bütçesinin Görüşülmesi.

BİRİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 10.17

BAŞKAN - Meclis Başkan Yardımcısı
Vehbi Zeki Serter

KATİP - Muharrem Söylemez

BAŞKAN - Sayın Milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin 2'nci Yasama Dönemi, 1'inci Yasama Yılı'nın, 28'inci Birleşimini açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır
Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır. Gündem gereği görüşmelere geçiyoruz. Gündemimizin 1'inci maddesi Başkanlığın Genel Kurula sunuşlarıdır. Sunuş yoktur.

Sayın milletvekilleri; özel gündemde yer alan 1991 Mali Yılı Bütçe Tasarısının görüşmesine saptanan program çerçevesinde devam ediyoruz.

Bugün önce Program 10: Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Bütçesi görüşülecektir. Odenekleri okuyunuz lütfen.

KATİP - Program 10: Ticaret ve Sanayi Bakanlığı.

Alt Program 01: Yönetim Hizmetleri:
Personel Giderleri: 220,288,000.-
Cari Giderler: 126,520,000.-
Alt Program Toplamı: 346,808,000.-

Alt Program 02: Ticaret Dairesi:
Personel Giderleri: 922,580,000.-
Cari Giderler: 32,470,000.-
Yatırımlar: 100,000,000.-
Alt Program Toplamı:1,055,050,000.-

Alt Program 03: Sanayi Dairesi:
Personel Giderleri: 573,945,000.-
Cari Giderler: 216,700,000.-
Yatırımlar: 1,550,000,000.-
Alt Program Toplamı:2,330,645,000.-

Alt Program 04: Resmi Kaps Memurluğu Ve Mukayyitlik Dairesi:
Personel Giderleri: 244,695,000.-
Cari Giderler: 16,100,000.-
Alt Program Toplamı: 260,795,000.-
Program Toplamı: 3,993,298,000.-

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Ticaret ve Sanayi Bakanlığı bütçesi üzerinde söz isteyen var mıdır efendim? Sayın Ergün Vehbi. Peki buyurun Sayın Vehbi. Sayın Kotak siz de söz istiyor musunuz? Başka söz isteyen var mıdır arkadaşlar?

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ticaret Ve Sanyî Bakanlığı Bütçesine başlarken gündeme bir grevle girmek istiyorum. Bugün Cumhurbaşkanının gözü önünde, hükümetin gözü önünde, polisin gözü önünde bu memleketin yasaları kuralları uygulaması gerekenlerin gözü önünde çatır çutur bir grev sürmekte ve hükümet bu greve biyane kalmakta. Dolaylı olarak da o greve sebep olan işçinin hakkını yiyen kişilerden taraf ağırlık koymaktadır. Açıktan bu söylenmemişse de, açıktan tavır alınmamışsa da bugün hükümetin tavrı yazık ki o müessesede, o serbest bölgede kanunlara, kurallara, toplu sözleşmelere uymayan işverene bir destek anlamı taşımaktadır. Serbest liman bu bakanlığın bünyesinde olan bir kuruluş ve bu grev de serbest limanda devam etmektedir. Son günlerde yeniden aktüel hale gelmiş olan Polly-Peck olayı ve Asil Nadir'le de ilintilidir, ilişkilidir. Ama bu memlekette bütün ikazlara rağmen, Mecliste konuyu gündeme getirmiş olmamıza rağmen yazık ki devletin başı Cumhurbaşkanı açıktan açığa İngiltere'de itham edilen, haklılığı haksızlığı belli olmamış olan bir kişi hakkında, mahkemeye çıkarılacak olan bir kişi hakkında taraf olmaktadır.

Açıktan açığa taraf olmaktadır ve demeçler verebilmektedir. Ben hiç kimsenin felâketi üzerine konuşma inşa etmek niyetinde değilim. Temenni edelim ki hemşehrimiz olan ve burda da birçok yatırım yapmış olan, birçok istihdam olanağı yaratmış olan kişi sonuçta suçsuz olsun ve yeniden işinin başına dönsün ve çalışmalarını sürdürsün. Bu temenni-yi parantez açarak yapıyorum, ancak bunu temenni etmek başkadır, bir devletin en yüce makamını işgal eden bir kişinin İngiliz polisi tarafından getirilmiş olan suçlamaları bir kenara iterek yahut farzederek bu işi de Türk-Rum meselesi haline getirerek toplumu da bu işte taraf yapmak başka şeydir. Buna da Cumhurbaşkanının da, hükümetin de hakkı yoktur. İşte hal böyleyken de Sayın Cumhurbaşkanı da bu kişi hakkında açık açık hiç gereği olmadan, hiç yeri olmadan, açık, taraf koyduğu için de hükümet de gölgesinden korkar hale gelmiş bulunuyor ve toplu sözleşme çatır çutur çığnenmesine rağmen işçiden yana tavır koyamamaktadır. Bir kişinin arkasında bir toplumu, bir hükümeti, bir devleti sürükleyemezsiniz beyler. Ben bu kürsüden konuyu Cumhurbaşkanlığı Bütçesinde gündeme getirdim. İşaretler ortadaydı. Duyulanlar, görülenler, yazılanlar ortadaydı. Sayın Cumhurbaşkanı ise ısrarla bu konuda tavır almaya, Asil Nadir'in peşinde gitmeye kararlı görünüyordu. Bütçede açıkladım, dedim ki; bir devletin en üst makamını işgal eden kişi körü körüne bir şirket yöneticisinin peşinden gitmez. Merkezi Londra'da olan bir şirketin bugün için başında bir Kıbrıslı Türk olabilir. Ama yarın için bir Rum da olabilir dedim, bir Ermeni de olabilir.

Artık ne oldu bize? Nerden kalktık da şirketlerin Genel Yönetim Kurulu Başkanlarına da karışıyoruz. Nitekim mahkeme o kişiyi görevden aldı ve kayyım tayin etti. Tayin ettiği kayyımlar da ne Kıbrıslı Türktür, ne Türkiyeli Türktür, ne de yurttaşımızdır. İngilizdir, İngilizdir. İngiliz, yerine Ermeni de tayin edebilirdi, Rum da tayin edebilirdi. Ordaki halk şirketleri yasalarına ya da yapılan, çevrilen oyunlara, dalaveralara bizim burdan ahkâm kesmemiz mümkün

müdür? Olası mıdır? Hayır. Bunu söyledim. Dolayısıyla hal böyleyken bu şirketin başına da artık mahkeme kararıyla kayyım tayin edilmişken, İngiliz tayin edilmişken hâlâ daha Cumhurbaşkanımızın bu şirkete bu boyutta arka çıkmasının anlamını kestirmek mümkün değildir. Hele hele Sayın Asil Nadir İngiltere'de tutuklandıktan, hakkında dava okunmaya başlandıktan sonra Sayın Cumhurbaşkanımızın Türkiye'de hemen olayların arkasından verdiği demecin gerçekten üzüntümüzü katmerleştirmiştir. İner tutar tarafı olmadığını burda zabıtlara geçirmek istiyoruz. Sayın Cumhurbaşkanının söyledikleri işte Rumlar bizi yıkmak, dolayısıyla bizi yıkmak için de işte önce Asil'i yıkmak için bir yöntem benimsediler falan gibi hiçbir mantığa, hiçbir düşünce silsilesine uymayan gerekçeyi burdan reddediyorum. Pek tabii ki Rumlar Asil Nadir'i de eğer buraya yatırım yapıyorsa önlemeye çalışacaklar. Pek tabii ki Rumlar Türkiye'den sermayedar gelirse buraya yatırım yapmaya kalkarsa onu da önlemeye çalışacaklar. Pek tabii ki Rumlar Türkiye'den buraya göçmen geliyorsa ve yerleşiyorsa ona da karşı çıkacaklar ve pek tabii ki bizim Cumhurbaşkanımız herhangi bir yere gidip de resmi kabul görüyorsa ona da karşı çıkacaklar. E pek tabii ki aramızda bir anlaşma yok, anlaşmaya varmış değiliz

ve Rumlar bizimle mücadele halindedirler. Ve pek tabii ki bizi zayıf gördüklerinde de silahlarını kullanarak en üst düzeyde de yoketme girişiminde de bulunacaklar. Yani Rumların bize karşı, Kıbrıs Türküne karşı bu tavırlarını gelip de lazer ışını gibi bir noktaya Asil Nadir'e teksif etme hangi şekilde hizmet eder değerli arkadaşlar? Ve ne hakkı vardır bir devletin en üst makamını işgal eden bir kişi, bir şahsın peşinde aylardır ayları bıraktık, yıllardır sürüklensin. Ne hakkı vardır? Kendine gelmesi gerekir. Cumhurbaşkanına burdan, Meclis kürsüsünden bir toplumun, halkımızın bir ferdi, milletimizin milletvekili, halkımızın bir vekili olarak bir çağrı yapıyorum. Kendisine gelmek mecburiyetindedir. Yarın obürgün bu suçlamaların hangi noktaya ulaşacağını bilememekteyiz. Benim gönlüm inşallah dıştaki güçler, inşallah İngiliz polisi bu olayı ta getirip bizim Cumhurbaşkanımıza kadar dayamaz. Eğer bir Cumhurbaşkanı bu derece olaya karıştıyorsa, bu derece olayın içinde birinci derece ilgili olursa dünya işte Rumun, Asil Nadir'i düşürmeye çalışmasından çok daha öteye farklı şeyler düşünür, Cumhurbaşkanının bu kişi ile olan ilişkilerini düşünür ve suçlamalardaki payını düşünür. Eğer bugünlere getirmek istiyorsa Sayın Cumhurbaşkanı bizi, toplumu son derece yanlış bir yolda gittiğini kendisine bir kez daha hatırlatmayı görev bildim. Pek tabii ki izleyeceğiz. Bizden önce, milletvekilinden önce bu görev hükümete düşer. Asil Nadir olayını ciddi, sorumlu ve yetkili biçimde izlemelisiniz. Nasıl izleyeceksiniz? Nedir olayın geri planı? Arkada dönenler nedir? Polly-Peçk olayı nedir, ne olabilir? Suçlamalar nelerdir? Bizimle ilişkili olan kısımları nelerdir? Bütün bunlardan da senaryoları saptayarak Kıbrıs Türküne gelecek tehlikelerle ilgili olmalısınız. Hükümetin ve Sayın Denktaş'ın birinci görevi budur. Birinci görev

burdaki işçiyi, burdaki çalışanı, burdaki emekçiyi, müesseseyi korumaktır. Birinci görev budur. Bir tek şahıs için işçileri harcıyorsunuz, kılınızı kırdatmıyorsunuz. Adamlar greve gitti. Soruyorum niye greve gitti bu insanlar? Niye günlerdir, haftalardır grev yapıyorlar? Açık, net gittik konuştuk görüşük kendileriyle. Daha önce müdahale etmek istemedik, işte siyasi yöne çekiliyor filan denir eskiden. Bizim öyle bir parti ile ilişkimiz olmadığı için gıcunacak yanımız yok. Gittik, bu insanlarla konuştuk. Açık olarak toplu sözleşmenin ihlali söz konusudur arkadaşlar. Yani işveren bugün kanunlara uymamaktadır, kurallara uymamaktadır. Sayın bakan serbest bölge ile ilişkilidir. Kendi bölgesinde kendi bakanlığı ile ilgili bir bölgede meydana gelen bir olay hakkında müdahale etme yetkisi vardır. Gidip konuşmalıdır, görmelidir, o işçilere sormalıdır, gerekçelerini sormalıdır. Elimizde toplu sözleşme var, bu toplu sözleşme 31 Mart 1991 tarihine kadar yürürlükte kalır. Arkasında bu toplu sözleşmenin imzaları vardır. UNI-PACK adına Sayın İlker Nevzat ve o müessesenin fabrika müdürü Sayın Hüseyin Onbaşıoğlu'nun imzaları vardır, sendika temsilcilerinin imzaları vardır ve orda da beşinci imza olarak eski Ticaret ve Sanayi Bakanımız Sayın Ömer Demir'in imzası vardır. Ve şimdi işveren bu imzaları ve bu toplu sözleşmeyi tanımadığını iddia etmektedir. Kimin aracılığıyla? Menteş Aziz aracılığıyla. Menteş Aziz bakanın yanında bu toplu sözleşmedeki imzaları da tanımam, verilen hakları da tanımam ve bu devlet, bu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti korsan bir devlettir zaten demıştır, işte Rum söyledi. İnşallah Çalışma Sağlık Bakanlığı öğleden sonraki bütçesinde bunu bize söyler. İşçilerden istiyorsanız resmi ifade alabilirsiniz bu konuda.

Menteş Aziz bu korsan devlette adı yanlış yazılmış bir şirketin toplu sözleşmesini kabul etmiyorum diye iddiada bulunuyor. Adı yanlış yazılmış. Neymiş adı? UNI-PAC Ltd. yazılı, orda UNI-PAC yazılıymış. Buna dayandırarak işçilerin haklarına tecavüz edilmek istenmektedir. Eğer bu yöntemleri avukat kurnazlığıyla bu memlekette çok konularda ün yapmış olan bir avukatın kurnazlığıyla sayfalar dolusu, beş imzalı bir toplu sözleşmeyi yoklukla malûl sayacaksanız bu memlekette çalışma barışı kısa süre sonra bloke olmuş olacaktır, içiçe geçecektir demektir değerli arkadaşlarım. Tezelden bu insanların sorunlarına çözüm getireceksiniz. Ödeme güçlüğü içine düşmüş olan Polly-Peck ama UNI-PAC serbest bölgede vergi vermeyen, vergiden muaf bir şirkettir. Yeri, binası tüm geminin dayanacağı beş metre önüne de geminin dayanacağı yer devlet tarafından kendisine verilmiştir. Oraya getirilen işte ikinci el makinelerle karton kutu yapılmaktadır. Cypfruvex'e de bu mal satılmaktadır. Mısır'a da ihraç edilmektedir. Başka birkaç ülkeye de ihraç edilmektedir. Türkiye'ye bile satılmaktadır. Yani bu kadar avantajlı konumda olan UNI-PAC'ın zararı diye birşey söz konusu değildir. Halen kârdarı, halen siparişleri mevcuttur, halen milyarlarca liralık stokları vardır. Dolayısıyla bunun ceremesini işçiye çektirme hakkına sahip değilsiniz. İşçiler o müessesede çalışıyor. Londra'daki Polly-Peck onları ilgilenmez. Londra'daki Polly-Peck'le değildir akitleri. Bizim UNI-PAC'ladır akitleri. Eğer UNI-PAC batmışsa, taahhütlerini yerine getiremeyecek bir konumdaysa benim ve işçilerin iddia ettikleri söz konusu değilse, yani siparişi yoksa, stoğu yoksa, o zaman da tedbir almak yine bakanlığa düşer. Eğer hal böyle ise de gideceksiniz, el koyacaksınız, gerekli işlemleri yapacaksınız, alacaklıyı verecekliyi de saptayacaksınız. Öyle midir, öyle midir? Benim dediğimse işçinin hakkını vereceksiniz. Bakanlık aracılığıyla vereceksiniz, polis marifetiyle vereceksiniz arkadaşlar. İşçinin hakkına tecavüz edenin üstüne polis götüreceksiniz. Biz hatırlıyoruz işçiler,

köylüler, hakları çiğnendiği zaman Alagadi arazisine girmeye kalktıları da otomatik tüfekli, tomsonlu polis yolladınız köylülerin üstüne, bu zat-ı muhterem lehine. Ha işçiye gelince, köylüye gelince tomsonlarla müdahale ediyorsunuz, otomatik silâhlarla müdahale ediyorsunuz. Ama toplu sözleşmeye göre işçinin hakkını vermeyen bir zat-ı muhtereme de tavır almıyorsunuz. Böyle devlet olmaz. O zaman gelip dayanırız Mentеш Aziz'in toplantılarda döylediği korsan devlet diye çıkar, korsan devlet değilsiniz ki olmamız lâzım. Biz kabul etmiyoruz. O zaman müdahale edin. Toplu sözleşmeye aykırı davranışlara, tekliflere müdahale edin. Vermeyeceğim diyor. Kestim diyor. %25 kesiyorum. Nerden, nasıl olur kardeşim, nasıl olur? Ha ondan sonra anlaşırsanız, uzlaşırsanız, işçilik masrafı amenna. Ama haftalardır, günlerdir grevde oturan işçilerin yanına bir yetkili bile göndermediniz. Ne diyor bu insanlar? Ne yapıyor? Nedir iddiaları? neden ekmek paralarından vazgeçerek kapının önüne çıktılar, ekmek teknelerini reddeder tavırlara girdiler. Hiç olmazsa bunu sorsaydınız. Hayır, hiçbir bakanlık. Ne Çalışma Bakanlığı, ne serbest limanın ilgili olduğu bakanlık bugüne kadar en azından ilgilenmedi. Bundan sonra ben diyorum ki konuşulsun, ilgilenilsin ve işveren toplu sözleşmeye çağrılınsın. Ha ödeyemeyecek durumdaysa açık, net, eğer Polly-Peck'le birlikte UNI-PAC da işçilerin ve sendika yetkililerinin söylediğinin tersine ödeme güçlüğü içindeyse de o zaman tedbir alın, el koyun, el koyma yetkiniz vardır, alacaklılar haklarını alsın ve böyle bir müessesenin de bu memlekette çalışmasını sağlayın. Çünkü karton kutu da ordaki grev nedeniyle Lübnan'dan ithal edilmek mecburiyetinde kalacak ve iki misli fiyatla alacaksınız. Ta narenciyeye kadar tesir edecek bu. Açık söyleyim.

Soruyorum bugüne kadar ne yaptınız? Gittiniz mi, araştırdınız mı, bu toplu sözleşmeyi gördünüz mü, verilen önerileri gördünüz mü? İşçiler iyi niyetle teklif yapmaktadır ve demektir kiğer sıkıntıday-sanız biz toplu sözleşmenin bitimine kadar alacak-larımızı, kıdem tazminatlarımızı ertelemeye hazırız. Hayır, yıl sonuna kadar erteleyeceksiniz. Neye dayanıyorsunuz kardeşim? Toplayıp parayı...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Asgari ücret yıl sonuna kadar düşüktür.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yıl sonuna kadar tabii onu da, asgari ücretten de istifa edecek veya toplayacağı parayı da çekip Londra Polly-Peçk merkezine transfer edecek, götürecektir sonra da koydunsa bulur. İşçiler de alacaklarını nasıl alacaklar, o zaman kara kara oturalım düşünelim. Benim bu konuda söyleyeceğim açık ve nettir. Mecbursunuz, oturacaksınız her konuda yapılan anlaşmaya uygun işvereni göreve davet edeceksiniz. Yükümlülüklerini yerine getiremeyecek durumdaysa yani batma konumundaysa ki yine parantez içi açıyorum ve tekrarlıyorum, böyle bir durumu yoktur. Onca siparişi olan, onca stoku olan daha bir hafta on gün öncesine kadar tıkır tıkır çalışan bir müessesede bu söylediğim sözkonusu değildir. Oyle olsaydı İngiliz mahkemesi tarafından tayin edilmiş olan kayımlar zaten bunun çalışmasını, pahalı çalışmasını durdururdu. Nitekim bu doğrultuda bazı batacak müesseselerin işlerinin durdurulduğu, kapatıldığı ortadadır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ticaret ve Sanayi Bakanlığının bütçesini görüşürüz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ticaret ve Sanayi Bakanlığına bağlı olan serbest bölgedeki, Sayın Adaoğlu, serbest bölgedeki bir müessesede meydana gelen olayı konuşuyoruz. Serbest bölge Sayın bakanın görev alanı içindedir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Çalışma Bakanlığını konuşuyorsunuz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Çalışma Bakanlığında da aynı şeyleri söyleyeceğim, aynı şeyleri tekrar edeceğim. Makineleri kaçırma hazırlıkları da varmış. İşçiler o kadar haklı, mahkemeye gittiler ara emri de aldılar onu da söyleyeyim, ara emri de almış bulunuyorlar. Kimse böyle bir hevese de kapılmasın. Serbest bölgedir de nasıl olsa serbestiz, dayarız oraya bir taka makineleri de yükler kaçırırız hevesine kapılmasın kimse. İşçiler ara emri de almış bulunmaktadır. Ben hükümetten Salamis Bay Otel'inin Sayın Mentek Aziz aracılığı ile alınmasında gösterdiği ataklığı işçilerin haklarının alınmasında da göstermeye çağırıyorum. Aynı ataklığı gösterin. Salamis Bay olayı geldiğinde bir gece sabaha yakın oturup toplanıyorsunuz ve Avukat Mentek beyin bu devleti korsan devlet diye nitelendiren Avukat Mentek beyin tekliflerini görüşüp de hegen sabah da çeki kesebiliyorsunuz yetkiniz olmamasına rağmen. Büyük kurtarıcı pozunda otuz dört milyarı verebiliyorsunuz da işçilerin hepsi hepsi toplam bütün hakları sözkonusu olduğunda bir, bir bir buçuk milyara bali olan parayı bulamıyorsunuz veya ödemiyorsunuz veya böyle bir baskıyı sağlamıyorsunuz. Bunu anlamak mümkün değildir. Çifte ölçü kullanıyorsunuz, patrona karşı başka ölçü kullanıyorsunuz, patrondan yana büyük ağırlık koyuyorsunuz, yetkisiz ödemeler yapıyorsunuz hem de otuz dört milyarlık ödeme yapıyorsunuz. İşçiye karşı tavırsızlığı mezihmet olarak görüyorsunuz. Bugüne kadar Bakanlar Kurulu bu grevde tavır almıştır. Niye tavırsız? Haklı mı, değil mi? Ona bakacaksınız sizin göreviniz odur. Haklıyı ayırmak, adaletten yana olmaktır sizin vazifeniz. Bunu yapmadınız, yapmadığınız için de bugüne kadar suçlusunuz, bu grevden meydana gelen kayıplardan da suçlusunuz. Bundan sonra bu şirket yine bir numaralı suçlu şirket yetkilileri değil, sizsiniz, hükümettir etkisiz kalan.

Sayın Başkan , değerli milletvekilleri;
bu memlekette borcunu ödemeyen bireylerin elinden,
memurun elinden, çalışanın elinden, esnafın elinden
yine sizin devletin organları aracılığı ile bir
günde arabaları alınır. Haraç mezat muhtar
Tahsin'e sattırırsınız adamların arabalarını
Saray önünde. Niçin? Borcunu ödemedi diye, ödeye-
miyor diye. Arabayı ne yapıyorsunuz? Hiç ikiletmi-
yorsunuz. Yani patrondan yine tavır. Borç patrona
olunca, bankaya olunca hemen arabalara el koyuyor-
sunuz Saray önünde. Haraç mezat satıyorsunuz
ya da banka aracılığı ile alıp galerilere arabaları-
nı veriyorsunuz. Her gün görüyoruz mecburi satış
ilânlarını şeyde. Ticaret Bakanlığı da bunu çok
iyi bilir Sanayi Bakanlığı da.

Her gün görüyoruz ilânları. Millet ödeme güçlüğü içinde, kişiler ödeme güçlüğü içinde. Onlara yardımınız yok. Onların imdadına koşmak yok. Ama başka birisi, bir patron, bir sermayedar ödeme güçlüğü içine düştü diye 34 milyar ödüyorsunuz. İşçiye olan borcu için de arabalarda gösterdiğiniz dinamizmi lütfen orda da gösteriniz. Arabayı ödemediği için borcunu insanların elinden kaptırıp satıyorsunuz. Eğer ödemiyorsa o fabrikayı da ben öneririm alınız, işçiler, sendikalar hazırdır, beraber elbirliği ile çalıştırsınlar beraber. Hükümet nasıl çalıştıracak? Kamu kuruluşlarını devreye sokun, nasıl sokacaksınız? Sigortanın da alacağı var o müessesede, ihtiyat sandığının da alacağı var, onlar da ödemiyor. Sadece işçiye değil, ihtiyat sandığı, sosyal sigorta hiçbir şeyi ödemiyor. Ödemiyor, benim bildiğim ödemiyor. Ha demek onları ödüyor devletle bir şeye girmek için ama işçinin parasını ödemiyor. Mecburdur, bunda mazaret ortaya koymak olası değildir. Ben yeni bir öneri yapıyorum, Cypfruvex satın alsın herşeyi gitsin, Cypfruvex zaten büyük çapta kesin ihtiyacı olan bir müessesedir, kurumdur. Ve ihracatı da Cypfruvex yapacaktır zaten bundan sonra büyük oranda.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Fabrikanın yeri bizimdir zaten devlet verdi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bizim devlet verdi liman hemen liman gemiler gelir karşısına dayanır zaten orda ne hakkı varsa yapın oturun ve tasfiye edin alın işçilerle beraber, emekçilerle beraber borçlarını da tahsil edebilecekleri bir biçimde Cypfruvex alsın, devralsın ve çalıştırsın. Yani kârsız, batacak bir müessese değil. Benim söylemek istediğim, çeşitli alternatifler olabilir. Çeşitli yöntemlerle bu grev sona erdirilebilir ve sona erdirirken de siz tarafsız olmazsınız. Siz tarafsınız, kimden yana tarafsınız? Hakkı

yenenden yana tarafsınız. Siz parası verilmeyenden yana tarafsınız, siz mecbursunuz. Borçlu olan ödemiyo, ondan yana ağırlık koyamazsınız. Koyarsanız işte durum da yazık ki bu hale gelir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aynı şekilde Sayın Adaoğlu dedi ki niye bu konuları bu Bakanlıkta konuşuyorsunuz. E Sayın Bakan gelir bize...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Öğleden sonra Çalışma Bakanlığı var da onun için.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Onda da konuşacağım. Sayın Bakan gelir bize Sanayi Holding'i kurtarmak için, kurtarma operasyonu yapmak için Sanayi Holding'te çalışan işçilerin kıdem tazminatlarını ortadan kaldıracağını söylese bu konuyu biz hem Sayın Bakanın gündeinde hem de Çalışma Bakanlığının gündeminde bu kürsüye getireceğiz demektir. Yani artık UNI-PACK grevinde tarafsınız, Sanayi Holding battı batacak orda da yine tarafsınız. Nasıl taraf? İşçiye yönelik olarak. Çalışana yönelik olarak. Hayır kurtarmanın bu yöntemini benimsemek olası değildir. Siz ordan ekmek parası kazanan insanların yerine kendinizi koyun lütfen. Onlar açısından bakın.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Fedakâr ve cefakâr...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Fedekâr ve cefakâr Türk işçisini, ilk el oraya onun cebine giriyor ilk elin girdiği yer işçinin cebi. Kıdem tazminatlarını kesersek Sanayi Holding kurtulur. Olmaz böyle şey. Kazanılmış haklara, müktesep haklara tecavüzü yeni dönemde anladığımız kadarıyla gelenek haline getirmeye

başlıyorsunuz. Bu memlekette çalışma barışını zaten bozulmaya yüz tutmuş olan çalışma barışını dinamitliyorsunuz elinizle.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - İyi ya sana yeni siyasal parti kurmanın olanağını yaratıyorlar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bana değil de radikal partilerin beslemeye devam edecekler benim anladığım kadarıyla, bu tavırlarıyla.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Çünkü silah bırakmadıydı UBP size eskiden.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İnsanları radikal davranışlara itmekte UBP yetkilileri. Onun için kazanılmış haklara tecavüzle sorunları çözme mantığından vazgeçmek gerekirdi. Öğleden sonra konuşacağız Sayın Bakanın gündeminde de grev ve toplu iş sözleşmesiyle ilgili yasada da olumlu getirilmek istenen bazı yanlar var, onları da ben koyacağım ortaya. yani olumlu olanları da koyacağım. Sendikaları da bu konuda göreve çağıracağım tek taraflı davranıştan kaçınmaya çağıracağım.

Ama olumsuzlukları da vurgulayacağım. Muktesep haklara tecavüz noktalarını da gündeme getireceğim. İşte Sayın Bakanın komite ...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yani, yeni bir politik olay yaratıyorsunuz?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Kesinlikle.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Demagoji yapmayacaksın.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Hayır efendim. Öyle olması lâzım zaten. Ben, aristokrat partiler dediğim zaman, muhalefeti, bugüne kadar fildişi kulelerden oturup da yöneten muhalefeti de kastediyorum. İşin kolay...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Nasıl, gölge kabine kurduydu senin eski partin?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- İşin kolay, herşeye karşı çıkar. İşçi sendikalarını al. Tamamen politik amaçlı kullanmaya çalış. Ondan sonra da politika yapıyor. Peki, politikacıların memleketi düzeltmek amacıyla ortaya çıkar, o gayeyle ortaya çıkar. Eğer memleketi düzeltmek için öncelikle bozmayı öneren varsa, işte Doğu Avrupa'da gördüğümüz ülkelerin başına ne hal geldiğini görüyoruz. Önce bozalım da, sonra düzeltiriz havasında önerileri ben şimdiye kadar hiç prim vermedim. Şimdiden sonra da vermem. Haklı olan hakkını isteyecek. Sendikalar da sıkacak biraz kendilerini, adam gibi oturacaklar, çalışacaklar. İnceleyecekler, araştıracaklar ve öneriyle gelecekler. Yoksa, eh sen madem bunu getirdin, biz de masayı terkederiz. Ettin. Ne oldu? Zıtlaş, kavga et, hükümetle sendikalar kavga ediyor. Arada ezilen kim? İşte UNIPAC grevinde, orda limanda şeyin üstünde kalan işçi, ezilen o.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Cevap vermedin bana. TKP on tane bakan kurdu. Başbakanı daha belli değil. Bu defa sen hep bütün o bakanlıkları yerine getirmişsin bütçede diye.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- İnşallah.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- O da büyük başarı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- İnşallah bundan sonra...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Gölge bakan kurmuşlar.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Bakan değil, komisyon başkanı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- İlgilerinin, halkın sorunlarına yöneldiğini de görürüz Sayın Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Siyasi partileri komisyonlara mı indirgedi şeylerini?

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Komisyon Başkanı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Benim arzum Sayın Adaoğlu...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Ters geldi bana. Komisyon Başkanı gölge kabine olması lâzım.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Hayır, o şekilde görmeye çalıştılar. Tabii yazık ki yine aristokrat muhalefet de gölge kabinenin amaçlarını yerine getirmek için Mecliste çoğunluğu sağlamak mecburiyetinde olduğunu unutuyor. Yine, yol burdan geçiyor. Darbe önermediğine göre, devrim, bir sabah kalkıp da devrim yapmayacaklarına göre, amacın daima bu Mecliste çoğunluğu elde edip, mühürü, tutanın elinden mühürü almak olduğunu unutuyorlar.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Yani fantazi yapıyorlar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Kesinlikle fantazi. Ben diyorum ki somutla, sadece Kıbrıs Sorununun çözümüne yönelik birtakım büyük lâflar edip de barış havarisi kesilmek, halka hizmet için yeterli olmuyor. Yeterli olmadığını 15 senedir görüyoruz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Zaten UBP bayrağı tutar sağlam, nasıl?

BAŞKAN- Evet arkadaşlar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Alamadık, elinden alamadığımız için işte 15 senedir halk eziliyor. Eşdeğerci eziliyor, işçi eziliyor, memur, kamu görevlisi eziliyor. Bunları söylüyoruz, söylüyoruz ama, bunları düzeltecek yöntemleri uygulamak için de bir türlü iktidara gelemiyoruz. Bütün davamız, barış olsun da, herşey güllük güllü olsun. Mümkün değil. Bu ...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Dava Nikaragua'da barış.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Şimdi Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sanayi Holding kabuk değiştirdi ve sermaye oluşumu bakımından değişik bir görüntü arzeder hale geldi. Türk Cemaat Meclisi İnkişaf Sandığı %51. İhtiyat Sandığı %29, Sosyal Sigortalar %20. Kurulda bunlar yoktur tabii ki İhtiyat Sandığı ve Sosyal Sigortalar,

bu müessesenin ortakları değildi. Peki, Sanayi Holding'in nasıl oldu da ortakları haline geldiler? Sanayi Holding battıktan sonra, sosyal Sigortaya ve İhtiyat Sandığına borçlarını ödeyemez hale geldikten sonra, o borçlara mahsuben İhtiyat Sandığı, yine emekçinin parası ve sosyal sigorta, ortak kabul edildi. Bir bakıyoruz, şimdi sermaye yapısı, profili değişmiş oldu. Marifet, işçiye olan, işçinin kurumlarına olan borçları mahsup etmek için onu ortak yapmak değildir. Marifet, bu kamu kuruluşunu da bu piyasada koruduğunuz, arka çıktığınız özel sektöre rekabet edebilecek bir düzeye getirmektir. Bunu getiriyor musunuz? Ben, bakıyorum bize verilen bilgilerde, Sanayi Holding'le alakalı toplam 391 işçi çalışmakta, bunun 79 tanesi üretim dışı görevlerde. Genel Merkezde 44 kişi oturuyor.

Yani çalıştığı söylenen, çalıştığı söylenen tam onbeş fabrikada çalışan sayısı 312. Yani 15 fabrikada 312 işçi, bekçi, teknisyen, müdür, hep beraber sorumlu. Bu 15 fabrikanın toplam 312 kişi. Tabii bunun anlamı şudur. Bu onbeş fabrikanın büyük bir bölümü çalışmıyor. Çalışıyor görünüyor ama çalışmıyor. Anlamı budur. Çünkü bu Sanayi Holding'in kuruluş aşamasında bulunmuş bir kişiyim ben, elindeki müesseselerle 2-3000 işçiyi rahatlıkla istihdam edebilecek potansiyele sahip bir kurumdur Sanayi Holding. Gerileye gerileye geldi bir çoğu kapatıldı, bir çoğu kullanılmaz hale geldi, bir kısmı da özel sektöre aile işletmelerine icar edildi. Kalan onbeşle de yazık ki 312 kişi kaldı. Müdürüyle, sorumlusuyla, teknisyeniyle birlikte ve çalışmadığı, doğru dürüst çalışmadığı açık olan böyle bir kurum da halâ genel merkez diye bir fil dişi kule var ve halâ bu genel merkezde 44 personel çalışıyor. 44 personel. Ve yine çalışmayan bu müessesenin muhtelif satış merkezlerinde de, dükkanlarda da 35 satıcı çalışmaktadır. Yani 79 eleman var ve bakıyoruz kaç personelle çalışıyor koskoca PVC boru fabrikası? Personel sayısı 25, karşılığında üç vardiyayla çalışıyor. Üç vardiya çalışmak mecburiyetinde olan bir müessese bu. Müdürüyle, müsteşarıyla falan çıkardığınız zaman her vardiyada ancak işte 5-6 kişi çalışmaktadır anlamı çıkıyor. Mağusa sıvı deterjan kaynatma tozu ve temizlik malzemesi üreten tesis, Harika Fabrikasında ancak 6 kişi çalışmaktadır. 6 kişilik bu fabrikanın, bu tesisin çalıştığını iddia etmek olası değildir.

Yine Borsan Sanayi Bölgesinde elektrik tesisat kabloları üreten tesiste personel sayısı altı. Altı kişiyle çalışır gösteriyoruz. Bu da meselâ üç vardiya rahatlıkla çalışabilecek bir müessesemiz. Tevsik edildiği takdirde çok büyük bir ihracatı rahatlıkla karşılayabilecek bir müessesemiz. Çalışmıyorla eş anlamlı bir rakam altı kişilik bir personel.

Ama bize verilen listelere baktığımızda, milyarlarca, on milyarlarca liralık ihaleler arasında büyük bir payı da elektrik kabloları teşkil etmektedir. Kimler alıyor? Kimler getiriyor? Nerden getiriyor? Türkiye'den veya başka yerlerden Beyrut'tan veya başka ülkelerden ithal eden bazı müesseseler doğrudan doğruya teleksle ya da faksla ya da diğer sipariş üzerine bu memlekete bu malları getirenler de arada yüz milyonları, milyarları vurmaktadır. Peki biz serbest rekabetten yanayız, çıkıp onu söylüyorsunuz, güzel. Ne demektir bu serbest piyasa ekonomisi? Ben çok gündeme getirdim. Serbest piyasa ekonomisi herşeyin serbest olduğu bir ekonomi değildir. Devlet tanzim rolünü mutlak surette oynamak mecburiyetindedir. Eğer siz devlet ihalelerini Sanayi Holding'ten almak yönüne onun mevcut bir fabrikasını tevsik etmek, geliştirmek, büyütmek hatta mevcut kapasitesini devreye sokarak çalıştırmak yerine bazı firmalardan firma bile denemeyecek bazı aile işletmelerinden bazı şahıslardan kişilerden bazı UBP'lilerden milyarlarca liralık ihale alırsanız bunun adı serbest piyasa ekonomisi değil, bunun adı doğrudan doğruya devlet eliyle kişi zengin etmek sistemidir. Bunun adı budur. Niye bunun adı budur?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Devam eder mi daha?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Birazcık daha söyleyeceğiz Sayın Hacıahmetoğlu. Neden bunun adı budur. Şimdi ETİ teşebbüsleri yine Sayın Bakanımızın sorumluluğunda olan bir kamu kuruluşudur. Peki üşenmedim araştırdım lütfen siz de araştırın. Bakın ETİ ne yapıyor? Yani yönetim kurulunda da şu anda %90-95 kamuya ait olan bir müessesenin yönetim kurulunda da beş kişilik yönetim kurulunda iki tane bankadan temsilci var.

Yani, özel sektörün mümtaz bir bankasının iki kişisi de bu ETİ'nin yönetim kurulunda. Eğer serbest rekabet sözkonusuysa, bu serbest rekabet sadece özel sektörün serbest rekabeti anlamında değil ki. Serbest rekabet, serbest piyasa ekonomisi kooperatifçilik, ki yarı kamu kuruluşu niteliğindedir ve özel sektör bir üçlü düzen içinde, birbirleriyle rekabet edecek konumdaysa serbest piyasa ekonomisi sözkonusudur. Yoksa siz, doğrudan doğruya özel sektöre yer vermeyen ülkelerdeki devlet tekeline yönelirseniz yanlıştır. Bir de, sizin uyguladığınız kamu kuruluşlarını ezme, öldürme pahasına özel sektöre destek vermek de yanlıştır. Sizin uyguladığınız sistem de budur. Yani, devlet tekelini halkın başına oturtanların yaptığı ne büyük yanlıştır, sizin şimdi yaptığınız da bu kadar büyük bir yanlıştır. İşte iki tane kamu kuruluşu. Sanayi Holding ve ETİ Teşebbüsleri Ltd. Devletin malı, halkın malı. Kamu kuruluşu ikisi de. Bir yerde de milyarlarca, on milyarlarca liralık devletin elektrik kablosu ihalesi. Sanayi Holding'in böyle bir fabrikası var mı? Var. Rumdan kalma mı? Evet. Ta eskiden. Olduğu gibi kaldı. Yani, ne bulduysa öyle kaldı. Yanına bir makine daha, bir hat daha, iki hat daha koyup yeni yeni kablo üretecek bir hale o tesisi getirmediğiniz bir yana, doğrul dürüst mevcut tesisin de çalışmasını önlediniz. Hadi bundan vazgeçtik. Politikanız ticareti desteklemektir. Sanayiye, imalatı, üretimi değil. Peki, geldik ETİ Teşebbüslerine. ETİ ne yapıyor? Piyasada kahve ithal ediyor, pirinç ithal ediyor ve araba satıyor. Yani ticari bir müessese. İhale dosyasına baktım. Yüzlerce ihale yapılmış. 300 küsur. Yani, 350, 400'e yakın devlet ihale yapmış. Büyüklü küçüklü ihaleye çıkmışsınız. Bu ihale içinde ETİ'nin payı ne? Yani, ne vermiş size. Devlete ne satmış? Hangi konuda rekabet etmiş ve tek Reno araba satmış. O kadar. Reno araba. Üç, dört ihalede baktım, vermiş, Reno araba veriyor. Başka birşey yok. Peki soruyorum. ETİ Teşebbüsleri Ltd. ticari bir müessesedir. O ihalelerde istediğiniz bu mallarda da

teklif verecek konumda değil midir? Yani iki kişiyle kurulmuş olan bir şirket, hatta hiç tanınmayan kişilerden oluşmuş müesseseler, hatta merkezi burda olmayan, şahıslarını, patronlarını bile tanımadığımız, Türkiye'de oturan kişiler milyarlarca liralık konularda devlete, ihaleye iştirak ediyor, teklif verebiliyor da, sizin devamlı el bebek, gül bebek beslediğiniz ETİ Teşebbüsleri niye Reno'dan başka konuda size teklif vermiyor? Anlamadım. Anlamak mümkün değil. Teleksi mi yok, faxı mı yok, personeli mi yok? Söyleyin bize bilelim. Çünkü, eğer Sanayi Holding yapamıyorsa ve kabloyu illâ ki Türkiye'den ithal edecek-seniz bu memlekete, rahatlıkla bazı firmalarla, ETİ de teşebbüse geçebilir, ilişkiye geçebilir ve bir teklif de, özel şirketler yanında, o da atabilir ve bazı teklifleri de o kazanabilir. Bakıyorum ben ETİ'ye, tam 332 adet ihaleden değerli milletvekilleri; 332 adet ihale almış. Devlet ihaleye çıkmış. Devlet ihaleyi almış. Dört tane Reno araba ihalesine girmiş ETİ ve kazanmış ve vermiş. Reno vermiş, o kadar. Pardon, bir tane daha var. Yani, 332 ihalede bir tek daha var. O da Güvenlik Kuvvetlerine bir ihalede, nasılsa kazandı ve şeker ve tuz verdi. O kadar, başka birşey yok. Kablo ihaleleri, ayakkabı ihaleleri, giyecek ihaleleri, yiyecek ihaleleri, ETİ içinde yok. Nasıl bir müessesedir bu? Kuş mudur, deve midir kardeşim?

GÜLİN SAYINER (Lefkoşa)(Yerinden)- Müracaat etmediyse.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Kendi müracaat mı etmiyor ihalelere yoksa hep gidip, en pahalılarını mı alıyor, katılıyor. Yoksa ortaklaşa bazı müteahhitlerle ihale mi karıştırıyorlar, bu da oluyor çünkü. Aklal bunlar lgeliyor. Niye 332 adet ihaleden, Reno, üç, dört tane Reno ihalesi hiç, sadece bir tanesi, şeker ve tuz ihalesini kazandı bu ETİ? Bunu izah edin. Anlamak mümkün değil.

Anlamak olası değil, sebebini ben anlayamadım. Kaldı ki bu ETİ Teşebbüsleri Limited kuruluş amacına göre sanayii de destekleyecekti. Sanayiye de yatırım yapacaktı. Kaldı ki bu ETİ teşebbüsleri limited piyasada bir nevi tanzim rolü oynayacaktı fiyatlarda. Yani çok pahalı konularda devreye girecekti. Özel sektörün 2-3 müessesesinin telefonlarla birbirleriyle anlaşarak tekelleşmesini önleyecekti. Yani onlarla gidip bir olmayacaktı. Çünkü onlar 2-3 tane oldu mu bir konuda müesseseler birbirleriyle anlaşır ve fiyatı istediği miktardan halka dayatır. İşte bunu önlemek için ETİ, Sanayi Holding ve diğer kamu kuruluşları tanzim rolü oynama hakkına, yetkisine sahiptir. Onlarla anlaşmaya girmez. Fiyatları mümkün olduğu kadar düşürmeye çalışır. Her konuda, gıdda, elektrik kablosunda ve diğer ihalelerde. Ama bunu yapacak yerde, fiyat tanzim rolünü üstlenecek yerde ETİ tam tersini yapıyor, araba ithalatında özel sektör ne yapıyorsa o da yapıyor. Aracılara komisyon veriyor. Aracı Reno satıcılarına araba kanalize ediyor. Yedek parça fiyatlarını ve tamir bakım fiyatlarını da özel sektörle oturup birlikte saptıyor ve halka dayatıyor. Böyle müessese olmaz kardeşim, olamaz. Niye tutuyoruz biz bu müesseseyi? Tanzim satışında etkisi yok, ithalatta büyük bir payı yok. İhalelerde devlete katkısı yoktur. Hiç olmazsa örneğin en büyük soygunun döndüğü inşaat malzemeleri piyasasında olabilirdi, devletin alacağı inşaat malzemelerinde hiç olmazsa devreye girebilirdi. Orda da yok. Peki anlamı ne? Yani bazı şahıslar bu müessesede otlansınlar, bu müesseseyi Ulusal Birlik Partisi çiftlik gibi muhafaza etsin diye mi tutuyoruz biz ETİ'yi bu kurumları? Kamu kuruluşlarını piyasada özel sektörle dışı dışı, başa baş güreşecek hale getirmek mecburiyetindesiniz. Destek böyle olur. Serbest piyasa ekonomisi de böyle olur. Kamu kuruluşu, özel sektör koopereatif. Üçlü bir piyasada kıran kırana rekabet haline girerler, bundan da halk yararlı çıkar. Kalite kontrol bakımından da, kalite bakımından da, fiyat bakımından da. Bunların yapılmadığını hepimiz görüyoruz. Fiyat denetimi tanzim satış olmadığı için de ticaret sektöründe, doğrudan doğruya ticaret sektöründe geçen yıl fiyatlar %50 civarında arttı. Tabii sanayi, tarım ve ticaret top

Yekûn fiyat artışı da toplam fiyat artışı da yine verilen istatistiki bilgilere göre %59.8 oldu. Yani %60. Bunu bir de istatistik verileriyle oynadığını düşünürsek %10 puan daha yükseltin %60 değilse %70 yaşam bu memlekette geçtiğimiz yıl pahalılanmış oldu ve devletin de müdahalesi ne yazık ki hemen hemen hiçbir sektörde Yoktu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarruf deniyor. Yatırım deniyor. Tasarruf tüketim dengesini sağlayacak deniyor. Oysa en azgın ticarete de yine çok yanlış biçimde yine sakat bir düşünceyle mantıkla en azgın bir ticarete de izin veriyorsunuz. Bu memlekette korkunç bir biçimde tüketim pompalanıyor. Tüketimi gidermek istiyorsanız ithalatınızı, ithal edeceğiniz malların cinsini denetleme, gerektiğinde sınırlandırma zorunluluğu vardır ki halkı o lüks tüketim eğilimini bir yerde baskı altına alınabilsin. Tam tersi dönüyor. En sınırsız, en denetimsiz bir biçimde isteyen istediği malı ithal edebileceği bir düzen kurdu. Bunun faydası ne? Eh işte 5-10 tüccar kazanıyor. Esnaf bir miktar aradan işte devletten aldığı çekine ilâve 3-5 kuruş kazanıyor. Ama toplum yazık ki kazanamıyor. Bakın yine en basit bir rakam vereyim size.

Tüketimin bu memlekette pompalandığına dair kesin rakam yine sizden aldım. Hedeflenen toplam tüketimin, gayri safi milli hasılayı oran olarak 83, %83 koymuşsunuz, hedeflemiştir. Oysa, hedef sürekli aşıyor diye yine siz yazıyorsunuz ve gerçekleşen %85'in üzerinde olmuş. Yani, tasarrufa yönelik bir bütçe hazırladığınızı, bir program hazırladığınızı iddia ediyorsun. Oysa sonuç tam tersi oluyor ve %75'lere çekilecek olan bir rakam, yani, toplam tüketimle gayri safi milli hasılanın oranı %75'lere çekilecek yerde, %83 hedefini de aşarak %85'lere çıkıyor. İşte bize pompalanan lüks tüketim, lüks ticaretin sonuçları bunlardır. Üretimle perakente, işte fiyat denetimi olmadığı için üretimle perakente fiyatlar arasında da korkunç bir fark olduğu, büyük bir fark olduğu bizzat yine hükümet tarafından kabul ediliyor. Nasıl denetim, nasıl kontrol? Yani siz bunu bize yazacaksınız, biz ne yapalım peki? Yani, bizim fonksiyonumuz çıkıp sizi doğru yola çağırmaktır. Şimdi, fiyat denetimi için kamu kuruluşlarını çdevreye sokmuyorsunuz, bir. Tanzim ithalâtına veya satışına yönelmiyorsunuz iki. Tüketimi kısıtlayacak, tasarrufu artıracak tedbirlere gitmiyorsunuz, üç. Ve burda da kalkıp bize yazıyorsunuz. İşte, üretimle perakente ticaret arasında büyük fark vardır. Biz ne yapalım peki? Vatandaş ne yapsın? Mühürü tutanlar, sırtından sorumluluğu atarsa yurttaşımız ne yapsın, dar gelirli ne yapsın? İşte yine yıllık programdan birkaç söz okuyorum size. 579'uncu sayfa. "Üretim ve perakente satış fiyatları arasında büyük farklar bulunması etkin bir kontrol sisteminin sağlanmaması ve fatura sisteminin etkin bir şekilde uygulanmamasından kaynaklanmaktadır. Üretici ve pazarlamacıların güçlü örgütler oluşturamamaları tüketicilerin de kendi birlik ve örgütlerini bir denge unsuru olarak görememeleri toptan ve perakente ticaretin önemli bir sorunu olarak durmaktadır." Kim söylüyor bunu? Şimdi, muhalefet olarak biz bunları söylediğimizde kızılıyorsunuz. İşte, felâket tellallığı yapıyor muhalefet efendim, hiç öyle değil diyorsunuz. İşte bunu siz söylüyorsunuz. Yani, bunu biz söyleyeceğiz de, siz buna göre tedbir almaya

çalışacaksınız. Hayır, oturuyor, yavuz hırsız ev sahibini bastırır misali hükümet bunu kendisi yazıyor buraya ve ne diyor? Yani, üretimde, perakente tüketiciye kadar arada malı götüren, avantayı vuran bir aracılar takımı var diyor. Hükümet yazıyor bunu açık açık burada. Nerden kaynaklanıyor diyor? Bakın, etkin bir kontrol sisteminin sağlanmamasından oluyormuş bu. Doğrudur, doğrudur. İçinde yok hükümet. Böyle bir kontrol, yani üretimden perakente- ciye, tüketiciye gelinceye kadar hükümet içinde yok, doğru ve bunu da yazmışsınız. Tedbir? Tedbir ne? Tedbir, biz serbest piyasa ekonomisinden yanayız, onun için müda- hale edemeyizse, demek ki bu fark daha da açılacaktır. Böyle bir sistem yoktur dünya üzerinde. Serbest piyasa- dır da ben aracıya karışmam. Yani Defteralı kaç paraya aldı malı da, seralardan da, kaça getirdi de, o toptancı halinde veriyor, buna da karışmayacağım. Karışmayacaksam bu fark, üreticiyle perakenteci arasındaki fark gittik- çe açılacak ve pahalılığı da önleyemeyeceksin demektir. Niye yazıyorsun buraya? Bırak da muhalefet söylesin.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- Patates gelince limana izin verildi.

ISKÂN BAKANI HASAN YUMUK (Yerinden)- Öz eleştiri yapıyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Efendim? Tabii, öz eleş- tiri güzel birşeydir. Öz eleştiri yapmadığı için ya da zamanında öz eleştiri yapmadığı için sosyalist ülkeler patır patır döküldüler. Yani, battılar, battıktan sonra da battıklarını anladılar. Neden? Çünkü o safhaya gelin- ceye kadar, batıncaya kadar her kademedede sürekli öz eleş- tiri yapıp, gerekli düzeltme mekanizmalarını geliştire- mediler. en büyük hata budur. Yani, sosyalist ülkelerin bir numaralı hatası bu. Yani, sonu gelinceye kadar kade- me kademe öz eleştiri yapılır, o öz eleştiriden çıkacak olan netice düzeltilir. Düzeltme yapıyorsunuz. Feed- back. Modern sistemlerde bu.

İSKÂN BAKANI HASAN YUMUK (Yerinden) - Bu odur.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bu o değil. Bu bize her beş senede bir, o beş senenin de her programlarında gelip aynı şeyi yazıyorsunuz. Ben size getireyim on beş senedir aşağı yukarı aynı şey yazılıyor. En azından ben dokuz senedir aynı şeyi okuyorum.Şimdi bardak kırıldıktan sonra ben bu bardağı bırakırsam, fizik kuralıdır, bırakırsam kırılacak. ama bunu ben eğer önceden bilmezsem ve düzeltme yapmazsam yani bardağı bırakmazsam, yavaş yavaş buraya koymazsam düştüğünde kırılır. Sizin yaptığınız bu. Fizik kurallarına aykırı müdahale etmeden bırakıyorsunuz, bardak kırıldıktan sonra da buraya yazıyorsunuz. Ben ne yapayım buraya yazdığınızı? Gelecek sene ne yapıyorsunuz? Ona ait bir çözüm var mı? Hayır. Yani düzeltme yapmadan öz eleştiri ancak testi kırıldıktan sonra ahlama, vahlanma oluyor. Buraya aynen yazmışsınız. Başka birşey? Fatura sisteminin etkin bir şekilde uygulanmaması. Doğrudur. Yine aracıyı kontrol edemiyorsunuz, nasıl kontrol edemiyorsunuz? Etkin bir kontrol sistemi kuramadınız. İki; etkin bir fatura sistemi koymadınız. Ne oluyor?

HASAN YUMUK (Yerinden)(Devamla) - KDV geliyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ne oluyor? Ha inşallah! Ne oluyor? Hem vergiden kaçırıyorlar, hem de istedikleri fiyatı halka dayatıyorlar. Peki kim yapacak bu fatura sistemini, etkin fatura sistemini? Ben mi yapacağım? Senelerdir sizin bunu gerçekleştirmiş olmanız lâzım gelirdi diyorum ben. Eleştiri budur. Öz eleştiri zamanında yapılır ve gerekli düzeltmeler sağlanırsa, o zaman yarar getirir. O zaman ne olur? Toptancının da, tüketici tüccarla üretici arasında ezilmesi önlenmiş olur. Bunu en azından bir öneri olarak getiriyorum. Hiç olmazsa bundan sonra aracıya yönelik üretimle perakente satıcı arasındaki kademelerde etkin fatura sistemini koyun, etkin kontrol sistemini getirin de koruyucu bir duruma devlet olarak geçin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bavul ticaretinin geleceği yoktur. Ben körü körüne bavul ticaretine de karşı olan bir kişi değilim. Yani bavul ticaretini öyle bir on beş senede pompaladınız ki bugün birden bire ortadan kaldırmak yıkım olur, doğaldır. Çünkü herkes Lâpta teraslarında, ya da Esentepe yamaçlarında, ya da sulu arazide, ovada birşey ekip de, birşey üretip de, ağaç yetiştirip de ondan kazanç sağlama yerine, o işleri bir yana bıraktık, üretimden koptuk, zeytin ağacına bile gidip bakmıyor, haruba bile gidip bakmıyor; değil ki yeni birşey eksin veya üretimle uğraşsın. Ne yaptı? İşte devletten bir çekcik alıyor, o çeke bir ek olarak üç beş kuruş da evinin odasını dükkân haline getirdi, ya da merdiven altını açtı. Aldığı emeklilik ikramiyesini de hava parası olarak verdi ve bavul turizminden kazanacak. Neyi kazanacak? İşte idarei maslahatçılık yürüyor. Türkiye'deki her sallantı bu konuda burada yüzlerce, binlerce, bavul ticaretine bel bağlamış esnafı da darb ediyor, sallıyor. İşte onun için bu konuda, bu konuya fazla güvenmeyin. Bavul ticareti bir yerde duracaktır. Geleceği olmayan bir konudur bu. Ya Türkiye durduracaktır, ya gümrüklerde gerekli tedbirler alacaktır, durduracaktır, ya da bizim ekonomimiz çöktükçe bu konuda gerekli atılımı bizim tüccarımız da yapamayacak hale gelecektir. Dolayısıyla bavul ticareti şimdi devam etsin, kapatın, kaldırın ortadan demiyorum ama teşvik de etmeyin. Bavul ticaretinden gelen kârların, paraların da sanayiye, üretime, tarıma, turizme yönlennesini sağlayın, teşvik verin. Yani teşviki ticaret yerine, bankacılık yerine, imalât sektörlerine, üretici sektörlerle yapın.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden) - Sihirli değnektir çözecekler şimdi tarımı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hiç çözemezler tarımı. Konuştuk. Hiç bu gidişle...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Yedi aydır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bu bütçe ile, bu programla hiçbir şey yapamazlar. Sanyide de yapamazlar. Aynı şekilde konfeksiyon üretimi, evet bir üretimdir, bir sanayii dalıdır. Fazlaca pompalamayın, çok fazla teşvik etmeyin, çünkü konfeksiyon sorunu katma değeri büyük olan bir sanayii değildir. İngiltere'de birtakım bağlantılar yapılmaktadır. O İngiltere'deki bağlananlar o Beyrut'u bulursa veya daha ucuz Hong Kong'u bulursa veya Singapur'u bulursa senin konfeksiyon sanayiinde çöker, oturur dedik, anlattık bunları. Tekstildeki kriz, konfeksiyondaki krize rağmen dünya üzerinde sürekli pompalandı. birkaç yıl öncesine nazaran bütçeden doğrudan doğruya teşvik alan bir sektördür konfeksiyon sektörü. Hükümet o boyutta geliştirdi. Bilinçsizce konuşurdu. İşte salon içerisinde konfeksiyoncular koridorlarda dolaşiyor, Meclis Koridorlarında.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Ya daha 80 liraya çalıştırırlar herkesin kızlarını. Daha beleş çalıştırırlar herkesin kızlarını.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - En düşük. Tabii kaçak işçi kullandılar, ucuz işçi kullandılar. Buna rağmen konfeksiyon sanayii yazık ki bugün darboğazdadır. Şimdi ne yapacaksınız? Kendi görüşünüzü söyleyin. Eğer hükümetmeniz bir defa ne olup bittiğini önce öğrenmeniz lazım. Konfeksiyon sanayii niye darboğaza girmiştir? Önce onu öğreneceksiniz. Sonra gerekli tedbiri alacaksınız. Niye alacaksınız? İstihdam yaratan bir sektördür en azından şu anda. O insanların hepsini işsiz hale getirmemek için koruyacaksınız. Ama aşırı bir koruma değil. Zaman içinde bu sektörü daha çok katma değeri olan sahalara çekerek daraltacaksınız, mecbursun. Bu halde ila nihayi besleme olanağına sahip değilsin. Ama geçici desteği de alma ve bu insanların derdini de dinlemek zorunluluktur. Hükümetin de bana göre birinci görevdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sanayi bölgeleri sahipsiz yine bir buçuk milyarlık bir para var. Yetersizdir, sanayi bölgesi altyapısı senelerdir ne yazık ki tamamlanamadı, yolları yapılamadı, idari binaları yapılamadı, etrafı tellenemedi, elektriği, yeterli düzeyde suyu verilemedi. Sanayi bölgelerinin yazık ki içteki kaderi bu. Temenni edelim ki bu konuda da yine teşvik eder nitelikte kısa sürede bu sanayi bölgelerinin altyapıları devlet tamamlayabilsin. Bu konuda daha komite safhasında söyledim. Bugün ticarete bir tescilli marka sahtekarlığı sürmektedir. Bunu da hükümetiniz işte nasıl olsa bu adamlar satıyor, ihracat yapıyor. Bırakın yahu ellemeyelim diye üstüne gitmiyor. Teşvik etmese bile üstüne gitmiyor. Ama bu sahtekarlıksa, bu sahtekarlığın karşısında korumazsan sen benim tüketicimdir, benim yurttaşım, benim vatandaşım. Türkiye'nin insanıdır. Buraya gelip 3, 5 parça eşya alan insandır. Siz yabancı markaları büyük bir sahtecilikle hani elleri bu memlekete yasal yünden uzanmayacak düşüncesi ile alıp da taklit ettiğiniz bunun adı başka nedir Sayın Bakan? Sahtecilikten öteye bunun ne adı var? Yani işte kotlara sen istenen etiketi basacaksın. Avrupa'daki firması, ya da Amerika'daki firması çağırarak sen de güleceksin. Oturup Sarayönöndeki dükkanda güleceksin. Niçin? E, nasıl olsa bize yetişemiyor o. Bizi dava edebiliyor, bizden tazminat alamıyor diyeceksin el ovuşturacaksın. Olacak iş değil bu. Olacak iş değil. Yani bu dönüp dolaşır artık Sarayönönde avukatların da hükümet politikalarını çizmesine kadar gelir dayanır. Yani toplu sözleşmenizi sizin tanımam çünkü burası korsan devlet diye Sayın Menteş Aziz artık çeşitli politik demeçler de vermeye başladı eğer diyor Avrupa bizi tanımıyorsa, İngilterenin mahkemeleri, biz de onu hiç tanımıyoruz. Sen kimsin be kardeşim. Bu Meclis var. Bu memleketin Meclisi var. Hükümeti var. Cumhurbaşkanı var, müesseseleri var. Efendim onlar bizi tanımazsa ferman verdi. Memleketin, hükümetimizin ve Meclisimizin politikasında Sayın Avukat Menteş çizdi. Olacak iş değil. Ve karşılığında da Sayın Dışişleri Bakanımız'dan ya da başka bir bakanımızdan da yanıt görmedik. Ne hakkın var senin bir avukat olarak bizim memleketimiz bir korsan memleket değil. Tanınmamış bir ülke olabiliriz, Türkiye dışında bizi kimse tanımamış olabilir. Ama biz bir hukuk devletiyiz. Biz hakkın adaletin yabancılar tarafından bu memlekette aranabileceği bir düzen kurduk diyemediniz çıkıp da Menteş'e karşı Avukat Menteşe karşı. Olacak iş değil.

Aklım, mantığım almıyor,. İşte aynıdır. Tescilli marka konusunda da aynı hataya düşüyorsunuz. Yani müdahale edilmez bırak canım yapsın işte Türkiye'ye gidiyor Adidaslar, Türkiye'ye gidiyor Levis kotlar ya da bilmem neler. Bilmem böyle bir konuda tolerans göstermek, hukuk devleti anlayışına, ya da devlet olma anlayışına kesinlikle uymaz değerli arkadaşlarım.

Bu konuya da değindikten sonra bir de başka bir konuyu da işaret ederek sözlerimi bitireceğim. İthalât yine isteyen istediği biçimde yapacağı bir konu değildir. Yine böyle bir konuda da işte biz serbest piyasa ekonomisi uyguluyoruz demek hakkına sahip değilsiniz. İthalâtçı dayanıklı tüketim mallarına yöneldiği andan itibaren dünyanın her yerinde olduğu gibi bu memlekette de gerekli servisi ve yedek parça hizmetini vermek mecburiyeti vardır. Evet ithal etsin, evet rekabet etsin, benzer müesseselerle rekabet içinde piyasada çalışsın ama eğer bir buzdolabı getirecekse, bir çamaşır makinesi, bir bulaşık makinesi getirip benim yurttaşına bunları satacaksa o bulaşık makinesinin, o fırının, o buzdolabının yedek parçasını da getirmek mecburiyetindedir, belli bir stoku tutmak mecburiyetindedir ve bu cihazların bakımını üstlenecek teknik servisleri de kurmak mecburiyetindedir. Dünyada liberal ekonomi politikalar böyle uygulanır. Serbest ekonomik bir piyasa böyle oluşur. Yani serbest demek ilânihayet herkesin bulduğu her markayı bu memlekete getirip de serbestçe satması anlamında değildir arkadaşlar. Bizde ne yazık ki bu oluyor. Adam araba getiriyor, arabanın parçası yok. Niçin yok yahu? Her arabadan şu kadar kâr etmesini biliyorsun da o kârın belli bir kısmını araba yedek parçasına niye ayırmıyorsun?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden) - Kooperatif bile yapar. İlâçlama makineleri, sırtta iki milyon lira getirir, şimdi parçasını getirmez. Kaldı hepsi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Olmaz. Başka memlekette yasaktır bu. Denetim getirilir. Dayanıklı en azından tüketim malları için. Bunu bu memlekette de üstlenmek mecburiyetindedesiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Bakanlık bünyesinde de söyleyeceklerimi burada kesiyorum. Dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Vehbi.

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden)- Sayın Başkan; özür dilerim. Benimle ilgili birşey söylendi. Bir-iki cümle ile cevap vereyim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; marka taklitleri dünyanın her yerinde yapılmaktadır. Bugün...

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Bizdeki kadar serbest yapılmaz Sayın Bakan.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Marka taklitleri İngiltere'de de yapılmaktadır, Fransa'da da, Almanya'da da, İtalya'da da ve dünyanın diğer her ülkesinde marka taklitleri, Japonya'da bile yapılmaktadır. Onun için bunu önlemenin, bunun önüne geçmenin mümkün olmadığı herhalde bugün Batı Avrupa ülkelerindeki uygulamadan da görülmektedir. Ancak biz bunu tasvip ediyoruz anlamına gelmemelidir söylediklerimiz.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - Önleyebilirsiniz Sayın Bakan.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Bir bu. İkincisi de; Sayın Menteş'in söylediklerine biz hiçbir zaman katılmadık. Burası bir korsan devlet değildir. Bu devlet bir hukuk devletidir. Demokrasi ile yönetilen bir devlettir. Anayasası ile, halkı ile, demokratik kuruluşları ile bir hukuk devletidir ve bu devlet de o şekilde yönetilmektedir. O şunu söylemiş, bu bunu söylemiş, sokaktaki adam böyle söylemiş diye herhalde Dışişleri Bakanı da her gün tutup falan böyle söyledi biz katılmayız diye de herhalde beyanat vermez, vermesi de normal değildir.

Biz düşüncelerimizi icraatımızla ortaya koyuyoruz, bu kürsüden söylediklerimizle ortaya koyuyoruz. Devlet, hukuk devletidir. Biz buna inanıyoruz ve bu şekilde hareket ediyoruz. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Atakol. Buyurun Sayın Hacıahmetoğlu.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - Geç de olsa bir yanıt olarak...

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden)-
Menteş onu söyledi, o bunu söyledi...

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - İlgili olduğu için Sayın Bakan. Konu ile ilgilidir. Yani ben diyor Meclise vermem kâğıtları. Sen kimsin?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) - Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar...

BAŞKAN - Evet arkadaşlar.

KENAN ATAKOL (Yerinden)(Devamla) - Resmi bir hüviyeti olmayan bir kişiye bir bakan çıkıp yanıt vermez.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - Resmi hüviyeti var, size geldi. Size geldi de 34 milyarlık mal sattı. Nasıl resmi hüviyeti yok.

KENAN ATAKOL (Yerinden)(Devamla) - Resmi hüviyeti olmayan bir kişiye bakan yanıt vermez.

BAŞKAN - Efendim lütfen karşılıklı konuşmayın lütfen.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - 34 milyarlık mal sattı size resmi hüviyeti ile.

BAŞKAN - Evet efendim.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - Böyle bir adam politik demeç verir.

BAŞKAN - Tamam efendim devam edin.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Kıbrıs Türk Toplumunu geçmiş yıllarda İngiliz döneminde...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; demediniz.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Ben zannedersen zabıtlarda söyledim, birinci.

BAŞKAN- Buyurun efendim.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; demin yazdı zannedersen kızlar. Başka, bir daha. Peki efendim.

Geçmiş dönemlerde ve Kıbrıs Türk Toplumunda ne sanayici ne de ticaretle iştikal eden vardı. Çok kısa bir dönemde büyük kapitali olan ticari kesim türedi. Çok büyük sermayesi olan. Ben bunun karşısında değilim. Efendim Rum tüccarı varken benim kendi kardeşim olmamasından bir gerek yoktur. Biz bundan iftihar duyarız. Ama denetim lazım kardeşim. Denetim. Bilhassa ana gıda maddelerinde denetim şarttır. Denetim olmadığından bugün üretim diyoruz, milli gelir diyoruz. Bütün hükümetimiz, hepsiniz, milletvekilleri tüm olarak ne diyoruz? Üretim diyoruz. Bunu söyleriz. Ama üretimi teşvik nedir? Üretimi teşvik, ben efendim bu memlekette Tarım Bakanlığı bütçesinde söyledim. Çeşit marka ve tipde araçlar kullanılmaktadır, hurda İngiltere'den gelen traktörler. Parçasını kontrol eden yok. Bir lastik bugün kaçadır? Türkiye'de kaçadır? Burda kaçadır? İki misli fiyatadır. İşte üretimi teşvik. Parası ile teşvik. Hükümet olarak denetime alın kendini. Parasız teşvik, köylü eskiden bir kamyon verip bir traktör alırdı, şimdi kaç alacak. Bir lastiği kaç alacak, bir yedek aksamı kaç alacak, bir bels dediğimiz golanı kaç alacak? Ne oldu? Senelerdir bunu üzerinde söyleriz. Teşvik. Hala daha teşvik teşvik söyleriz. Ama biz hükümet bütçesinden, hükümetin mali olanaklarını da biliriz. Ne kadar zorluklarla vergi vermek

yürüdünüz mü birinin üzerine, hepsi birden hücum eder. Dolayısıyla hükümetler gelirlerini de burada tam ciddi denetim lazım. Bir ciddi denetim lazım. Sanayi. Bu memlekette fabrika kurmak istemez kimse. Kurulanlar ne oldu? Kurulan fabrikalar ne oldu? İşte meydana Sanayi Holding'in durumu. Bir kablo fabrikası vardır. Bütçede dinledik. Bir baktım, kaç kişi çalışır. 3 kişi çalışır. Bu tarafta ihale, kablo. Koy oraya 50 kişi. 50 kişi beşer kişiden 300 kişi geçinsin. Bu kadar işçimiz durdu. Efendim Salamis'ten haklı olarak. Çekmez o oteller. bu kadar personeli. Bir kadrolaşmaya gidiyorlar, güzel. Daha realist, daha akılcı, daha kalıcı. Personelin de her gün değişmesi olmasın güzel. Ama bu işçiler giderken ne olur? İşte kablo fabrikası, iki kişiden okudum, 10 milyar 5 milyar ihale alınır. Kablo fabrikasını açın. Kablo fabrikasına alın Sanayi, kim ister? İşte meydana Sanayi Holding. Gidip zavallı bir köylüye sorulsun Hacıhamet der. İşte fabrikalarımız, ne hale getirdiniz. Kapattınız kimisini. Kimisini özel aldı.Devam edip gidiyor. Bunu söylemeye tenkit etmeye gerek var mı? Hiç konuşamayık. Manzara ortada. Manzara ortada kardeşim. Denetim diye birşey yok. Dünyanın hiçbir yerinde böyle kısa bir dönemde yok 150 bin toplumda en büyük memleketlerde dahi insan deryası olan memleketlerde dahi böyle 10 yıl gibi kısa bir dönemde büyük bir sermaye üretilmiş değildir. Bunun da nedeni? Denetim işte. Acımadan gidecek kardeşim. Ceza Yasasını değiştirin kardeşim. Ben bütün gücümle desteklerim. Halk seni destekler,halk alkışlar seni. Ceza Yasasını değiştirelim kardeşim.

Verelim Ticaret Bakanlığının emrine 20 tane daha müfettiş. Hiç olmazsa ana gıda maddeleri denetlensin kardeşim. Hiç olmazsa ana gıda maddelerini denetlesinler, korkmadan yürüsünler. Seni toplum alkışlayacak, seve seve alkışlayacak seni.

Ekmek; senelerdir söyledik bu ekmeği. Türkiye, Anavatan Türkiye'ye gideriz, ekmeği kurabiye gibi ekmek yersiniz. Bakın.

(Girne Milletvekili Mustafa Hacıahmetoğlu elindeki ekmeği Genel Kurul Salonundaki milletvekillere gösterir.)

Buraya gelirsiniz, burada söyledim, senelerdir. Nedir? Bir iki tane fabrika var. Niçin bu ekmeğin, evimizde yaptığımız ekmeğin tadı vardır deriz, bunun yoktur. Çünkü içinde simit oranı yok. Simit oranı yok kardeşim. Bir ekmeğin içerisindeki simit oranı bir yüzdeliğe kadar aldır, halbuki sen fiskariye ekmek yersin bugün. Bunu sayın milletvekilleri hep beraberdik geçenlerde şeyde, sağolsun Anavatan, Cumhuriyet Meclisinin davetlisi olarak, orada ekmekleri yemekten evvel, kahvaltıdan evvel hepimiz de hücum ettik, kurabiye gibi ekmeğe. Şimdi, buradaki ekmeği yiyebilir misiniz kardeşim? Niçin? Simit oranı içerisinde düşük. Bunun mutlaka denetlenmesi şart değil mi? Denetlenmesi şart değil mi bunun? Denetlenemedi-gidilemedi bir türlü bunun üzerine. Ben anlayamadım bunu. Hükümette o zaman Makarios ne dedi? Ben üretimi teşvik için dedim, bütün tarım girdilerini, tarım yedek aksamını duty-free vereceğim size belirli bir kâr marjı ile çalışacaksınız dedi Rum tüccarına. %10, %20. Şimdi bakıldı mı onun üzerine? Bir yüz. bir yüz bin, bir, bir milyona satılıyor. 2,5 milyondur bir traktör lâstiği şimdi. Bir traktör lâstiği 3 milyondur hanımefendi. Bir lâstik 3 milyona, bir traktör lâstiği. Denetleyebildik mi? Bu bakımdan mutlaka arkadaşlarımız bunun üzerine yürüsünler. Ben öneriyorum, istirham ederim yürüsünler, kimseden korkmasınlar. Ceza Yasasını da değiştirelim. Ben

Hacıahmet, senin faturaların belli meydanda, kaçta getir-
din, müfettişler yürüsün onun üzerine. Verelim derhal
Ceza Yasasında da değişiklik yapalım. Ver iki yıl hapis.
Bu kadar lira ceza birincisine, bu kadar ceza sonra hapis
ve akliselime getirelim. Yazıktır bu toplum bizleri
buraya yollarken çok büyük inançlarla gönderdi, onun
değerini bilelim. Teşekkür ederim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Hacıahmetoğlu. Buyurun
Sayın Kotak.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli
milletvekilleri; bütçenin açılışından sonra, yaptığım
genel değerlendirmeden sonra Ada dışında, sağlık nedenleri
ile bulunduğum için bütçe müzakerelerine Ticaret ve Sanayi
Bakanlığı Bütçesi noktasında katılma olanağını buldum.
Genelinde bundan önce geçen konuları giriş konuşmamda
değindiğim için, bugün Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Bütçe-
sinin inceleme ve eleştirisine çaba harcayacağım.

Olaya ben bir sosyal demokrat gözü ile bakmaktayım.
Bunu bugün bilhassa tekrar belirtmeyi gerekli gördüm.
Çünkü politikaya girmeden önce de bir gazeteci olarak
sosyal demokratlığımı başlattım ve sürdürdüm. Politikada
da ödün vermedim ve fısıltı gazetesi ile politika yapma
meraklılarını da her zaman hüsrana uğrattığının farkın-
dayım.

Ulusal Birlik Partisinin sosyal demokrat olmadığı
ve tüzük ve programında da belirlendiği halde son Sayın
Mehmet Yazar'la Parlamento Heyetinin yaptığı görüşmede
Sayın Yazar, UBP'yi kendi tanımladı sağ liberal parti
olarak. Orada da hazır olan arkadaşların herhangi bir
itirazı olmadı, aksine bunu tasdik ettiler. Eğer böyle
ise beni ilgilendirmiyor...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - 1976'daki
programı neydi İsmet?

İSMET KOTAK (Devamla) - Ama ben netice itibarıyla
sosyal demokrat bir kişi olarak 1 Eylül 1977'de de Ulusal
Birlik Partisi sıralarından ayrıldım ve bu ayrılmayı
da bir görev bildim. Sosyal demokrat olarak da politikada
tek başıma mücadeleyi o günden bugüne de sürdürmekteyim. u k u i i l r i

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hangi olaya bakarsanız bakınız, yaklaşımımız sizin düşünce çizginize uygun olmak durumundadır. İster ana politikalarda olsun, ister hukuğu ilgilendiren alanda. Bu bir çerçevedir. Siz bir liberal partiyseniz o çerçevedesiniz. Ve o çerçevede o gözlükleri taşırsınız ve perde gerisindekileri de bilerek yürürsünüz. Sosyal demokrat iseniz o çerçeve içerisindeyiz ve tutumunuz da bellidir, karşılıklı da bir birinizi eleştirebilirsiniz. Noktalarınız orda durmaya mahkumdur. Ticaret ve Sanayi Bakanlığının bu 1991 yılında aldığı bütçe payı 0.39, %0.39'dur. Maliye Bakanının, kendinin yaptığı, bütçeye yaptığı bütçeye ayrılan payları listesindeki oran budur. Dolayısıyla bu Hükümetin 1991 yılında ticaret ve sanayi yönünden bu halka bu sanayiciye vaadettiği herhangi bir gelişme, ilerleme sözkonusu değildir. Çünkü bu sektörü bu iki sektörü kendi hükümet olarak geriye itmiştir. Ben özellikle sanayiden bahsediyorum. Özellikle sanayide aynı yapıyı korumaya çalışacağım. 1991 yılı programına bakarsanız koruma sayılarıyla birçok yaklaşık %1'lerle dengeleniyor, aslında gerilemedir. Yani varolanı koruyamayacaktır. Birlik Gazetesinde parti parası ile yazı yazan ve değerlendirme yapan bir yazarın bize yönlendirdiği, bizlere yönlendirdiği bir itham vardır. Tarımda ilerleme diyor. Sanayi'de ve ticarete ilerleme. İnsanın gözüne eğer sürme çekerseniz böyle görür. Halbuki Sayın Tarım Bakanı kendi o komisyona gelerek tarımda gerileme olacağını kabul etmiştir. Az dahi olsa, oranı, kendine göre. Çünkü başka türlü söyleyemezdi. 1991 programında zaten bu oran da pekişmişti. Ticaret sanayide de ben koyuyorum. Denge 1990'ın dengesini koruyacağım iddiası vardır. Mümkün değildir. Enflasyon zaten yeterince size %70 tokat vurmaya devam edecektir. Dolayısıyla yatırımlarda bir yenilik bekleyemiyoruz. Varolan yatırımların da gerileyeceği sözkonusudur. Sanayi Holding'de kapıların açılması, üretimin artırılması gibi bir iddia var mıdır? Ben görmedim. Sanayi'nin desteklenmesi için bir kalem var mıdır bu bütçe içerisinde? Ben onu da görmedim. Yeni yatırımların destekleneceğine ilişkin en küçük bir kalem yoktur. Bir sanayi yatırımlarının

faiz farkını bile esirgemektesiniz. İhracatı teşvik için belli oran 23 milyar dendi nedir? Türkiye'ye sıfır gümrkle yapılmakta olan ihracatın desteği dendi. Öyle ise varolan sanayinin de desteklenmesi artık hayal olmaktadır. Esasen Sanayi Holding'in kapılarını kapayan veya bekçi ile idare edildiğini kabul eden birkaç tesisin ötesinde bir varlığı da sözkonusu değildir. Dolayısıyla genel politikamızda bir sanayinin hamle yapacak bir yılına rastlamıyoruz. Ticaret açısından daralacak bir yıl yaşayacaksınız. Çünkü göstergeniz budur. Ülkede para darlığı başlamıştır. Son derece büyük yatırımları olan büyük bir firma bugün korkunç bir para krizinin içerisinde. İş daraltmasına gidilmektedir. Öyle ise istihdam sorun olacaktır. Gelir sorun olmaktadır. Hatta bankalar bugün bunu aylık dengelerinde görebilmektedirler. Öyle ise hükümet açısından bu bütçe ile bir tedavül sözkonusu mudur? Önümüzde bütçe. Elimde Sayın Nazif Borman'ın Maliye Bakanı olarak yaptığı konuşması, her iki konuşma da. Biri bütçe komisyonunu, biri Genel Kurulda. Ve Bütçeden rakamlar. Yani piyasaya büyük bir para enjekte edilmesi ve ticarete 1990 seyrini koruması sözkonusudur.

Öyle ise daralma vardır. İnşaat sektöründe de daralma olduğuna göre yurt dışından inşaat için getirilen 11.000 işçinin de iş tehlikesi ortaya çıkmış, zaten yarısı bu anda sokaklarda işsiz gezmektedir. Öyle ise 11.000 ilave istihdam bir alım gücü yaratmakta idi. Neden? Ticari alanda. Bu da ortadan kalkmaktadır. Bunun yaratacağı sonuçları Çalışma Bütçesinde konuşacağız. Ama ticaret açısından yaratacağı çıkmaz orada durmaktadır. Bunu gidermenin yolu ve yöntemi yatırımdır. Bir an önce yeni yatırımlara gidiniz. Sanayi Holding'te bir zamanlar Ulusal Birlik partisinin o günkü bakanların iddia ile, biz bu tesisleri özel sektöre devrediyoruz, bizim namımıza özel sektör işletecek, üretecek, satacak veya ihraç edecek ve gelire şey verecek, istihdam sahası yaratacak. Bunda bir sakınca yok, sizin politikanız açısından. Bugün 41'e yakın bir tesisti bu, 42 tesisli, bir depo. Bir de genel müdürlük, 40 kabul edelim. 40 tesisin içinde bize Sayın bakanın sunduğu, en son sunduğu 17. Genel merkez dahil 17. Geriye kalan demek kiralanmıştır. Lütfen sayın bakan bu kürsüden gelsin ve bu Meclise hitap etsin. Komisyonunda çünkü bu bilgileri alamadık biz. Hangi tesisleri, kime devrettiler ki full kapasite ile, tam kapasite ile değil, yarım kapasite ile çalışmaktadır. Makineler orada mıdır? Denetleniyor mu? Yurt dışına mı kaçırılmıştır? Yoksa depo olarak mı kullanılmaktadır? Çünkü biz zaman zaman Sanayi Holding'e ait olan bu tesisleri ziyaret etmekteyiz ve insan boyunu geçen otları yara yara ulaştığımız fabrikaların çoğunun kapısında kilit olduğunu, ambar olarak bile özel sektör tarafından kullanılmayan tesislerin varlığını bizzat gidip, el koyup görmekteyiz. Dolayısıyla iş o noktaya geldi. 17 taneye indirdiniz. Geriye kalan, mesela örnek. Mağusa'daki bisküvi fabrikası. Açık mıdır? Kiraladınız. Üretim var mı? Yoktur ben size söyleyeyim. Üretim yoktur. Niçin üretim yoktur? Kendisine bir kontrat

altında veriyorsunuz. Siz bu memleketin özel sektörünüz, kiralayanın size, üreteceksiniz. Amaç bu idi. Üretmediğiniz sürece istihdam olanağı yoktur. Gelir olanağı yoktur. O halde niye kiraladınız? Herhalde kontratta bir madde var. İptal ediniz. İptal etmek zorundasınız. Ya Sanayi Holding kendi işletecektir yeniden veya bu kârlı değildir, sizin felsefenize uygundur, kiraya vereceksiniz. Dünya kadar bisküvi ithal edilmektedir. Rakamları sizde mevcuttur, getirin söyleyiniz. Bir tek tesis bile yaşatamamanın anlamı var mıdır? Makarna tesisleri kapatılmıştır. İthal edilmektedir, hem de baskın pahasına ithal edilmektedir. İki tesis kapatılmıştır. Neden? zamanında bir bakanın üç kurşluk artışı sözkonusu sanayiciye vermemiş olmasından. Ama ondan sonra bu köprülerin altından sular geçti. Nedeni nedir? Makarna ham maddesinin Türkiye'den ciddi olarak buraya getirilmesi, hatta sıfır gümrükle getirilmesi ve üretime katılması kaçınılmazdır. Çünkü Türkiye'den Kıbrıs'a yapılan her ihracat, ihracat teşvikinden yararlanmaktadır Türkiye'de. Kıbrıs'taki sanayi ayakta duramaz. Bu kürsüden defalarca söyleniyor, dışarda söyleniyor, basında yazılıyor ama ucuz politika ile karşılaşıyoruz. Ya siz Türkiye'nin buraya ithalatına karşı mısınız? Hayır. Türkiye'nin ithalatını buraya açanlardan biri olarak karşı olmadığımızı tekrarlıyorum. Ama Türkiye'de var diye 780,000 kilometre karelik, 57,000,000'lük bir nüfusa hitap edecek bir sanayinin gelip Kıbrıs'taki üç tane tesisi de kapatmasına razı değilim. Çünkü istihdam açığı vardır. Burada nüfus tutma politikası da vardır. Bunu da düşünmek zorundayız. 11,000 tane inşaat işçisini buraya boca edenler, onlara inşaat alanında iş azlığı, işçi darlığı vardır diye getirebiliyorlar. Şimdi inşaat alanında daralma var, bu işçiler burada perişan olacak değiller mi? Öyle ise devamını getirelim. Bisküvi fabrikası kapatıldı, özele kiraya verildi. O da kapatıldı. Burada çalışan 20 kişi, 20 kişi de açıkta kaldı. Bunu üst üste koyunuz.

Gazi Mağusa'daki çelik boru sanayi. Birtakım ihale tayfalarının tüfeğinin ikide bir darbesiyle karşılaşır. 82'ye kadar darbeler. UBP-DHP Koalisyonu döneminde 82-83 yıllarında açtık işlettik. Yurt dışından ithal edilenin altında piyasaya çelik boru verildi. Sanayi Holding kâr etti.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Libya'ya da gönderdi galiba.

İSMET KOTAK (Devamla) - Libya'ya o Rumların ganimetini UBP Hükümeti yolladıydı 76'dan sonra, 82, 83'te değil. Daha önceydi o.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; o halde çelik boru sanayi orada niye kapalıdır? Bu ülke çelik boru ithal etmektedir. Dün kapatmasına neden olanlar bugün en büyük ihalecidirler, tüccardırlar. Sayın Hacıahmetoğlu burda apaçık söyledi. Benim komisyonda tekrarladığımdır. İhale listelerini inceledim. On buçuk milyarlık kablo ithal ediyorsunuz. İhale yapıyorsunuz. Bunu ya İngiltere'den, ya İtalya'dan, ya Türkiye'den, başka yerden alıyorsunuz. Ama bizim kablo sanayimiz orada listeye baktım beş kişi istihdam ediyormuş.

BAŞKAN - Üç.

İSMET KOTAK (Devamla) - Üç kişi. Teşekkür ederim Sayın Başkan. Üç kişi istihdam ediyor. Biri müdürdür herhalde, o da oraya uğramaz. Biri de bekçidir, biri gece, biri gündüz bekçisi olsa olsa. Başka bir şey olamaz. Yani bunun işlediğini eğer üretim varsa bize söylesinler. Tam kapasiteyle işliyorsa neden ihaleyle Türkiye'den, İngiltere'den, İtalya'dan Almanya'dan tel kablo alıyoruz? Çünkü önümüzde dev bir santral kurulmaktadır. Orada bir santral kuruluyorsa sizin her türlü kabloya ihtiyacınız vardır. E, kablo çekim tesisleri orda bomboş durmaktadır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Teknoloji nasıldır bu çekim tesislerinde?

İSMET KOTAK (Devamla) - Fevkalade, fevkalade. Hiç farkı yoktur. Biri daha süratli çekecektir, biri daha yavaş çekecektir. Varsın 24 saat çalışsın. Ama elbette ki oraya ilave makineler konursa daha, kalın değişik kabloları imal etme imkânı var. E, niye Fransa? Şimdi ben bir kaç örnekle, çünkü kesinlikle hiç bir şekilde zaman harcamak niyetinde değilim. Ama sanayi açısından ben özellik taşıyan tesislere temas ediyorum. Çünkü üretim darbelenmektedir. Gelecek yıla bir vaadiniz yoktur, bu bütçede görmedim, takviminde görmedim. Sayın Bakan geldiğinde bize bilgi verdiler. Teşekkür ederiz. Ama Sanayi Holding ben gidip bisküviyi geri alıyorum, bunlar işletmediler, ben gidiyorum çelik boruyu açıyorum demediler. Aksine, aksine, biraz sonra söyleyeceğim Şarap Fabrikası yapıldı. Biz onu da kiraya veriyoruz. Bu yıl kapalıdır dendi bize.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Anlat bize o Şarap Fabrikasını.

İSMET KOTAK (Devamla) - O konuya da geleceğiz efendim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Anlat çünkü hem sen itham altındasın, hem biz.

İSMET KOTAK (Devamla) - Zaten bu memlekette meyveli ağaca taş atarlar. Hiç sorun yok. İskân Bakanlığında...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Sen başlattın diye biz geri çekilemedik.

İSMET KOTAK (Devamla) - İskân Bakanlığında... Ben başlatmadım o tesisi efendim. Söyleyeceğim şimdi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Anlat o hikâyeyi geçsin zabıtlara.

H. ŞÜKRÜ SERDAROĞLU (Girne) (Yerinden) - Dinlemek istiyoruz.

İSMET KOTAK (Devamla) - Evet, tabii söyleyeceğiz belki gönlünüzü avutursunuz çünkü...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yok samimidir sorum. Yürekten söylüyorum.

İSMET KOTAK (Devamla) - Ben sizin samimi olduğunuza inanıyorum. Gönlünüzü, hayır Hüseyin beyedir söylediğim. Çünkü o da dosyalardan bilir bu işi. Eskiden Başbakanlık kadrolarında olan zat olarak ama gönlünüzü avutacaksınız. Çünkü en büyük rahatlık nedir? Aradan on altı yıl geçtikten sonra dönüp derler ki e, ne yapalım, işte iskân işlerini Kotak bozdu. Şimdi gayet rahattır bunu söylemek. Rahatlarsanız böyle içiniz açılır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Günah keçisi.

İSMET KOTAK (Devamla) - 20 Temmuz 74'te bombalar düşerken iskân Bakanlığı olmazdı. 75 sonunda olur. 76'da da seçim yaptınız. 7 Temmuz tarihinde de ben devrettim. Yani fiilen Güneyden ve Kuzeyden 82,500 göçmene dam altı verebildik o devrenin içerisinde. Zaten iskân Bakanlığının sorumluluğu oydu. Bahçeyi verdiniz Tarım Bakanlığına.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yarına bırak onları.

İSMET KOTAK (Devamla) - Özür dilerim efendim açıldı, çünkü mecburuz kimdir günah keçileri bu memlekette bazen de konuşmak lâzım artık. Ondan sonra tarımı verdiniz Tarım Bakanlığına aynı dönemde. Turizm dediler ki benim işimdir Turizm Bakanlığına verdiniz. Bunlar hep unutuldu. Şimdi iskân Bakanlığının sorumluluğundadır ya hepsi. E, o zaman da öyle. Öyle değil masal. Lefkoşa'lı otururken Tarım Bakanlığı gitti Lapta'da bahçe verdi, adam hâlâ oturur, ne göçmendir, ne bir şeydir. Hâlâ alamadınız. On altı yıldır en rahat, e, ne yapalım, Kotak verdi. İmzaya da bakmazsınız, kim verdi. Belki de siz verdiniz.

Arkadaşlar, ciddi olmak gerekmektedir. Devletin sürekliliği vardır ama...

BAŞKAN - İnşallah.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sorumluluğu da vardır. Onaltı yıl geçti aradan ve hep hükümetleri siz kurdunuz. İki defa da koalisyon, bir bizimle, DHP'yle, bir de TKP'yle kurdunuz. Ama sorumluluk sizde kaldı. Ve hatta iskânı böyle esirgediniz ona buna vermeyesiniz diye. Güzel. Efendim?

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bir de YDP'yle kurduk.

İSMET KOTAK (Devamla) - YDP'yi yuttunuz.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Kurduk ama.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sundunuz mu, kurdunuz mu ben bilmem. Bir grubunu siz yuttunuz. Seçimde de DMP olarak biz yuttuk ve kaldı böyle açıkta. Yani olay o.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ah ne güzel. Ballı börek.

İSMET KOTAK (Devamla) - Gerçeği söylemek lazım. Onun için şimdi hep beraber çekiyoruz bunu.

Sayın başkan, değerli milletvekilleri; iskanda 16 yıldır birilerini arıyorsunuz. Dağıtır, dağıtırsınız, ona buna verirsiniz, şirketler kurar verirsiniz, herkesin hakkını belirli çığnersiniz, sonra dönersiniz 1976 yılı, 1975 yılı. 1975 yılında ne yasa vardı, ne eşdeğeriniz vardı, ne de puanınız vardı. Çatır çatır aracı şirketler kurdunuz ve bal gibi politikacılar o aracı şirketlere bu memleketin topraklarını teslim ettiler. İskan Bütçesinde Sayın bakan hazırlansın Trafalgar Properties dosyasını burada getirelim ve konuşacağız. Biz, yazdık, yayınladık, konuştuk. Bu memleketin Savcısı ya el koyacak, ya bakanlık el koyacak ve bu işler meydana çıkacaktır. Bu memleketin malları ona buna ihale edilip teslim edilemez. Bir an önce ortaya çıkarmak gerekmektedir. Özür dilerim Sayın Başkan, sanayi Bakanlığına dönüyorum. Buna sanayi bakımından bağlı olduğu nedeni ile ve halen de Sanayi Bakanlığı çerçevesinde olan şarapçılık olayından soru sordu. zaten bu bütçe çerçevesindedir. benim bütçede gördüğüm kadarı ile 50,000,000'luk bir ödenek daha kondu. Herhalde telleyecekler veya oraya yine parti çerçevesinde müdür atanması sözkonusu idi. makam arabası da istemiş, ikametgah da istemiş, belki onu karşılayacaksınız, ben bilmiyorum. Ortada bağ yok, siz şarap yapacaksınız. Üretim yok, müdür tayin edeceksiniz, makam arabalı. Ona da bir telefon takınız arabasına ki bağa gittiğinde konuşsun fabrika ile.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Bir şey daha ilave edeyim İsmet Bey.

İSMET KOTAK (Devamla) - Buyurun efendim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Şarap dahi olsaydı İsmet Bey kardeşim, bağ da olsaydı, rantabil bir görüş olduğuna göre...

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Güney Kıbrıs 1,5 milyon turist almaktadır, kendi şarabını öncelikle kendi orada pazarlamaktadır. Güney Kıbrıs'ın bu becerisine karşın, Kuzey Kıbrıs'ın da öncelikle kendi şarabını pazarlama ve ondan sonra da elbette kendine ve turistine, zaten yalnız turistinize pazarlarsanız bu Kuzeyde ürettiğiniz şarap kaç tonluk olacaktır. Ha, ama, şunu söyleyeyim. UBP Hükümetlerinin yaptığı fabrikanın üreteceğini hayal ettiğiniz şarabı soruyorsa Sayın Adaoğlu...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Evet o idi.

İSMET KOTAK (Devamla) - Denizdeki suyu şişeleseydik ancak o depoları doldurabilirdiniz.

ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - O deniz suyu Hacı'nın sözüdür. Süt fabrikasındaki sözüdür o.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın başkan, değerli milletvekilleri; deniz suyu, onu da size cevaplandırırım Hacı'nın mı sözüdür, Hoca'nın mı sözüdür?

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Süt fabrikasında idi.

İSMET KOTAK (Devamla) - Süt fabrikasını da benzettiniz yüzünüze, gözünüze. İnşa edilen tesisi işletme becerisini bile gösteremediniz. Maltepe Kooperatifinin elinden aldınız işleteceksiniz diye, partizanlık yapacaksınız diye Süt Kurumuna devrettiniz seçime çeyrek kala, UBP'lileri yerleştirdiniz, sonra kapıyı kapattınız ve kilit verdünüz. Şimdi de kiralamak için koşturuyorsunuz.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Anlattı süt fabrikasını. Anlattı Hacı süt fabrikasını.

- 2456 -

İSMET KOTAK (Devamla) - Beceremiyorsanız o ilgili fabrikaya teslim ediniz, biz işletelim. Beceriyi...

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Anlattı...

İSMET KOTAK (Devamla) - Benim anlım açıktır efendim. Geçmişim, üretime dayalı bu memlekette fabrika teslim etmektir. Ben yaptım teslim ettim, işlettim, siz kapattınız.

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayın lütfen.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın başkan, sayın milletvekilleri; Trafalgar Properties cümlesini ben söyleyince Mehmet Bayram'ın dili çözüldü. Onun için bana cevap verir. Onu İskan Bakanlığına atıyoruz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Sosyal hesaplaşma.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Senin ortaklıklarını dünya bilir, senin rezilliklerini herkes bilir. Nedir senin söylediğin?

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın Başkan, bu temizlerse dilini, cevap vermeyelim Bakandır, lütfen rezillikler cümlesini ben duymamış olayım, siz de geri çekiniz isterseniz bakarsınız, ayıptır çünkü.

MEHMET BAYRAM (yerinden)(Devamla) - Ben geri çekerim. Senin ortaklıklarını...

İSMET KOTAK (Devamla) - Peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN - Tamam.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Neler var ülkede neler?

2457/...

- 2457 -

İSMET KOTAK (Devamla) - Çok net konuşuyorum ben. Anlım açık, yüzüm pak. Siz de gelirsiniz bu kürsüye...

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Sen dün nerede idin, onu anlat sen.

İSMET KOTAK (Devamla) - Benim siyasal olarak cevaplandıracağım sorumluluğum halka karşı varsa, sen de gelir beni burada itham edersiniz. Ben eğer hayatımın romanını size hesabını verecek değilim ki.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Onu anlat sen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Yeni ekonomik komutanlar arıyorlar memlekette, okumadın mı?

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayalım lütfen.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın başkan, değerli milletvekilleri; bu kendine özgü sataşmalardan sonra şarap fabrikası konusuna geçebilirim. Bu ülkede yapılmış olan araştırma yılda on tonluk küçük havuzlar halinde, ilave bekletme havuzlarında on tane, havuzlar halinde,

2458/...

Ve Türkiye'de, Ankara'da Çiftlik bölgesinde bulunan küçük, tipi küçük şarap tesisinin gerekli olduğuna dair 1982 yılında ortaya konan inceleme sonucunda toplamı 250,000,000'a çıkacak şekilde, ekonomisi ve makine aksamı ve makinelerin tümü de Türkiye'de belirli yörelerde yapılmakta olan, kırma, ezme, motorları vesaireleri ile beton havuzlarla yapılmak suretiyle ihale edildi. Bu ihale ve Mormenekşe'li bir müteahite kaldı. Ondan sonra Kurucu Meclis dönemi yaşadık. Kurucu Mecliste gelen hükümet mensupları derhal bu ihaleyi unuttular, durdurdular 250,000,000 Türk Lirasına mal olacak olan tesisti bu. Yıl 1983, 84'tür. Bağın verimi dört yıldır. Bizim dönemimizde yurt dışından iki tane de profesör bu sahada getirildi ve Sayın İrsen Küçük'le de yine bağın ekimi, dikimi, geliştirilmesi ve denetimi konusunda yasa sevk edildi. Yani aynen gündemde olduğu gibi, sahasını belirleyeceksiniz. Hangi çubuğu ekeceğini tahkik edeceksiniz. Kendisine çeşitli ekim ve işçilik desteklerini sağlayacaksınız. Ondan sonra da dört yıl sonra verimden kalkan bu bağdan belirli ürünü almış olacaksınız, cinslerine göre. Bu toprak analizlerini ilgilendiren ve Mehmetçik'i merkez almak suretiyle orada laboratuvarını da beraberinde getiren bir süreçti, bir çerçeveydi. Bunlar bir tarafa itildi 84'te ve ihale yenilendi. Makine...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yani ütopyik değildi.

İSMET KOTAK (Devamla) - Kesinlikle, ütopyik' olsa Güney şarabını satmaz beyler. Makine ihalesi Almanya'daki bir firmaya, dosyalarınızda vardır, verildi. Bina tekrar ihaleye çıkıldı, büyüdü ve çok ucuza mal olacak olan ve yıllık artışlara göre yani her yıl on tonluk bir kapasite mi artışı olacaktır bağda, on tonluk yeni bir havuz yapacaksınız. Beton havuz, en ucuza bu memlekette olan. Bu tamamen vazgeçildi. Çelik depolara dayalı, çelik paralarla döşenen motorları dahi Almanya'dan kompo gelebilirdi, hatta daha fol yok, yumurta yok etrafında

dolum makineleri belli ki bu dolum makinesi pepsi'yi de, Ramiz'in Bixi'yi de aynı anda doldurabilecek bir kapasitededir. Atıl duruyor orda makineler de. Beraber. İhale edildi ve projenin...

BAŞKAN - Veziroğlu'ydu Sayın Kotak zannederim değil mi?

İSMET KOTAK (Devamla) - Vallahi hükümetler sorumludur efendim yani kişiler değil, ondan sonra da devam etti çünkü bu. Yani durmadı bu olay.

BAŞKAN - Veziroğlu'ydu.

İSMET KOTAK (Devamla) - Bilmiyorum, Sayın Bakan rakamı söyleyecek. Ben zannediyorum beş-altı milyarken izleyebildim, şimdi dokuz milyarı bulmuştur yani bilmiyorum harcamaya, ne acıdır ki Mehmetçik'teki bu tesis bugün boş durmaktadır. Ama 1985'te seçim yapıldıktan sonra bu hükümetin belirli grubu yine UBP hükümetini oluşturdu. Sayın Başbakan da Karpaslara kadar giderek, evet, gelecek yıl biz bu tesislerde üretilen şarabı içeceğiz diye nutuklar da çekildi. 85, aynı gün yazı yazdım Kıbrıs Postasında, başyazı yayınladım. Hatalı yoldasınız bu tesisler katiyen bu kadar yükü çekecek kapasitede olamaz. Çünkü büyük bir kapasitedir. Yazılar meydandadır. Devre devre de yazmaya devam ettim. Ancak bunu yapıyorsunuz ve devam ediyorsunuz acele bağ yasası, bağ encümenini oluşturacak yasayı geçirin, bağ dikimini kontrol altına alınız. Yurt dışından, Türkiye dahil, İtalya, Fransa, nerden, Almanya, çubuklar gelecekse bu toprağa uygun laboratuvar testlerinden geçerek biran önce ekime başlayınız. Yıl 85, 84, döndük 85'e. Şimdi 90'dayız. Eğer o gün önlem alınsaydı. Gelecek yıl, ertesi yıl, çünkü tesis devam ediyor yapımına. Bunu devam ettiğinize göre ekime, Tarım Bakanları nerde? O günün Tarım Bakanları sırayla nerde? Ekim yapılmamış. Yalnız orda sultani var. Sultani de sökülmeğe. neden? Çünkü ihracattan belli alamıyor. Sultaninin de bir tür şarabını yapabilirsiniz, hiç bir sorun yok.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Su sıkıntısı da var, sulama sıkıntısı.

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla)Yağmur yağdırır İsmet Bey.

İSMET KOTAK (Devamla) - Şimdi efendim Rumlar, biz, Türkmenköy-Akdoğan sınır hattı üzerinde Bergama'ya kadardayalı topraklar üzerinde havuç ekerlerdi, patates ekerlerdi. Kuzeyde kalan toprakların ihracatı...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Karaüzüm de vardı.

İSMET KOTAK (Devamla) - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kalan topraklardaki patates ve havuç ihracatının 50.000 tonun üzerinde olması gerekmekte idi. 50.000 ton. Ben insafli davranıyorum. Çünkü Kıbrıs'ın genelinde 150.000 ton, 125.000 ton patates ihraç edilirdi. Ben deyim ki 50.000. Diğerini Güneye kalsın. 50.000 ton patates. Siz kaç üretirsiniz, kaç ihraç edersiniz? gelelim havuca...

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden) - 6.000 ton. Maksimum 8.000 ton.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) -- Bu sene 8.000'e çıktı. Geçen sene 7.000 idi.

İSMET KOTAK (Devamla) - Gelelim havuca. Havucu ortadan kaldırdınız, bakkallardan önge ile alıyoruz. Rumun gününde su vardı, bizim günümüzde su yok. Bağa gelir su yok, şeye gelir süt yok. Ama siz hiçbir şey yapamayacaksınız. Sütün temin yolları belli, bağın temin yolları belli, suyun temin yolları belli. Kaç yılda kuyu açtınız? Bir yılda Su İşleri İçişleri Bakanlığı Bütçesinde müsteşar övündü. Bizim elimizde olan araç, gereçler hepsini çalıştırıyoruz. İşlere devam ediyoruz. Buyurun davet ediyorum bütün meclisi. Yürüyün gidelim Peyak'ın yanına gidelim. Büyük trıl hem de rotary 1976'dan beri yatmaktadır orada. Belki arada bir götürüp denetlerler. Nerede su? Nerede su? Buyurunuz işte rotary orada atılı durmaktadır. Su arıyorsanız buyurun arayın. Arayan yok.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) - Su tribünlerini kuyuların içine düşürdüler.

İSMET KOTAK (Devamla) - Olay bu. Sayın başkan, efendim yeniden yapalım, yani ben demiyorum ki bunlar yapıldı bizde, hayır. 1991'de yapalım, 1992'de yapalım. Madem soruluyor, Sayın bayram sudan bahsediyor. Suyu da bana sormayın. Benden şişe suyu mu istersiniz? Araştırın. Güney buluyor da, Güney hatları çekiyor da. Şimdi bu kadar senedir yapılmadı...

MEHMET BAYRAM (Yerinden)(Devamla) - Güneyde araştırma...

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın Büyükelçilik kendi üzerine aldı tamamen gölet politikasını, yıllardan beridir Türkiye'nin yardımları ile gölet yapılmaktadır, üç seneden beridir. Daha önce niye düşünülmedi? O İngilizlerin planı yürüyor. Elimizde belgeler vardır 1981'den beri açıklama yaptık.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Sayın İsmet.

İSMET KOTAK (Devamla) Efendim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Mısır olduğu gibi bir günahkar varmış da yağmur yağmaz.

İSMET KOTAK (Devamla) - Şimdi gelelim şarap konusuna. O hala ekilmedi. Bir yandan tesis devam etti, o yandan bağ ekilmedi. Bağın da herhalde üretim vermeyeceğini kimse söyleyemez bize. Su olayı da bağda, Sultanide çok öne geçer ama, diğerinde geçmez. Unutmayınız bunu. Ürgüp'e götürdünüz bizi gözümüzle gördük manzarasını. Buyurun her tarafta denemesini yapın, uzmanlarınıza danışınız. Olay

ortadadır. Bu anda var mı ekiminiz? 1991 Programında Tarım Bakanının böyle bir projesi var mıdır? Fabrika oradadır ama. Bu, ne olacaktır tesis? Sayın bakan haklı olarak kendinin suçu değil, geldi, devraldı. Çünkü UBP hükümetleri ardarda yürürken mecbur oluyoruz bir bakan, öbür bakan diye ayıralım. Aslında bu bir genel politikadır. Ama Sayın bakan diyor ki ben bir çözüm aradım. Bunu isteyenler çık. Size mutlu haber, iyi haber vereyim. Kiralayabilirsiniz. Nasıl bisküviyi kiraladık, onu da kiralayacağız ki onlar da fabrikaya kilit vursun. Kimdir? Yabancı ile yerli ile vesaire. Nedir bunların yapacakları? Neyi yapacak? Yine bağ ektirecek, kiralayacak ve dönüyoruz geriye. Bir zaman kooperatifin büyük girişimleri ile engellenip ortadan kaldırılan değerlendirilen bir üretimi, şimdi biz yine emanet edeceğiz aracıya, tefeciye. Yani fabrika sahibi yıllara bağlayacak verecek mütemadiyen krediyi, ondan sonra da ektirecek bağı ve kendine ram edecek, ayıramayacaksınız. Buna gerek yoktur. Tarım Bakanlığı otursun 1991-1992-1993 programını hazırlasın. Devlet çekmektedir bunun bedelini. Ama bir an önce de devreye sokmaya çaba harcayalım. İspirto öncelikli idi burada. İspirtoya ne engeliniz vardır? Türkiye'den getirirsiniz kuru üzümü, bal gibi ispirto işleyebilirsiniz. Şişeleme yapabilirsiniz boş oturmasın diye tesis. Hatta şarapları şişelersiniz. İsveç Türkiye'den tankerlerle beyaz şarap almaktadır. Trakya şarabı İsveç gemi ile gelip almaktadır, İsveç'e götürür. Araştırınız benim söylediklerimi ve Turkish White diye şişeliyor ve iftiharla da piyasasına sunuyor ve satıyor. Getiriniz siz de şişelersiniz geçici olarak. Ta ki üretime başlayıncaya kadar. Bunun yolu yordamı çok. Sayın Bakan derse ki buyurun hep beraber tartışalım, çözümler bulalım. Biz ona da hazırız.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Bu memleket bizim.

İSMET KOTAK (Devamla) - Evet, kesinlikle.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; o halde sanayide belirli noktalara temas ettik ve ben şunu söyleyeyim; eğer bu ülkede enflasyonu yenmek isterseniz hayal alemine dalmanız. Turizm enflasyonu yenemez ve geriletemez. Turizm bugün bizim için sakattır. Yatırım olmasın mı? Paranız varsa yatırım yapın. ama bütçenin bütün olanaklarını turizme yönlendireceksiniz ve ondan büyük bir gelir gelecek ve enflasyonu ortadan kaldıracaksınız. Bu halkı refaha ulaştıracaksınız gibi iddialar içine giderseniz hata yaparsınız. İşte turizm, işte sanayi sektörü.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Konfeksiyonu ne yapacağız?

İSMET KOTAK (Devamla) - İşte tarım, işte sanayi. Bunlarla büyük bir girişim gerekmektedir. Konfeksiyon sanayi bence, evet, katma değeri çok düşüktür Sayın Vehbi'nin dediği gibi ama büyük bir istihdam alanıdır. Binaneyleh konfeksiyon sanayide yeni girişimler ve destekler gerekmektedir. Bugün Türkiye'den konfeksiyon gelmektedir. Burdan ihracat yapılmaktadır. Bu doğal gibi görülebilir. Eğer ithalat normal yollarla olsa. Sonuna kadar karşı olduğum bir olaydır, 82'de, 83'te ben mücadele verdim, kaldıramadım. Benden sonra arkadaşlar verdi mi vermedi mi mücadeleyi bilmem ama yolcu beraberliği ticarete son verme zamanı gelmiştir. Bu mümkün değildir. Bu mümkün değildir. Yolcu beraberliği bu memleketin sanayini darbelemektedir. Yolcu beraberliği kişisel malla ilgili olabilir. Başka bir şey olamaz. Türkiye'ye bizim eğer götürdüğümüz elektronik vesairesi mevzu bahisse onu da durdursunlar. Zaten son günlerde aldığınız, gazete haberlerinden gördüğümüz, benim görebildiğim kadarıyla bu da durdurulmak istenmektedir. Resmen durdurulsun. Yolcu beraberliği götüreceği bu kadardır diye bir liste konsun, olsun bitsin, herkes bilsin. Sayın Özal'ın buraya kadar gelip, ticareti bavullarla yapınız, vesaireyi getiriniz, al-sat modelini

uygulayınız gibi girişimlerini bir yere kadar eğer gereksizse, götürmüştür, bitmişse durdursun resmen de vatandaş arada ezilmesin. Burdaki tüccar arada ezilmesin. Bizim ithalatımızla harcanan dövizler korunsun en azından. Pazarım benim var, Türkiye kendi malımı ithal etmektedir. Buna gerek yoktur dersiniz alır gider. Ama Mağusa limanındaki feribotla Mersin'e gidenler geçer, Girne'deki feribotla gidenler geçmez diye bir kural getirirseniz siz ticarete nereye gittiğimizi gözlerinizle görürsünüz. O halde sanayi, tarım öncelikli sektörler olmalıydı. Ne acıdır ki bu yıl tarımın geleceğini bizzat siz programınızda, Hükümet Programında kabul ettiniz. Sanayinin de ilerlemeyeceğini, en azından aynı yerde duracağını söylüyorsunuz ve bu mümkün değildir. Gerileyecektir. Yani kalkınmaya katkısı %0.1 bile almayan sanayi var olan yapısından yitirir, zaten enflasyon %70-75. Dolayısıyla katkı sözkonusu değildir. Sanayi darbelemecektir.

Tel, bisküvi ve diğerlerini misal verdik. Çelik boruyu, un olayını, tel olayını, plastik olayı, en büyük olay olarak ortada durmaktadır. Sanayi bizim ülkemizde dünya kadar Sanayi Holding'e plastik tesisleri devrede. Ne acıdır ki bugün yurt dışından plastik sanayinin ürünlerini biz kullanmaktayız.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Kireç ve alçı fabrikaları devrede mi?

İSMET KOTAK (Devamla) - Geleceğim efendim onlara. Dolayısıyla, çünkü ayırıyorlar madencilik diye, dolayısıyla kesinlikle plastik tesislerinin devreye girmesi gerekmektedir. Türkiye'den buraya geldiği gibi, burdan da oraya gidebilmelidir. Ama eğer belirli kapasitenin üstünde gereksizse, ona göre

önlem alınmalıdır. Eğer bu fiyatlar kurtulmuyorsa, bunun nedenleri araştırılmalıdır. Çünkü Türkiye teşviklerle buraya göndermektedir. Ve sonuç alınmıyor.

Organize sanayi bölgeleri uzun bir süre ciddiyeti korunan bu bölgelerin zannederim politikaya kurban edilme noktası herhalde son bir kaç senede oldu. Son seçimlerde de artık bu işin ipliği söküldü. Gidip görürsünüz, araç, araba sergileri sanayi bölgelerinde yer almaktadır. Bu dünyanın hiç bir yerinde böyle bir olay yaşanamaz. Ayırabilirdiniz. Ticaret bölgesi ayırırdınız ve derdiniz ki ben buraya sergi ve ticaret bölgesi ayırıyorum. Orada bunu kullanacağım. Ama gidersiniz Gazi Mağusa bölgesinde ve oto galerisi yapmak için de sanayi bölgesine yer verirsiniz, bina verirsiniz, arazi verirsiniz. Gerçekten sanayiye hizmet etmiş olmazsınız. Ticaret bölgeleri kurunuz. O bölgelerde bunları uygulasinlar.

Cumhuriyet Meclisi Başkan Vekili Vehbi Z. Serter Başkanlık Kürsüsünü en yaşlı üye Mustafa Hacıahmetoğlu'ndan devralır.)

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İsteseydin olurdu İsmet. El uzattık sana belediye olarak o zaman gel girelim beraber diye de gelmedin.

İSMET KOTAK (Devamla) - Biz yarasını açıkladık, başkası da bindirdi. Biz o bölgeye sahip çıktık. Yasasını da yaptık ve bizden sonra da uygulamasına geçildi Sayın Başkan, Sayın eski Belediye Başkanı. Efendim standartlar olayında da bu yıl bir gelişme bize vaatetmiyor herhalde bakanlık. Bilmiyorum. Ben bu rakamı görünce, yani 1.500.000'lük bir ödeneğiniz var. Ben öyle gördüm, yanılabilirim. Ama 1.500.000'lük ödenekle herhalde standartlara bir katkınız olamaz. Ya da başka bir şeyiniz, görüşünüz varsa her zaman için açıklayabilirsiniz. Fuarlar olayında 200.000.000 Türk Liralık bir pay var. Sanıyorum yalnız İzmir Fuarı düşünülmektedir. Belki Türkiye'nin bir yeri daha var. Bilmiyorum. Bu yetersiz bir kalemdir. Çünkü ben bu ülkenin tarımının, sanayinin, madencilikinin veya diğerlerinin sağlık sahasında da bazı üretimler vardır belki onların. Herhalükârda öncelikle de Türkiye'ye tanıtılmasında yarar var. Çünkü benim alış-veriş ettiğim ilk ülke, dayanabileceğim. Bana öncelikler verebilen ülke. Birçoğunda da O gümrük uygulamasının sahip olduğu bir ülke olduğu nedeniyle tanıtma olanağı yaratılması lâzımdır. Bu sadece İzmir Fuarı değildir. İstanbul'da aşağı yukarı her hafta, her 15 günde bir yeni dar fuarlar, ihtisas fuarları açılmaktadır. Ve bu bakanlığın ona gitme zamanı çoktan gelmiştir benim bildiğim kadarıyla. İhracaatı teşvik fonunu konuşmuştuk.

Şirket kayıtları olayına gelince sanıyorum artık bu bakanlığa Maliye Bakanlığı yıl içinde olsun kolaylık sağlayıp, bir an önce bunun herhalde kendi çerçevesinde dahi olsa birkaç bilgisayara sahip olması, bir an önce yurt dışından yurt içine az da olsa bir gelir sayılmakta olan markaların, isimlerin tescil edilerek bir an önce Resmi Gazete'de

yayınlanmasının sağlanması gerekmektedir. Ama herhalde bu çağdaşı kalmış olan devlet matbaası ile bunun sonucunu alamazsınız. Çünkü artık masa üstü yayıncılık geliştirilmiştir. Devlet matbaasını kurşundan ofsete geçirmeniz, filmlerle uğraşmanız, günlerce dizgi ile boğuşmanız bir Resmi Gazete'nin çıkmasını bile imkânsız kılmaktadır. Bakanlar Kurulu kararlarını bile bize üç ayda bir verebilmektedirler. Dolayısıyla bu tesciller para getirendir. Bunun baskı metotları, ileri konulara ilgilenmek ve bir an önce devreye sokmak kaçınılmazdır.

İhaleler olayında bu bakanlığın önemli rol oynaması gerekmektedir deriz ama hiçbir dönemde de alamıyor. Ne acıdır ki ülkedeki sanayi geriletilmekte. Bu ülkeye hatta yurt dışından plastik torba bile ithal edilebilmektedir. Ama veya diğerleri telde olduğu gibi bu ülkenin üretimi maalesef katkı görememektedir.

Serbest liman olayına veya limanlar olayına şöyle değinmek istiyorum. Ticareti pahalandırmaya Maliye Bakanlığı eli ile bu Bakanlık da herhalde devam etmektedir veya karşı çıkıyorsa Bakanlar Kuruluna karşı çıkıyor. Son rihtim harçları ve bu yıl getirilmekte olan Katma Değer Vergisi bu ülkedeki enflasyonu tahrik etmekten başka işe yarayacak değildir. Bazı açığözleri de KDV'yi devlete yatırmamak suretiyle para babası yapacaktır. Ama geriye kalanların da zararına olacaktır. Dürüst çalışan ve KDV'yi devlete yatıran kişi zarara uğrayacaktır. Çünkü makineleşme sözkonusu değildir. Makineleşme sözkonusu olsaydı iş değişik olurdu. Dolayısıyla ticaretin limanlardan etkilenen bir pahalılanması vardır. İki günde bir limanlardan esen bir rüzgârla fiyatlara, ithal edilen mallara, veya ham maddeye veya kurulmakta olan yeni sanayiye bindirim olmaktadır. Bu bindirim de halkın sırtına veya ekonomiye yansımaktadır. Maliyeti artırmaktadır.

Bankalarda, bankacılık ve kredi ilişkilerinde açınız sayfaları bakınız. Sayın Maliye Bakanının konuşmasında da herhangi bir katkı yoktur. 1991 yılı programında da buna ilişkin olumlu bir katkı bulamazsınız. Oraya netice olarak sanayiye herhangi bir şekilde bankaların kredi akıtması sözkonusu değildir. Bir

Ama Merkez Bankası yönlendirmediği için Maliye Bakanlığıyla beraber bankalara bunu empoze etmediği için, bu mekanizma çalışmamaktadır. Yani bu ülke halkı, bu ülke girişimcisi sanayi ve benzer sahalara yatırım yapma olanağını bulamamaktadır. Madencilik olayında ki alçı ve kireç deposu halinde olan bir ülkeden bahsediyoruz, hiçbir gelişme yoktur. İthalâtle yerini dolduruyoruz. Toprak mamülleri ithal edilmektedir. Tuğla, kiremit, alçısı, kireci. Neden? Çünkü bu sahalarda bir teşvik, bu sahalarda bir özendirme yoktur. Yahut yurt dışından geleni en azından bir engelleme yoktur. Dolayısıyla bunlar istihdamı geriletken, ülke gelirine doğrudan doğruya katkısı olmayan bir politikayı tahrik etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ticaret, Sanayi Bakanlığı Bütçesinde benim daha fazla söz söyleyip zamanını almak niyetim yoktur. Tekrar vurgulayım. Sayın Bakanın bu talihsiz bütçesi, bu bütçe içindeki payı %0.39'dur. Yani Ulusal Birlik Partisinin seçimlerden sonra kurduğu bu hükümetin Ticaret ve Sanayi politikası genel anlamıyla 91'de %0.39'luk düzeyde tutulacak demektir. Bu da gerleme demektir. Bunu bilgilerinize sunuyorum. Sayın Bakana ve kadrosuna da bu bütçe ile sabırlar diliyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Kotak. Buyurun Sayın Bakan.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI ATAY AHMET RAŞİT - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben bu kürsüde söz alan değerli konuşmacıların değindikleri konulara, belirttikleri hususlar doğrultusunda ve o sıra içerisinde cevap vermeye çalışacağım. Sayın Ergün Vehbi bakanlığıma bağlı serbest

bölgedeki UNI-PAC grevine değinmişti. Bu grevle ilgili olarak serbest liman yönetim kurulu ve genel müdürü yakinen bakanlığım adına ilgilenmekte. Bu tesisin her halükârda devrede kalması için gerek işveren, gerekse işçi temsilcileriyle görüşmelerimizi sürdürmekteyiz. Hükümet adına da Çalışma Bakanımız bu iş uyuşmazlığının bir an önce çözümlenmesi için ta başından beri görüşmelere devam etmektedir ve aldığımız bilgilere göre de gayet olumlu ve öyle bir doğrultuda giden görüşmeler ümit ederiz yakın bir gelecekte toplumun menfaatine sonuçlandırılacaktır.

Sayın Ergün Vehbi Sanayi Holding'le ilgili görüşlerinde özellikle kıdem tazminatının kaldırılmış olmasından dolayı eleştirilerde bulundular. Bu konuya da ben temas etmek istiyorum. Hepinizin malûmu olduğu üzere Sanayi Holding şirketimiz geçmiş yıllardaki faaliyetleriyle maaselef kâr eden bir kuruluş değil, zarar eden ve verilen kaynakları da büyük ölçüde tüketen bir kuruluş haline gelmiştir. Göreve başladığımız günden itibaren Sanayi Holding'in bu ekonomik olmayan gidişine bir çözüm bulabilmek amacıyla yoğun çalışmalara girdik

ve 31 Temmuz 90 itibarıyla ortaya çıkan tablo Sanayi Holding'de şöyle bir görünüm arz ediyordu. Temmuz sonu itibarıyla Sanayi Holding'in 8.75 milyar borcu ve 3.500.000.000 kıdem tazminatı mükellefiyeti yükümlülüğü vardı. Üretim bazında değerlendirmelerde ise kıdem tazminatı ile personel giderlerinin Sanayi Holding'in ürettiği her 100 birimlik malda 83'lük bir paya sahip olduğunu gösteriyordu. Bu hiçbir ekonomik mantığa uymayan bir görünümdü. %83'lük personel giderleri ve kıdem tazminatı geriye, bu işletmeye %17'lik bir dar bir marja, dar bir çerçeveye veya ham maddesini genel giderlerini ve kâr marjını sıkıştırma mecbur ediyordu. Bu ise kesinlikle olası değildi. Personel giderleri ve genel giderler özel sektör kuruluşlarında %15'de 25 arası seyrederken bu kuruluşumuz ürettiği mallarla serbest piyasada rekabet edebilirliğini büyük ölçüde bu istatistikler ve bu rakamlarla bu çerçeveye içerisinde biz ilgili sendika ile görüşerek ve onlar da zaten durumu büyük ölçüde bildiklerinden kıdem tazminatı yükünün Sanayi Holding'in üzerinden kaldırılması üzerinde mutabakata vardık. Ve bu konuda hükümeti de bilgilendirerek 2.000.000.000'ı sermaye artışı, 2.000.000.000'ı da kredi olmak üzere Sanayi Holding'e bir taze para, bir taze kan temin edildi. Ancak bu taze para ve taze kan Sanayi Holding'e verilirken bu kuruluş da daha ekonomik ve kârlı bir hale gelmesi için reorganizasyon çalışmalarına gidilmesi ve verimliliği artırıcı yönde çalışmalar başlatması da koşul olarak ortaya konmuştur. Şu anda Sanayi Holding'de yapılmakta olan budur ve ümit ediyoruz ki 1991 yılında Sanayi Holding gerekli organizasyonunu tamamlayıp bu ekonomik olmayan yapısından kurtulup, ekonomik ve rekabet edebilir bir yapıya, özel sektörle rekabet edebilecek bir yapıya kavuşturulacaktır.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - O para ile olmaz Sayın Bakan. En azından 100.000.000.000 ister.

ATAY AHMET RAŞİT (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sanayi Holding'de aynı zamanda merkez kadronun, şirketin genel giderleri üzerinde bir yük yarattığı ileri sürülmüştür. Bu çerçeveden hareketle 50'nin üzerinde olan merkez kadro şimdilerde 44'e ve bilahare de 30'ların altına indirilecektir. Bu konuda da reorganizasyon çalışmalarımız devam etmektedir.

Bakanlığımın fiyat denetimi ile ilgili tenkitlere ise şu hususu vurgulayarak cevap vermek istiyorum. Serbest piyasa ekonomilerinde fiyatlar kesinlikle yasalarla, mevzuatlarla veya tepeden inme kararlarla değil, ekonominin gereği olan kendi kararları içerisinde ve büyük ölçüde arz ve talebi dengelemek suretiyle sağlanabilir. Devlet olarak, hükümet olarak bizim yapabileceğimiz arz ve talep dengesini bu aşırı fiyatlar durumunda dengelemek

ve bunu sağlıklı bir düzeye getirebilmektedir. Tabii bu arada zikretme ihtiyacını hissettiğim iki husus da bu fiyatlar konusundaki dengesizliği yaratan ulaşım sorunu- muz ve kredi faizlerinin durumu da büyük etken olmaktadır. Etken fatura sistemi için ise 1991 yılında uygulanmasını plânladığımız KDV sisteminin bu fatura sisteminde bir zorunluluk getireceği tabiidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Ülkemizde sık sık gündeme getirilen ve bavul turizmi olarak isimlendirilen konuya da kısaca temas etmek istiyorum. Bavul turizmi aslında lânse edilmeye çalışıldığı kadar büyük veya bacimli rakamlara ulaşmamaktadır. 1989 yılı itibarıyla ithalât rakamlarımızı aldığımızda toplam ithalâtımız 564.7 milyar TL. olarak görünmektedir. Bu rakamın içerisinde turistik mallar tabir edeceğimiz bavul turizmine hitap eden kesim ise 147.7 milyarı oluşturmaktadır. Yani toplam ithalâtımızın %26'sı oranında bir rakam söz konusudur. Bu rakamın ise ancak 76.7 milyarı, bavul turizmi kanalıyla Türkiye'ye gitmektedir. Bu da genel ithalât rakamlarımız içerisinde %13.6'lık bir oran göstermektedir ki bugün çoğu ülkelerde, özellikle Türkiye'de sınır ticareti geliştirilmek için her türlü tedbirler ve önlemler alınırken, özellikle son zamanlarda İran ve Sovyet Rusya ile ilgili sınır ticaretlerinde büyük atılımlar yapmak için hükümet düzeyinde ve devlet düzeyinde görüşmeler yapılırken bunlar zabıtlara geçirilirken biz de bavul turizminin sakıncalı olabileceği veya menfi etkiler yaratabileceğini düşünmek kesinlikle mümkün değildir. Konfeksiyon iş kolunda bir darboğaza girildiği doğrudur. Ancak konfeksiyon iş kolundaki darboğazın esas nedeni son iki yıla kadar TL ile döviz kurlarındaki paritedeki farkın enflasyonla eşdeğerde, aynı paralelde gitmesi son iki yılda değişmiş ve döviz kurlarının aleyhine bir durum ortaya çıkmıştır. Yani bir diğer ifadeyle %70 civarında seyreden enflasyona karşılık döviz kurlarındaki parite TL'ye karşı %35 ve maksimum %40 düzeyine gelmiştir. Dolayısıyla bu da bir ihracat ürünü olarak sabit döviz fiyatlarından satıldığı için aradaki fark bu iki yılda maalesef bu iş kolunda rekabet düzeyini büyük ölçüde etkilemiştir. Konuya doğru teşhisi koyduktan sonra önemli olan bu noktada bu işin kolunda faaliyet gösteren firmalara ve ihracatçılara yardımda bulunabilmektedir. Bunlarla da yakın temaslarımız ve görüşmelerimiz devam etmektedir. Sayın Maliye Bakanımızla birlikte ortaya çıkan bu menfi rekabet ve pazarlama sorunu için her halükârda dolaylı ve direkt olarak birtakım teşvikler ve yeni bir düzenleme getirilecektir. 2473/

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tescilli marka sahtekârlığı ile ilgili olarak konuşmacıların değindiği şekli ile bu konuda mevzuatlarımız ve yasalarımız açık ve sarıhtır. Şöyle ki, bakanlığımıza bağlı şirketler mukayyitliğindeki mevzuata göre fasıl 268'de Ticaret Markaları Yasası hükümlerine göre bu markaların tescili isteğe bağlı olmakla beraber bir ticaret markasının tecavüzü, yani ticaret markasının sahte kullanılmasını önlemek ancak bu tescilin yapılması ile mümkün değil. Yani bir diğer ifade ile Kıbrıs'ta temsilcisi olan firma veya isterse markasının burada sahtelendiğini iddia eden firma gelip ülkemizde Şirketler Mukayyitliğine müracaat edip bu tescili yaptırması halinde bu sahtekârlığı önleyebilir. Ve halen bakanlığımızın...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Tescil edilenler de üretilmektedir yahu.

ATAY AHMET RAŞİT (Devamla) - Bir dakika. Geleceğim, o noktaya geleceğim. Bunlar, bu tesciller 34 emtia gurubu çerçevesinde yapılmaktadır. Ve şu anda da bakanlığımıza bağlı yapılmış olan tesciller içerisinde denenmiş markalardan Wrangler, Levis, Lacost gibi markalar da vardır.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Adidas.

ATAY AHMET RAŞİT (Devamla) - Biraz sabırlı olursanız ona da geleceğim.

GUNAY CAYMAZ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Kotak, bekle biraz.

ATAY AHMET RAŞİT (Devamla) - Bu tescili neticelendirilen markalarda herhangi bir sahtekârlık veya sahteleme sözkonusu olması halinde Kıbrıs'taki ilgili temsilcisi veya yurt dışındaki gelip bunu Şirketler Mukayyitliğimizde şikâyetle bu konuyu gündeme getirdiğinde bu sahtekârlık önlenmektedir.

Eğer mukayyitliğin verdiği karara, sahtekârlığa sebebiyet veren üçüncü taraf ayrıca bilahare Yüksek İdare Mahkemesinde istinaf etme hakkına da sahiptir.

Biraz önce Sayın Kotak'ın sorduğu adidas bunlardan bir tanesidir. Halen Yüksek İstinaf Mahkemesinde konu görüşülmektedir ve muazaalı, yani çözümlendirilmemiş bir konu olduğu için adidas konusu henüz açıktadır. Ama bunun dışında biraz önce söylediğim gibi Wrangler, Levis, Lacoste gibi markalarda bu , burdaki temsilcinin müracaatı ile kesinlikle durdurulabilir. Yeryüzünde zaten hiçbir devlet bir şikâyeti olmadan serbest ekonomilerde tedbirsiz sözkonusu değildir. Yani mutazarrır tarafın şikâyet etmesi lâzım. Gelip Bakanlığa, Mukayyitliğe şikâyet etmesi lâzım. O takdirde eğer tescilli ise o marka bakanlıkta, zaten o dönemde, o safhada Bakanlık devreye girip durdurur. Ama Bakanlığın vereceği karara istinaf hakkı da olabileceği için üçüncü şahısların, bilahare bu mahkemeye intikal edip mehkemelerin kararına göre sonuçlandırılabilceği bir konudur. Yani özet olarak markaların sahtelenmesi konusunda mutazarrır olan tarafların müracaatı ile bu konular kesinlikle zaptırapta alınıp yasal çerçeveye oturtulabilir. Zaten yasal çerçeve de buna imkân vermektedir. Ve şu anda mahkemelerde intikal edip görüşülen konu, biraz önce belirttiğim gibi adidas, bir de Speedo konusu vardır. Bu ikisi de kısa zamanda sonuçlandırıldığı takdirde bunlar da çözümlenmiş olacak demektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dayanıklı tüketim mallarının servis bakımları ile ilgili olarak Sayın Ergün Vehbinin ve diğer konuşmacıların beyanlarına %100 katılıyorum. Bu konuda da ülkemizde maalesef bir boşluk olduğu doğrudur. Bu çerçevede daha önce hazırlanmış, fahat katık olmuş bir Acenteler Yasası vardı. Bakanlığımız bunu yeniden gündeme getirip canlandırmaktadır.

Ancak Acenteler Yasası ile birlikte Tüketicileri Koruma Yasasını da gündeme getirerek her iki yasayı bir bütün olarak birbirini tamamlar şekilde yasal düzenlememizin içerisine sokup bu toplumun hizmetine vermek istiyoruz. Bununla ilgili çalışmaların ve yasal düzenlemelerin ümit ediyorum ilkbahara kadar tamamlanıp pekiştirilmesi olabilecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Mustafa Hacıahmetoğlu beyin temas ettikleri denetim ve kontrollerle ilgili bu arada ekmek ve un kaliteleriyle ilgili olarak kısaca şunu belirtmek istiyorum. Mevcut Gıda Tüzüğüme göre undan elde edilecek ürünlerin yüzdeleri konusunda saptanmış, verilmiş kesin rakamlar vardır. Bu yüzdeler belli periodlarla bakanlığımıza bağlı denetim ve kontrol şubesi tarafından yapılmaktadır ve bunlar belirtilen kıstaslar içerisinde olduğu da tespit edilmektedir. Eğer buna rağmen ekmek ve unumuzda eğer bir şikâyet ve kalitesizlik söz konusu ise demek ki bu yüzdeleri değiştirmek gerekiyor. O taktirde Tüzükte bir değişiklik yapılması lâzım. Fakat her halükârda bu konuda unun kalitesinin büyük ölçüde bir hammadde girdisi olan buğdayla doğru orantılı olduğunu, buğdaya bağlı olduğunu da burda vurgulamak isterim. Daha iyi kalite bir buğday, daha iyi kalite bir tahıl ürünü size daha iyi bir yan ürün, bir un ve dolayısıyla de bir ekmek kalitesi ortaya çıkaracaktır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Mağusa)(Yerinden)- Sayın Bakan; daha iyi ekmek ve sivrisineği ortadan kaldıracak Sağlık ve Sanayi Bakanının heykelini dikeceğiz.

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

BAŞKAN- Evet arkadaşlar; dinleyelim efendim. Buyurun Sayın Bakan.

ATAY AHMET RAŞİT (Devamla)- Evet. Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; değerli milletvekili İsmet Kotak beyefendinin Bakanlığım ile ilgili görüşlerine de kısaca

temas etmek istiyoruz. Sanayi Holding'le ilgili değerlendirmeleri daha önce Sayın Ergün Vehbi'nin konuşmasına cevap vermeye çalışırken dolaylı olarak kendilerini de zannederim tatmin etmiş olduk. Devre dışı bulunan işletmelerle ilgili olarak bu konuda da Bakanlığımız Sanayi Holding'de bir çalışma yaptırmaktadır. Ancak burda belirtmek istediğim şu husus vardır ki hakikaten atıl bir vaziyette bekletilmekte olan çelik boru fabrikamızın süratle devreye sokulması gerekmektedir. Ancak bu konuda Bakanlığımızdan fazla yasal bir engel söz konusudur. Herhalde bilginizde olması gerekir. Bu boru fabrikasının %66 hisse oranı üçüncü şahıslara ait olduğu için ancak %34'ü devletindir. Bu konuda bir yasal darboğaz veya çıkmaz sözkonusudur.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- El koyun efendim.

ATAY AHMET RAŞİT (Devamla)- Bunu da Savcılık görüşünü alarak kısa zamanda çözümleyebileceğimize inanıyorum.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Hatta zararımızı da isteyinkendinden.

ATAY AHMET RAŞİT (Devamla)- Çünkü hakikaten ülke ekonomisine büyük katkı sağlayacak bir tesistir ve büyük ölçüde de bir ithal ikamesi durumu sözkonusudur. 0 bakımdan bunu Savcılıktan görüş alındıktan sonra kısa zamanda sonuçlandırabileceğimizi ümit ediyorum.

Ece Bisküvi Fabrikası ile ilgili olarak görüşlerine de ben katılıyorum. Bu tesisi de süratle devreye sokup ülke ekonomisine, hizmetine sunmamız lazım. Bu konuda yerli ve TC kaynaklı talebler vardır kiralanıp çalıştırılması için. Onlarla da bu görüşmelerimiz sonucunda değerlendirmeler yapıp en kısa zamanda sonuçlandırılacak ve muhtemelen bu tesisi en iyi şekilde ve en iyi know hewu getirecek bir girişimci ile birlikte veya münhasıran ona devredilerek devreye sokulacaktır. Evet yine Sayın İsmet Kotak'ın temas ettiği şarap fabrikası konumuz vardır. Bu fabrika hakikaten bu toplumun gündeminde olması gereken ve öncelikli konulardan bir tanesidir. Ancak ne yazık ki ben bakanlığa geldiğim günden beri bu fabrika ile ilgili bir fizilibite raporu bulma gayretlerime rağmen hiçbir şey....

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Erdal Onurhan yaktı efendim. Sorun personelinize. Ben ayrıldıktan sonra Erdal Onurhan hepsini yaktı arşivin

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Devlet şeyi olur mu öyle şey yahu. Büyük ithamdır yahu Kotak.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Arşivi yaktı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ardumanları var yani bu konuda.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Evet.

ATAY A. RAŞİT (Devamla) - Bu şarap fabrikası konusunda yaptırdığım çalışmadan ortaya çıkan istatistikî tablo kısaca şudur. Bu fabrikamız bin beş yüz ton üzüm işleme kapasitesine sahiptir. Bunun sonucu olarak yılda yüzer bin olmak üzere kırmızı ve beyaz şarap iki yüz bin litre üretilecektir. Bu da takriben yirmi beş bin kasa şarap, kasa düzinelik kasa demektir. Ayrıca %40'lık bir alkol üretimi kapasitesi sözkonusudur. Şişeleme kapasitesi de altı yüz otuz bindir. Bütün bu rakamlara

baktıktan sonra bir diğerkarpıcı yanı bu fabrikamızın bütün bu kapasiteyi dört aylık bir sürede yapabileceğini göstermektedir. Yani yılın üçte biri çalışma ile ancak böyle bir kapasite ile devreye girmesi sözkonusudur. Tabii bu yine bir siyasi karar ve tercih meselesidir. Ancak benim kişisel düşüncem bu konuda gerekli üzüm rekoltesini yaratabilsek bile ki şu anda yeterli değildir üzüm rekoltesi. Ve bu fabrikayı bu kapasite ile harekete geçirip ürün olan şarabını da çıkardıktan sonra bu kez önümüze büyük ölçüde pazarlama sorunları çıkacaktır. Her ne kadar Sayın İsmet Kotak gelecek turistlere bunun pazarlanabileceğini varsayımından hareket etmişlerse de tabii bu turistler içinde. Bir milyon, Güneyi örnek göstererek...

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Ben fabrika kapasitesini söylemedim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bol şişeleme fabrikası yapalım kendine efendim.

ATAY A. RAŞİT (Devamla) - Dolayısıyla bu tesisin yönetime geçirilmesinden sonra dahi probleminin bitmeyeceğine inanıyorum pazarlama aşamasında.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Özel komite kurun değerlendirsin orayı.

ATAY. A. RAŞİT (Devamla) - Bunun pazarlama konusundaki darboğazı tasvip edip çözümleyebilmek için tahsisle ilgilenen bir özel girişimci kanalı ile İngiltere'den bir Ekspertler grubu geldi.

Bunlar araştırmalarını yaptılar, bize raporlarını verdiler ve Avrupa pazarlarında, AET ülkelerinde pazarlamanın çok büyük sorunları olacağı tespit edildi, ortaya çıktı. Buna rağmen İngiltere'de özellikle Bulgaristan'dan ithal edilen yeni tip daha yoğun bir şarap türünden ki bu bugün İngiltere'de en ucuz şarap olarak piyasaya sürülmektedir. Üretilmesi halinde belkide bunun pazarlamasında bir şans olabileceği ortaya çıkmıştır.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Şeri.

ATAY AHMET RAŞİT (Devamla) - Hayır şeri değil. Daha yoğun özel bir şaraptır. Aksi halde bu çok tanınmış markalarla üst kalitede, üst düzeyde böyle yeni bir tesisin ürününün pazar bulması çok büyük sorun ve olası değildir.

Sayın İsmet Kotak yolcu beraberliği kapsamında altında gelen ithalatın da ülkemize sekte vurduğu, Sanayi ve Ticarete sekte vurduğunu beyan etmişlerdir. Aslında bundaki, bu konudaki istatistik ve rakamlar da önümdedir. Bunları da kısaca belirtmek istiyorum. Bilâhare değerlendirmeyi kendilerine bırakacağım. 1989 yılında biraz önce değindiğim 564.7 milyar ithalatımızın içerisinde yolcu beraberliği ithalatımızın payı 2.8 milyar idi. Bu da toplam ithalat içerisinde %0.5 gibi bir rakam, bir yüzdeler ortaya koymak demektir. 90 milyon da...

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Yani ibraz edilenlerdir bunlar?

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Deklere edilmeyen var.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Deklere edilenlerdir bunlar? Konfeksiyon...

ATAY AHMET RAŞİT (Devamla) - Yolcu beraberliği, yolcu beraberliği zaten ithal iznine tabidir. Yani bir yerde deklere etmek mecburiyeti vardır. Deklere edilmeyenler gayri resmi olanlardır. Yani...

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - On bavulla uçaktan inenin dümdüz geçtiği nedir?

ATAY AHMET RAŞİT (Devamla) - Özellikle bu belli bir şahsi ihtiyacın üzerinde olanlar için kesinlikle gümrüklerden ithal belgesi talep edilmektedir. O takdirde bunlar bizim Bakanlığımızdan geçmektedirler.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Yani deklere edilenlerdir?

ATAY AHMET RAŞİT (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kısaca sanayimizin genel durumunu, konumuna temas etmek istiyorum. Bildiğiniz gibi bir Ada ekonomisi olmamızın getirdiği birtakım dezavantajlarımız vardır. Bu ki bunların başında ulaşım gelmektedir. Yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızın kıtlığı ve sıkıntısı gelmektedir. Bir de tabii yine bütün bunların üzerinde genç devletimize yönelik siyasal baskılar, ambargolar ve ihraç ürünlerimizin pazarları da ki anti propagandalar sözkonusu olduğu düşünülünce aslında bütün bunlara rağmen yine de son 10-15 yıllık dönemde sanayimizde gözle görülür, elle tutulur bir gelişme olduğunu söylemek gerekir. Bu konudaki istatistikî bilgiler de zaten bunu teyit etmektedir. 85 ve 89 yılları itibarıyla katma değeri sabit fiyatlarla sanayimizin, 510 milyondan 914 milyona çıkmıştır ki bu da gayri safi milli hasıla içerisinde %9'dan %15 gibi bir artışa gitmiştir sanayi ürünlerimizi.

Sermaye, sanayi ürünlerimizin ihracatı toplam ihracat içerisindeki payları 1977 yılında %13 iken, 1989 yılında %41'e yükselmiştir. Bunun da yine kıvanç verici, ümit verici bir yönü bu %41'lik payın %30'unun AET'ye sadece %10'unun Türkiye'ye yönelik oluşudur. Yani üçüncü ülkelere sanayi ürünlerimizin satış imkanları yıllar itibarıyla artmaktadır. Organize Sanayi Bölgelerimizde alt yapılarımızın tedricen ve süratle bilahare tamamlanması çalışmalarına devam edilmektedir. Bu konudaki tabii kaynaklar, imkanlar çerçevesinde değerlendirilip bu bölgelerimizdeki sanayicilerimizin sorunları giderilmeye çalışılmaktadır. Ancak bu konuda da kısa bir istatistik vermek gerekirse 1974 sonrası itibarıyla beş kişi üzerinde istihdam yaratan tesis sayımız 1974 yılında 230 ve istihdam sayısı da 2148 iken 1988 envanterine göre bu rakam 538 tesise ve 9128 işgücüne bali olmuştur. 1990 yılında ise 575 tesis ve on binin üzerinde istihdam söz konusudur. Bu da küçümsenemeyecek bir rakamdır. Ancak yeterli midir, değil midir? Muhakkak ki sanayiyi Sayın İsmet Kotak'ın da belirttikleri gibi elinden tutup daha ileriye götürmek, daha büyük bir istihdam kapasitesi yaratmak, bu istihdam kapasitesini yaratırken de bunu özel sektöre verilecek teşviklerle özellikle devletin sırtındaki istihdam yükünü alıcı ve kaydırıcı şekli ile yönlendirmemiz lazım. Bu şekilde hem kamu maliyemizin üzerindeki yükün bir kısmı alınmış olur ve diğer yandan da istihdam olanakları özellikle şu anda ülkemizin içinde bulunduğu birtakım gelişmelerden dolayı ortaya çıkan istihdam sorunları da tedricen bu şekilde azaltılmış olur.

Son olarak sanayi konusunda bir hususa, önemli bir hususa değinmek istiyorum. Sanayi master planı olarak geniş kapsamlı bir çalışmamız var. Bu çalışmalar çerçevesinde ülkemizdeki sanayinin hangi yöne doğru yönlendirilmesi konusunda kapsamlı bir çalışma yapmıyoruz. Kısa zamanda bunu da sonuçlandıracağımız ve pazar imkanlarına göre rekabet edebilir düzeyde sanayi kollarına, sanayi iş kollarına öncelik vererek ve teşvik vererek sanayimizi önce böyle bilimsel bir araştırmadan sonra bilinçli bir yöne doğru yönlendirmemiz gerektiğine inanıyorum. Bu konudaki çalışmalarımız da devam etmektedir. Ben sabırla dinlediğiniz için de hepinize tesekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri; Ticaret ve Sanayi Bakanlığı bütçesi üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?.... Etmeyenler?....Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Şimdi birleşimi 14.30'a erteliyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati: 13.00

- 2483 -

- İKİNCİ OTURUM -
Açılış saati: 14.40

BAŞKAN - Buyurun sayın milletvekilleri. Oturumu açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

Sayın milletvekilleri; şimdi de Program 11 Çalışma ve Sağlık Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesine geçiyoruz. Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KÂTİP - Program 11, Çalışma ve Sağlık Bakanlığı. Alt program 01, 02, 03 Yönetim Hizmetleri; personel giderleri 179,549,000. Cari giderler 170,400,000. Yatırımlar 3,250,000,000. Transferler 4,303,649,000. Alt program toplamı 7,903,598,000.

Alt program 04; Yataklı Tedavi Kurumları Dairesi. Personel giderleri 22,563,388,000. Cari giderler 4,678,625,000. Yatırımlar 200,000,000. Alt program toplamı 27,442,013,000.

Alt program 05 Devlet Laboratuvarı Dairesi; personel giderleri 670,834,000. Cari giderler 835,100,000. Alt program toplamı 1,505,934,000.

Alt program 06-17 Sosyal Hizmetler Dairesi; personel giderleri 2,426,837,000. Cari giderler 39,011,000. Transferler 34,060,897,000. Alt program 36,526,745,000.

2484/...

Alt program 18 Çocuk Yuvaları; cari giderler 93,935,000.
Transferler 14,400,000. Alt program toplamı 108,335,000.

Alt program 19; Lefkoşa Kızlar Yurdu; cari giderler
53,337,000. Transferler 13,500,000. Alt program toplamı
66,837,000.

Alt program 20; Girne Erkek Çocuk Yurdu. Cari giderler
53,738,000. Transferler 13,500,000. Alt program toplamı
67,238,000.

Alt program 21 ilaç ve Eczacılık Dairesi; personel
giderleri 609,245,000. Cari giderler 7,621,500,000. Alt
program toplamı 8,230,745,000.

Alt program 22; Temel Sağlık Hizmetleri Dairesi.
Personel giderleri 8,340,844,000. Cari giderler 360,500,000.
Alt program toplamı 8,701,344,000.

Alt program 23 Çalışma Dairesi. Personel giderleri
794,158,000. Cari giderler 62,400,000. Alt program toplamı
856,558,000.

Alt program 24; Sosyal Sigortalar Dairesi; alt program
toplamı kadro ve araçlar. Program toplamı 91,409,347,000.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; Çalışma ve Sağlık Bakanlığı
Bütçesi üzerinde söz isteyen var mı?...

Sayın Akın, Sayın Vehbi. Buyurun Sayın Kenan Akın.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden)- Vehbi Beyden sonra söz istiyorum.

BAŞKAN- Söz istiyorsunuz?

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Evet. Sormadınız da onun için.

BAŞKAN- Sordum, iki kez sordum. Söz istiyorsunuz Sayın coşar?

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Evet.

BAŞKAN- Peki.

KÂTİP- Ergün bey, sen, Salih bey, Hüseyin Curcioğlu.

BAŞKAN- Evet, buyurun.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1991 Mali Yılı Bütçesinde halkımızın çok büyük umutlarla beklediği sağlık hizmetlerinin bütçesini partim adına, sadece ve sadece çalışma konusunda, çalışma bakanlığı konusunda parti görüşlerimi belirtmek için söz almış bulunuyorum.

Herşeyden önce kuruluş itibarıyla altına bakıyoruz, üstüne bakıyoruz, sağlıklı Çalışma Bakanlığının hiç birbirine uyacak bir kuruluş olmadığı halde neden ikisini birleştirdiğini biz yedi aylık Ulusal Birlik Partisi, son dönemdeki icraatında, son hükümetinde hiç birşey görmedik. Sağlık ve Çalışma Bakanlığı neden birleştirildi? Biz yedi aydır, yedi aylık icraatınızda, size göre icraatınızda, ama bu yedi aylık dönemde hiç birşey görmediğimiz icraatınızda bir anlam göremediğimiz ve halâ o anlamsızlık devam ettiği halde, Çalışma ve Sağlık Bakanı neden bir araya getirildi anlayamıyoruz. Zaman, zaman

düşündüğümüzde, Çalışma ve Sağlık Bakanlığı eğer birtakım özel klinikleri maddi açıdan onore etmekse, bunu bilemiyorum, onu Sayın Bakan çıktığı zaman herhalde cevaplandıracaktır. Günün koşulları, ekonomik kriz, hayat pahalılığı ve Ulusal Birlik Partisinin dağ fare doğurdu misali 520 bin lira asgari ücret ve bu asgari ücretle, 520 bin liralık asgari ücretle Ulusal Birlik Partisi Hükümeti yıllardan beri, refah düzeyinin yüksek olduğunu iddia eden Ulusal Birlik Partisi halkımızın 520 bin liraya asgari geçimini nasıl sağlayacağını bir türlü aklım ermiyor. Hesap, kitap ve makine almıyor. 520 bin liraya bugünkü koşullarda bir işçinin veyahut da üç tane çocuk sahibi bir ailenin 520 bin lira maaşla nasıl geçineceğini tasavvur eder ve takdir edersiniz ve Sayın Bakana muhatap bir yazı var. Onu okuyacağım ve Sayın Bakan lütfen bu konu hakkında basında biz bu açık mektuba çok cevap bekledik ama, bütçe vesilesiyle de okumuş olayım. O kadar Ulusal Birlik Partisi terörü var ki, "Söz hakkı sizin" manşetinde maalesef o yazıyı yazan vatandaşımız ismini vermekten korkmaktadır. İşte Ulusal Birlik Partisinin halk üzerinde ...

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU
(Yerinden)- İsmi ne?

KENAN AKIN (Devamla)- İsmi yok. Halk üzerindeki baskısının en bariz örneğidir. Yazıyor. Sayın Sağlık Bakanına açık mektup. Aynısını okuyorum ben. Sayın doğum doktoru Ertuğrul Hasipoğlu, Çalışma Bakanı. Gazetede ki aynı şeyi okuyorum ben. Çok kısa bir üsre önce kliniğinizde üçüncü çocuğum dünyaya geldi. Elinize sağlık. Çocuğum ve eşim gayet sağlıklı bir şekilde kliniğinizden

ayrıldık. Ödediğimiz ücreti yazmıyorum. Siz biliyorsunuz. Size sormak istediğim şu: Bir doğum bu kadar ücreti gerektiriyorsa, nasıl olur da Çalışma Bakanı olarak asgari ücreti 520 bin ₺ olarak önerebiliyorsunuz? Sizler bir taraftan bakanlık yapıp, Kıbrıs'ta ödenen en yüksek ücreti alır ve kliniğinizde de çalışırken bizler bu ücretle nasıl geçinelim? Bu bebeği nasıl besleyip büyütelim? Çalışma Bakanlığı olarak bu kadar acımasızca bizi aç bırakmanızı yadırgadım. Saygılarımla. İsmi mahfuz. 13 Aralık 1990, Ortam Gazetesi.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU (Yerinden)- Ne beklerdin ya?

KENAN AKIN (Devamla)- Tabii Ortam Gazetesi olduğu için herşey yalan. Adam, kendi çocuğunu Sayın Bakanın kliniğinde doğum yaptırıyor. Rakamı yapmıyor. Sayın Bakanımız gayet iyi bilmektedir mutlaka. Gayet iyi bilmekte. Bir çocuk doğumu esnasında o kadar ücret ödediği halde, 520 bin liralık maaş alan, asgari ücret alan, size göre çok iyi olabilir ama, halkımızın gerçekten bunu kabul etmesi bu koşullarda, 520 bin liralık gülünç rakamla geçinmesi mümkün değildir. Biz, buradan ne kadar söylersek söyleyelim, birtakım gerçekleri söylediğimiz halde ve bizim söylediğimiz gerçekler çerçevesinde bazı milletvekili arkadaşlarımızın takdirini aldığımızı halde, maalesef bu konuştuklarımızı bakanlığımızın kabul etmesi, bu gerçekleri lütfen de olsa kabul etmesi mümkün değildir.

Ne? Muhalefet milletvekili olarak eğer birşey söylüyorsak onun doğru olduğunu bildiği halde mutlaka yanlıştır. Bu Ulusal Birlik Partisinin süre gelen inadından birisidir. Sabahleyin Sayın Ergün Vehbi arkadaşım bazı grevlerden bahsederek söze girmiştir. Bu memlekette yılların getirmiş olduğu birikim demeyeceğim, her zaman Ulusal Birlik Partisi hükümetlerinin işçi kesime, çalışan kesime bakmış olduğu bakış açıcı bugün aynı şekilde tablolar göstermektedir. Fabrikalar kapatılıyor, işçiler sokağa atılıyor, işçilere toplu sözleşme hakkı ile verilmiş kıdem tazminatları gasbediliyor ve maalesef Çalışma Bakanlığı kılını kıpırdatmamaktadır. İşbirliğini sağlamamak için ayağını direktmektedir. İşte yüzlerce işçi işten atıldı ve Sanayi Holdingdeki işçiler Sayın Bakan gayet güzel ben diyor, kazanamıyorum, işçilerin kıdem tazminatını veremiyorum. Böyle gülünç duruma düşeceğim bir olay olmaz değerli arkadaşlar. Kazanılmış hakları almak, gasbetmek demektir, işçi haklarını çalmak demektir. bu kelimeler argo değildir. Bu yapılan icraatların eğer siz ekonominin getirdiği koşullarda paralel görüyorsanız, buna mantık kabul edeceğini mümkün değildir böyle bir olayı. Sanayi Holding zarar ediyormuş da işçi haklarının gaspı gayet normal. Ulusal Birlik Partisinin politikası, yıllardan beri gelen politikası bu. Ama Sanayi Holdingdeki personeldeki personelin nasıl olduğunu çok iyi bilen kişilerdenim ben. Çünkü orada çok emek verdim ben. Çok çalıştım, dört-beş fabrikanın teknik işlerini yaptım, bunları çok iyi bilirim. Ama partizanca çıkar için, parti çıkarları için birtakım şişirme kadrolar buraya maaş almakta, eşi çalışmakta, kendisi çalışmakta, iki üç maaş almakta, Sanayi Holding böyle bu gidişatla erimekte, ezilmekte, işçi haklarını gaspetmeye gelince hiçbir şey gözönüne getirilmemekte. Ne? Eski fabrikalarmış. Sayın Bakanın biraz önce verdiği 4 milyar UBP-YPD Koalisyonunda da gündeme gelmiştir. Değil 4 milyar, 40 milyar da verseniz bugünkü Sanayi Holdingin o eski demode olmuş makinalarını kurtarmak mümkün değil. O işyeri en sonunda sokağa dökmek, açlığa götürmekten başka şeye yaramaz. 4 milyar değil, 14 milyar değil, 114 milyar versen yine olacağı birşey yok bu zihniyetle gidilirse.

İşgücü anlaşması var güya sözde TC-KKTC işgücü. Hangi bir gün gerçek anlamda işgücü işleme konulmuştur? Hayır. Çünkü kaçak işçi olayı birtakım yine politik çıkarlar için göz yummamıza sebep vermekte ve kaçak işçi çalışmasına Çalışma Bakanlığı olarak göz yummaktasınız. Bu memleketteki gerçek işgücünü sıfırlayan, bu memlekette çalışmak isteyen insanların hakkını gasbeden ve bunun arkasında devlet büyük gelir kaybına uğratan kaçak işçi olayına ısrarla ayak diremekte, ısrarla inadınızla göz yummaktasınız. Bir kere kaçak işçi olayı bu ülkedeki gençliği tehlikeye sokmaktadır. Kaçak işçi olayı bu ülkede çalışan insanların yurt dışına kaçışını önlemektedir. Şimdi bazı arkadaşlarımız diyecek ki CTP gitti, sen CTP gibi konuşuyorsun ama gerçekler bunlardır. Bakıyoruz bu ülkede boş gezen insanlara bakıyoruz. Çalışma koşullarında, Çalışma Dairesinin verdiği ilânları görüyoruz, Çalışma Dairesinin de imkânlarını çok iyi bilmekteyiz. Bu ülkedeki işsizliğe karşı Çalışma Dairesinin sadece ismi vardır. Ama çok iyi niyetli memurlar olabilir. Fakat o memurlara sen Çalışma Dairesinin adına yaklaşır şekilde araç-gereç vermezsen o daire meurunun, dairedeki çalışan insanları yalnız koltuğun arkasına bağlasak, araç gereç temin ettiğimizden o Çalışma Dairesinin de hiçbir anlamı olmaz ve olmayacaktır. Çıksın bakalım, belki siz iyi niyetli olabilirsiniz. Hangi işyeri diyebilirsiniz ihbar edin, kaçak işçileri yakalayalım, atalım diyebilirsiniz. Ama hangi araçla, gereçle Çalışma Bakanlığının yapması gerekmektedir, Çalışma Dairesinin bu çalışmayı yapması gerekmektedir. Yapabilir mi Çalışma Dairesi. Ne ile? O memurun kendi arabası ile bu işleri yapması mümkün değil. Eğer Çalışma Bakanlığı o araç gereçle Çalışma Dairesini donatmazsa bu memleketteki kaçak işçi olayını tespit etmeniz mümkün değildir.

Bakıyoruz. Çalışma bir yerde gerçek vatandaşın, gerçek işsizini, bu memleketi vatan yapmış, bu memleketin çocukları boş gezerken, açlığa, sefalete sürüklenirken, diğer tarafta 55 milyonun veya 57, 60 milyonun işsizini bizim burada eritmemiz mümkün değil. Anavatandan gelecekmiş, dur diyemeyiz. Mutlaka dur dememiz lâzım. İş gücü anlaşması neden yapıldı? Niye yapıldı bu? İş Gücü Anlaşması bahçeye portakal kesmek için değil. Tornacı için, demirci için, özel sınıflar gerektiren teknik eleman için o düşünce vardır. Ama biz kapıyı açtık. Maalesef kaba tabiriyle bunun, ipini koparan bu memlekete geldi. Bu memleketteki basından çizlediğimiz kadar, hırsızlığın, yolsuzluğun bunlar tarafından yapıldığı bir gerçektir. Bunu asla inkâr etmemiz mümkün değil. Kabul edilen gerçektir. Adam geliyor burada, cebinde on bin lira, yirmi bin lira bu memlekete girerse, üç gün sonra da işsiz kalırsa, yatacak yeri yoksa, ya seni çalacak, ya beni çalacak. Ülkenin yapısı, sosyal dengesi bozulmaktadır kaçak işçiyle. Kaçak işçiyi Türkiye'den gelen insanlar olarak kabul etmemiz mümkün değildir. O insanların bu memlekete yaptığı olumsuz etkileri de gözönüne koyup, masa üstüne koyup değerlendirmek durumundayız. Aksi takdirde Anavatandan gelen insanlara biz gelme deyemeyiz. diyeceğiz değerli arkadaşlar. Demek mecburiyetindeyiz. Aksi takdirde bu işin önünü almamız da mümkün değildir.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)(Yerinden)- Giriş için kaç para önerirsiniz Sayın Kenan? Önerin nedir?

KENAN AKIN (Devamla)- En azından bir milyon parası olması lâzım. En azından bu ülkeye gelen herkesin, bir milyon cebinde parası olması lâzım ve bugüne kadar, herhangi biri çıksın, Kenan Akın, bu memlekete sokulmayan, vardır, Muhaceret Dairesi polisleri de zaman zaman hep yapmaktadır. Benim gündemime de gelmektedir. Yani, geliyor adam, işte şu adamı getirin, polis izin vermiyor. Vermesin.

Bu uygulamalar sürdükçe benim hoşuma gidiyor ve burdan o Muhaceret memurlarını kutluyorum ben ve hiçbir gün polis Muhaceret memurlarına gidip de sen bu adamı niye sokmuyorsun demedim, demem de. Demedim. Eğer dersem zaten burada çalışan insanların ekmeğini çalmış olurum ben. Ekmeğini gasbetmiş olurum ben. Bu memlekete gelmek isteyen varsa, İş Gücü Anlaşmasını niye yaptık biz? İş Gücü Anlaşması çerçevesinde gelsin, yaptık. İhtiyat Sandığını yatırsın, sosyal sigortasını yatırsın, artı vergisini de yatırsın, vergi denirken yalnız, bugünkü uygulamaları çerçevesinde ayda 140 bin, 150 bin lira vergi değil. Normal vergisini yatırsın ve gelsin çalışsın. Ama devletin gelir kaybı olmasın. Sosyal sigortam daha iyi hizmet versin. Yaşıma daha fazla emekli maaşı versin. Yani, bu insanların bu memlekete kaçak olarak gelmesinden dolayı, zincirleme binlerce insanımız zarar görmektedir. Devletin vergi kaybına uğramaktadır. Bugün en azından 2000, 3000 tane kaçak işçi vardır. Yarın narenciye kesimi başladığı zaman, hiç mi bu ülkede narenciye kesimi yapacak insanımız yok? İnsanlık dışı yerlerde yatıp kalkmaktadırlar. Bu ülkenin sosyal dengesini bozmaktadırlar. Pislikten geçilmemektedir. Bu memlekete bu insanlar yakışır mı? Bu insanların bu şekilde yatması yakışır mı? Mümkün değil. Sen, hem para vermiyorsun. O insanlar, inşaatta çalışanların ayağı kırılıyor ve ölenler de vardır. Sahipsiz, günlerce hastahane buzdolabında, morglarında kalmaktadırlar. Bunun sonu ne olacak? Yalnız çalışma izni, kaçak işçi sorununu, vatan, millet, sakarya, her zamanki yaptığınız gibi, Anavatandan gelen insanlar olarak görmeyeceğiz, görmememiz lâzım. Bu memlekette yaşayan insanları koruyarak ve sosyal dengemizi bozacak hareketleri de ortaya koymamız lâzım. Söylüyorum. Bir milyon parası olmayan adam gelmesin bu memlekete. Üç günde gezeceğim. Nereyi gezeceksin üç günde? Ne yapacaksın? Üç günde Kıbrıs gezilmez. Kılığına kıyafetine bakıyorsun adamın, ne benim bugünkü koşullarda, bu...

ÖMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Aileler vardır birbirine bağlı. Gelip görmeyecek mi? 4000 kişi var Türkiye'den. Bir milyonu olmayan ailesini ziyaret edemeyecek mi?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Neysa bu mevzu anlaşıldı.

KENAN AKIN (Devamla)- Anlaşıldı değil mi?

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğer bir enerji benim bağırma ile korkuyorsa, siz hükümete uymayın vazgeçin bu işten.

BAŞKAN - Devam edin Sayın Akın.

KENAN AKIN (Devamla) - Çalışma izinlerini, kaçak işçi derken çalışma iznindeki zorluklara da değinmeden geçemeyeceğim. Teknik eleman getirmek isteyen arkadaşlarımız da var. Çalışma iznindeki zorluklar da gerçekten çekilecek bir olay değil.

Hastanedeki kan olayına katılıyorum, katılmamak elde değil. AIDS kontrolü için verilen kanlara katılıyorum. Yani onlara falan karşı değilim. ama bunun yanında üç aylık prim yatırım olayı, vergilerin çok yüksek tutulması kaçak işçi olayını adeta cazip hale getirmektedir. Eğer çalışma iznindeki koşulları biraz daha yumuşatılırsa bu ülkedeki kaçak işçi olayına belki benim kadar siz de iyi niyetle yaklaşabilirsiniz. Çaresizsiniz. Dünyadaki hiçbir ülke İngiltere bile kaçak işçi olarak bir çözüm bulamıyor. Doğrudur. Doğrudur ama bu tip küçük bir memlekette çalışma izinlerini biraz daha yumuşatma olayına gidilirse, vergide adam 150 bin yatıracığına, 70 bin yatırsın ayda. 150 bin lira gerçekten yüksek rakamdır. 150'yi yapacağına 70 bin yap, cazip hale getir, kaçak işçi çalışma yönlendirmesi olmasın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; zaman zaman sosyal sigortalıların, sigorta mükellefi olan insanların hastanedeki yaşadıkları zorlukları görmekteyiz. Sosyal Sigortalar neden vardır? Bu ülkede çalışan kesime sağlık hizmetlerinin ücretsiz verilmesi içindir en azından. İlk etapta düşünülen odur. Sigortalı hasta, hastaneye gittiği zaman devlet sigorta tarafından ödenmesi gerektiği için ilâcını beleş vermesi lâzım. Sigorta ödüyor çünkü

o ödeyecek. Ama eczaneye gidiyor, bu ilâç listemizde yoktur, ödeyemeyiz, dışardan alacaksın. Böyle gülünç şey olmaz. Sosyal Sigorta ile devlet hastanesi arasında bir anlaşmada o ilâcın ismi yok, ödeyemez. O insan sağlığını nerden bulacak? Neden sosyal sigortalıdır? Neden sosyal sigortalıdır, bunu da en kısa zamanda daha önceki bütçelerde de aynı şeyi vurguladık ve vurgulamaya da devam edeceğiz ki zannetmiyorum bu zihniyetle de, bununla düzelmesi mümkün değildir. İnsan sağlığına önem verilmiş olsaydı ulusal Birlik Partisi hastanelere, biraz sonra Ahmet Kâşif arkadaşım ayrıca değinecek, çok daha değişik olurdu.

İhtiyat Sandığı durumu da aynı keza. Bir zamanlar manşet olduk gazetede. Kenan Akın, Hüseyin Curcioğlu, Emin Uzun milletvekillerinin şahsiyeti ile oynatılırken böyle bir önemli konuda Allaha şükür ne Emin Uzun ağabiye suçlama gelebildi, ne bana, ne de Sayın Curcioğlu'na. İhtiyat Sandığındaki uygulamaların vatandaşın işten ayrılmış vatandaşın altı ay parasını neden beklediyoruz? Böyle bir uygulama belki bugünkü mevcut tüzükte vardır.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)(Yerinden) - Yasada var, yasada.

KENAN AKIN (Devamla) - Vardır. Vardır diyorum. O yasanın değişikliği gelsin gündeme.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)-
Getir.

KENAN AKIN (Devamla) - Siz getirin. Ben getirecek değilim. Hükümet sizsiniz.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla) - Siz niye önermediniz? Bu kadar zamandır Meclisteydiniz de?

KENAN AKIN (Devamla) - Meclisteki günümüz bellidir Sayın Güner Gökтуğ.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla) - UBP ile ortakınız.

KENAN AKIN (Devamla) - İşinden çıkacak, yıllarca çalışacak, ak akçe parası biriktirecek, e, daha önce değişik bir uygulama vardı, tüzük deliniyordu, bilet parası, bilmem ne parası, doktor raporu, doktorlarımızın adı kötüye kullanıldı. Birtakım doktorlar demiyorum bazı istismar ettiler, para ile rapor yazıldı denildir. Bu şaibeler niye çıktı? O tüzüğün hatalı olmasından dolayı. Eğer o para onun kazanılmış hakkı ise ki işveren ve işçiden kesilen para, işten çıktıktan sonra ona parası çok kısa zamanda, daha kolay bir şekilde verilsin. Altı ay bekletilsin. Neden bekleyelim? Sonra işten çıkan birisi ise belki altı ay döneminde işini daha iyi temel üzerine oturtabilir. Bu uygulama da bize göre yanlıştır. en kısa zamanda düzeltilmesi sizin elinizde. Bunu biz önereceğiz, önerelim. Yasayı getirecek olan sizsiniz. Bugüne kadar biz beyaza beyaz dedik, muhalefet dediği için siz beyaza kara diyorsunuz. Böyle bir düşünce olduğu için bizim getirmemiz bir çözüm değildir.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla) - Hepsini kaldıracamız biz. Tek güvenlik.

KENAN AKIN (Devamla) - İnşallah. İhtiyat Sandığının durumu bellidir işte. Fazla birşey yok. Bereket orada biz temiz çıktık Allaha şükür. Bundan sonra İhtiyat Sandığının önünden de geçmeyiz ayrı bir konu.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)- Geçme bir daha.

KENAN AKIN (Devamla) - Tabii geçmem artık. Fakat bizim önümüzden geçmemesi için o darda olan insanları lütfen Sayın Bakan, samimiyetle söylüyorum, dar gelirli insanın o parayı altı ay için çok büyük birşeydir, onun için bekleme olayıdır. Lütfen bunun da en kısa zamanda daha kolay bir sisteme getirilmesi, halka hizmet verme açısından iyi niyet açısından bir örnek olur Sayın Bakan. Allah razı olsun size teşekkür ederim

Yapın bunu. Yani, Allahın emri değil. Yasa öyle, tüzük öyle. Tamam kardeşim. Bizim elimizdedir o yasaları değiştirmek. İnsanlara hizmet etmek kolay. Değiştirilir efendim.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)(Yerinden)- İşçiyi korumak içindir.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)- Değişiyor yakında.

KENAN AKIN (Devamla)- İnşallah. Söylenecek çok şeyler vardır.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla)- Sabırlı olun. Ne acele ediyorsunuz? /

KENAN AKIN (Devamla)- Yok, pek o kadar sabırlı olacağımı zannetmiyorum ben. Ben, bir konuya daha değindikten sonra, geçen yıl bu kürsüden Sayın Erbilen'e bir ihbarda bulundum. Maalesef, o ihbar bugün sizin kliniğinizde işlenmişti. Şu anda Ertuğrul Hasipoğlu Kliniğinde işlenmişti. Olay neydi Sayın Bakan? Çok belki de iyi bilmektesiniz. Hastahanedeki ameliyat olması gereken bir vatandaş, öğrenci diyelim, vatandaş parası dolu. Sözde o doktora göre, Tansel Bey'e göre parası dolu olan bir vatandaş, benim gözümün önünde, daha doğrusu doktorun gözü önünde, hastahanedeki o günkü nöbetçi doktorun gözü önünde, hastahanedeki seni ameliyat yaparım ama burası pistir, gel seni klinikte yapayım diyerek hastahanedeki ameliyat olmaya gelen bir talebeyi, sizin kliniğinizde yaptı Sayın Ertuğrul Hasipoğlu. Siz o zaman milletvekili değildiniz. Acaba aynı düzen devam ediyor mu? Tansel Bey yine hastahanedeki almış olduğu avantajdan dolayı, birtakım insanlara hastahaneyi kötüleyerek, şu anda sizin bakanlığınıza ait hastahaneyi kötüleyerek kliniğinizde

ameliyat yapmaya devam ediyor mu? Bu da benim çok büyük meraklarımdan biridir, ki duyduğuma göre aynı düzen devam ediyor deniliyor. Bu tip olayların küçük toplumda büyük yeri vardır. Bunları küçük olarak nitelemek mümkün değildir.

Son olarak tekrar rica ediyorum ben. Bu özverili eleştirilerimi muhalefet söyledi diyerek değerlendirmenizi ve en kısa zamanda bu memlekette çalışan kesime sosyal hakları açısından, grev hakları açısından, kazanılmış hakları açısından birtakım kişilerin gasbına göz yummanızı rica eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Akın. Buyurun Sayın Ergün Vehbi.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU
(Yerinden)- Sabah aldığım o notların yine aynısını söyleme.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Çalışma ve Sağlık Bakanımız sabah notlarını almış olmasına rağmen, kısa da olsa aynı konuya değinmekte büyük yarar var. Zannedirim, bu konuya değindikten sonra da, bizleri yanıtlarken Sayın Bakan da bu konuda bilgi verecekler. Bugün de bazı konuşmalar

olmuş, görüşmeler yapılmış, temenni edelim de olumluya doğru iş gitsin. Nedir Sayın Bakanla karşılıklı konuştuğumuz konu? Serbest Liman ve Bölgede devam etmekte olan UNIPAC grevidir. Bu konuda gerçekten sabahki konuşmamda geniş geniş konu üzerinde durdum. Hükümetin bir görevi vardır. Özellikle de bu görev başta Çalışma Bakanlığına düşmektedir. Bir defa, iş yaşamında yasaları uygulamakla yapıyorsunuz. Yani, nasıl ki bir köylü, sosyal sigortası olan üç aylığını ödemediğinde, polis marifetiyle gidip evinden alınıyor ve poliste tehdit ediliyor ve bu para bundan alınıyor.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)(Yerinden)- Mahkeme vasıtasıyla.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Efendim? Mahkemeye sevkediliyor, tabii, tabii alınıyor. Polis marifetiyle, o kişi polis marifetiyle alınıyor ödemiyorsa ve götürülüyor, dava okunuyor. Hatta bazan da tutuklanıyor sabaha kadar belki ikincide, üçüncüde bilmiyorum ama...

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla)- Mahkemeye gitmezse.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Mahkemeye gitmezse, olabilir. Yalnız, ben onu savunmak için söylemiyorum. Bir sistem var. Bu sistemde geçerli, iş yaşamında geçerli olanın nasıl ödeyeceğinin yöntemleri var.

Şimdi burada da borçlu olan işçi değildir. Bu greve işçi neden gitmiştir? Greve işçi tamamen zorlanmıştır. İşçi mevcut haklarına ek bir hak isteyerek greve gitmiş değildir. Mevcut bir toplu sözleşmeden doğan haklarını istediği için ve bunu da alamadığı için greve gitmeye adeta zorlanmıştır. Oradaki işçimiz ille ki grev yapacak diye bir haletiruhiye içerisinde kesinlikle değildir ve söylediğim gibi fazladan birşey demiyorlar. Sadece toplu sözleşme uygulansın. Yani bu noktada ben şunu anlatmaya çalışıyorum sabahki konuşmamda da. Bakanlık tarafsız olamaz. Yani bundan sonra artık ben tarafsız olayım da tarafları uzlaştırayım, bir araya getireyim mentaliteye sahip olamaz. Çünkü taraftır. Nasıl taraftır? Mevcut bir toplu iş sözleşmesini uyumsuzluğa dönüştüren tarafa gerekli yaptırımını uygulamak mecburiyetindedir. Unipack Ltd. Polly Peck ödeme güçlüğüne bahane ederek işçilerin ücretlerini ve toplu sözleşme ile kazandıkları haklarını kısıtlamaya çalışıyor. Kıdem tazminatlarını vesair haklarını. Oysa Unipack'ın kendisinin böyle bir güçlük içinde değildir. Yani öyle bir görüntü yok. Unipack işçiden kıştığını, Unipack'ın gelişmesi için, ödeme hacminden kurtulması için de kullanacak değildir. Yan ne yapacak? Londra'daki merkezinin, Polly Peck'in kurtuluşu uğruna oraya belki para transfer edecek, belki para artıracak bazı da oraya yardımcı olacak. Peki işçinin ne günahı vardır? Eğer gerçekten Unipack bir ödeme güçlüğü içerisinde ise, bunu açık açık ortaya koymak lâzım. Gittik, biz konuştuk. İşçi diyor ki siparişleri, herşeyi tamam. Yetkililerle de ben konuştum. Siparişleri tamam, tıkr tıkr çalışan bir müessese. Şu anda da stokta bir, bir buçuk milyarlık mal var söylendiğine göre, ben bakmadım. Stok var, sipariş var, alıcı hazır, parayı da ödeyecek böyle bir aşamada fabrikalar da çalışırken, makineler de çalışırken böyle bir aşamada işçinin haklarına tecavüz ediliyor ve kesintiye tabi tutulmaya çalışılıyor. Şimdi batacak bir müessese olsa belki işin üzerinde bu kadar durmayabiliriz. Orada da yine bakanlık çalışandan yana ağırlık koymak mecburiyetindedir. ama burada böyle bir durum sözkonusu değil. Burada doğrudan doğruya taraf

olarak işçinin hakkını almak mecburiyetindedesiniz. Hatta ve hatta bu şirketin avukatına da gerekli ikazı yapmak mecburiyetindedesiniz. Mevcut eski Çalışma Bakanının imzasını da taşıyan bir toplu iş sözleşmesi, toplu sözleşmeyi inkâr eden avukata da gerekli ikazı yapmak mecburiyetindedesiniz. bu memlekette eğer bu geleneği açacaksak beş imzalı, imzalardan birisi de Sayın Bakana ait olmak koşulu ile mevcut bir anlaşmayı kelime oyunları ile yoklukla malûl sayacaksak bu ülkede hiç işbirliğini sağlayamayız, getiremeyiz.

Bu nedenle işçilerin isteklerine gerçekten gerekli yanıtın verilmesini ben temenni ederim. Kıdem tazminatı yerine 14'üncü maaşlar falan öneriliyor, ya da kıdem tazminatlarının işte bir yıl ertelenmesi falan öneriliyor. Ne teklifler getiriliyorsa işçinin önüne konmalıdır, işçinin hakkına tecavüz etmemek koşulu ile oradaki işçiler toplu iş sözleşmesi sonuna kadar belli marjların, belli elâstikiyeti işverene götürmeye hazırdırlar. Eğer gerçekten iyi niyet gelirse ben bu grevin çözüleceğine inanıyorum. Oradaki bir tesisin de çalışabileceğine, tekrar ekonomiye katılabileceğine inanıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu konuda daha önce de, sabahki toplantıda konuştuğum için ve Sayın bakandan da kısmi de olsa bazı bilgiler aldığım için daha fazla durmayacağım. Ancak sözü işçi haklarından açmışken, çalışanlardan açmışken, bir konuya daha değinmekte yarar vardır.

Bugün Bakanlık ülkemizde eksik olan bir konuda bir tasarı hazırlamış bulunmaktadır. Bu tasarinin adı, "Toplu İş Sözleşmelerinin Yapılmasında ve Grev ve İş Uyuşmazlıklarında İzlenmesi Gereken Yöntem ve Kurallara İlişkin Yasa". Bu bakımdan ülkemizde bir eksiklik olduğu bilinen bir gerçektir.

Bu konuda bir Yasa Tasarısının hazırlanması, süratle de çalışma hayatına kazandırılması yine gereklidir. Bu bakımdan görüşümü baştan koymuş olayım. Ancak hazırlanan Tasarıyı incelediğimiz zaman hiç de bizim ülkemiz koşullarına uygun çalışma hayatını düzenleyici, işçinin, çalışanın hakkını teslim edici içeriği olduğunu söylemek mümkün değildir. Baktığımız zaman birçok konularda, birçok kısıntılar getirilmeye çalışıldığı görülmektedir. Kısmi lehte olan unsurları da bu toplu iş sözleşmesi taslağı içeriyor. Az da olsa yararlı olabilecek bazı eksiklikleri giderebilecek maddeler içeriyor. Bu maddelerden bana göre en önemli olan grevde, grevci işçiler yerine yeni işçinin alınabileceğine dair mahkemenin, Yüksek Mahkemenin hala yürürlükte olan, halen başımızda bulunan kararını, icraat kararını kaldırmasıdır. Bu olumlu yönüdür Bunun üzerinde ciddi olarak durmak gerekir ve kısa sürede de mahkemenin o kararının ortadan kaldırılması da kaçınılmazdır. Bu bakımdan içinde, Tasarının içinde bazı olumlu unsurlar da olduğu açısından olaya bakıldığında ben sendikaların da topyekün lehci bir tavra girmemesi gerektiğine inandım ve sabah da bir çağrı yaptım. Şimdi de çağrı yapıyorum. Her ne kadar da birçok olumsuz unsur ihtiva etmiş olmasına rağmen lütfen sendikalar otursunlar kafa kafaya versinler, incelesinler ve çıkarmak istediklerini, ilave etmek istediklerini, olumluları, olumsuzlukları bildirsinler, yazsınlar. Gerekli Bakanlığa bildirsinler, Meclisin bütün üyelerine bildirsinler, hatta kamuoyuna açıklasınlar ve bu konuda iyiyi yapabilme yönünden bir tartışma başlatabilelim Yoksa toptan, kökten bir retci düşünce hiç kimseye fayda sağlamaz. Ancak sendikaların tepki göstermesinde de haklılık payı büyüktür. Bu Tasarı büyük olumsuzluklar içeren bir Tasarıdır. Bir defa grev kararı alınması çok uzun formalitelere bağlanmaktadır. Bu da işçinin elini konuyu bağlamaya yönelik getirilen yeni unsurlar olmaktadır. Kaldı ki grev kararı aldıktan sonra grevi uygulama da yine bir haftalık bir zamana, 5 günlük, 5 günün üzerinde bir zamana bağlanmaktadır ki bunu olumlu olarak kabul etmek mümkün değildir. Yani aynı Tasarıda örneğin benim dikkatimi

eken bir başka madde doğrudan doğruya işveren müdür ve işveren temsilcileri diye tanımlar geçmektedir. Oysa işveren istediği anda bu temsilcilerini ila nihaye genişletebilirdi. Kimin işveren olduğu belli olmadığına göre bir süre insanı, mühendisi, teknisyeni, teknik elemanı, elektrikcisini, kitabet kadrosundaki insanlarını bunlar hepsi benim işveren temsilcilerinden diye devre dışı, toplu sözleşmelerin dışına çıkarabilir. Grev uygulamasından da mahsun kılabilir. Bu da son derece yanlış bir uygulamadır. işveren temsilcisi bir müessesede pek tabii ki olacaktır. Ancak bu işveren temsilcisi son derece sınırlıdır. Ve hem işveren adına son derece büyük yetkilerle donatılmış kişilerdir. Hem de en azından dünya üzerindeki uygulamalara göre iş kanunlarından gelen çok daha önemli haklara sahiptir. Sen hem bu hakları vermeyeceksin, hem bu işveren temsilcilerinin başka ülkelerde sahip olduğu haklarını vermeyeceksin, hem de işveren bir sürü insanı işveren temsilcisi yapıp da grevi rahatlıkla kırabilecek imkan vereceksin. Bu madde de son derece olumsuz maddelerden bir tanesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; en önemli yine hususlardan, getirilmek istenen hususlardan bir tanesi de ne yazık ki şu anda da ülkemizde yine mahkeme icthatları ile geçmiş kararları ile uygulanabilmektedir, greve katılmak istemeyenlerin haklarının mahfuz tutulması ve fabrika içinde çalışma hakkına sahip olması getiriliyor ve bu yasalaştırılmak isteniyor. Şimdi bu da son derece tehlikeli bir husustur. Şunu soruyorum, Sayın Bakan grev kararı almak için koşulları getiriyor. Oylama yapılacaktır diyor. Doğaldır. Oylayacaksınız ve oyladığınız zaman da eğer greve karşı bir fazla salt çoğunlukla bir fazla oy çıkarsa grev hakkı ortadan kalkacaktır. Yani grev yapmak isteyenlerin azınlıkta olması halinde onların grev yapması, grev yapmaya karşı olanlar tarafından ortadan kaldırılabilir. Peki o zaman grev yapmak isteyenler de çoğunlukta olduğu zaman bu kez de azınlıkta kalanların o grev kararına uymak mecburiyeti vardır. Aksi takdirde bu maddede son derece tehlikeli birtakım uygulamaları çağrıştırır. İşçinin işçiye kışdırılmasını çağrıştırır. Grevlerin sermaye tarafından, işveren tarafından ve devlet tarafından el altından kışdırılmasını çağrıştırır. Böyle bir maddede mümkün değildir. Grev kararı aldıktan sonra greve iştirak etmeme hakkına bazı işçiler sahip olabilir. Ancak içeri girip çalışma hakkı olmaması lazım gelir ki bir grevin de bir anlamı olsun, manası olsun. Aksi takdirde bir kısmı dışarda otururken, ustaların bir kısmının içeriye girerek diğer personelle de bu uygulamalar memleketimizde çok yapılmıştır. Diğer personelle de kitabet kadrosu ile elbirliği içinde tesisi çalıştırma, grev kışcılığından başka bir anlam ifade etmez.

Sayın başkan, değerli milletvekilleri; hazırlanan Tasarının son derece tehlikeli bir maddesi de grev erteleme yetkisidir. Grev erteleme hakkını öyle geniş ve soyut bir kavramla Hükümete tanıyoruz ki yine aynı şekilde grevin hiçbir anlamı kalmayacaktır.

Sayın başkan, değerli milletvekilleri; şu tarife acaba ne diyorsunuz? Nasıl yorumluyorsunuz? Karar verilmiş

veya bağlanmış olan yasal bir grev genel sağlığı, ulusal güvenliği, Anayasa düzenini veya kamu güvenliğini bozucu nitelikte ise, Bakanlar Kurulu bu uyuşmazlıkta grevi bir kararname ile en çok 60 gün süre ile erteleyebilir. Geciktirme kararı 60 günden daha az bir süre için alınmışsa bu süre aynı şekilde 60 güne kadar uzatılabilir.

Şimdi, Sayın başkan, değerli milletvekilleri;...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Yani herşey ertelendi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet her şeyi rahatlıkla bu tarihin içine sokarak, Hükümet her türlü grevi erteleme yetkisini almak istiyor. Bir grev bir bakarsınız bir sinek ilacı yapıyorsa, etrafta sineklerin çoğalmasına neden olur diye sağlığa zararlı grev erteleme olanağı da verebilir devlete. Belki biraz egzacere edilmiş, belki biraz izame edilmiş birşey ama gerçek olan budur. Ne demektir genel sağlığı? Sonra ulusal güvenliği? Bizde ulusal güvenlik tarifi o kadar geniştir ki, o kadar geniş alınmaktadır ki ve herkese göre öyle değişik açılardan yorumlanmaktadır ki istediğiniz anda, istediğiniz grevi ulusal güvenliğimizi tehdit etmektedir diye erteleme hakkına yine sahip oluyorsunuz. Aynı şekilde o da yetmedi. Anayasal düzeni veya kamu güvenliğini bozucu nitelikte. Yani halkın güvenliğini tehdit edici bir grevdir diye de erteleyebiliyorsunuz.

Benim zannederim bir tek anlayışla kabul edebileceğim şey, Anayasaya aykırı veya anayasal hakları ortadan kaldıracı bir grev olsa ki buna grevcinin de hakkı olmaması lazım gelir. Hani böyle birşeyde erteleme ve çok ivedi, devletin en ivedi ihtiyaçlarını, bir savaş durumunda, bir felaket durumunda veya çok olağanüstü koşullarda önleyici, kısıtlayıcı olursa belki o zaman da grev erteleme mantıklı karşılanabilir. Ama ortada fol yok, yumurta yokken, Hükümete, üstelik taraf olan Hükümete, üstelik siyasal bir kurum olan Hükümete bu kadar geniş marjlı grev erteleme yetkisini veren bir yasa son derece tehlikeli bir yasadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde Grev, Toplu İş Sözleşmesi Yasasının yanında bir eksiklik de iş kanunudur. Aslında iş kanununun da uygar ülkelerden alınarak , iyi hazırlanarak getirilmesi ve bu Meclisten geçirilmesi gerekir. Biz bunu en azından senelerdir söyledik, hatta bir dönem de bu Yasa önerisini, öneri biçiminde hazırlayıp bu Tasarıyı Meclise sunan kişilerdeniz. İş kanununun da gerçekte birçok şeyleri tarif etmesi gerekir. Yalnızca toplu iş sözleşmesi yapmak yetmez. İş yaşamında iş güvenliği açısından neler getirilecektir. Çalışma saatleri açısından neler getirilecektir, izinler, kıdem tazminatları, diğer çalışma koşullarında düzenlemeler nasıl olacaktır, neler getirilecektir. Bütün bunların da bir iş kanunu altında teferruatlı biçimde toplanmasında ve ülkemize kazandırılmasında yarar vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tek sosyal güvenlik konusunda bizim yaklaşımımız olumludur. En azından benim yaklaşımım olumludur. Demin Sayın Akın konuşurken Sayın Göktaş laf attı ve işte hepsi tek sosyal güvenliğe bağlanacak ve bu ihtiyat Sandığı sosyal sigorta fonu falan gibi hususlar da ortadan kalkmış olacak. Böyle bir laf atma oldu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tek sosyal güvenlik dendiği zaman benim anladığım, bir ülkede tüm çalışanların denk haklara sahip olması. Emeklilik bakımından, işsizlik bakımından, sakat veya malülen emeklilik durumlarında, ölüm hallerinde kazandıkları hakların denkliğidir. Tek sosyal güvenlik bunu getirirse yararlı bir iş yapmış olur. Şu andaki görüntümüz nedir? Şu anda bu memlekette bir Sosyal Sigorta kanunu vardır. Bir de devletin sağladığı emeklilik hakları vardır. Devletin kendi kamu görevlisine sağladığı hakların, emeklilik haklarının fevkalade üst düzeyde olduğunu söyleme olanaklı değil. Ancak hiç olmazsa belli bir düzeyde de haklarını kamu görevlilerine bu ülkede

emeklilik bakımından almış bulunuyor. Neler vardır? Mesela emekli olan bir kamu görevlisi az da olsa , yetersiz de olsa belki bir emeklilik ikramiyesi almaktadır. Oysa bunun muadili yine bu melekete çalışan, bu memleketin insanı, işçi,köylü,esnaf prim ödemesine, para ödemesine, maaş tahdidi almasına rağmen emekli olduğunda bir emeklilik ikramiyesi alamamaktadır. Burda kesinlikle bir çifte ölçü vardır. Aynı şekilde belli seneler sonra emekliye ayrılma haklarından da yoksundurlar. Yine emekli olduğu anda alacakları ücret memur emeklilerine nazaran işçiler için,esnaf için, çiftçi için, köylü için son derece düşük tutulmaktadır. Yani Sosyal Sigortalar hiçbir zaman devletin kamu görevlisine verdiği hakları kendi üyelerine vermemektedirler. Şimdi eğer siz tek sosyal güvenlik getirmek istiyorsanız birincisi bir defa kamu görevlilerinin haklarına dokunmayacaksınız. Kamu görevlilerinin haklarını daha da iyiye götürücü tedbirler getireceksiniz bu bir. İkincisi bu memlekete yine hizmet eden, aynen memur gibi bu memleketin evlatları olan, en az memur gibi hizmet verdiği zaman çiftçiyse, çobansa, işçiyse, esnafsa bu memlekete hizmet eden kişileri de alacaksınız ve sosyal güvenlik hakları bakımından en az iyileştirilmiş kamu görevlilerinin emeklilik haklarına ulaştıracak, getireceksiniz her bakımdan. Emekli ikramiyesi bakımından, maaş düzeyi bakımından, işsizlik ödenekleri bakımından veya malül sakatlık durumundaki emeklilik bakımından, her bakımdan aynı düzeye getirirseniz işte o zaman... hatta primler açısından da primlerde yine devlet memurunun ödediği primlerle paralellik içinde olursa ödenen primler tek güvenlik sisteminden işte o zaman bahsedebilirsiniz.

Yoksa aynı haklara sahip olmadan salt ihtiyat sandığı hakkını da işçinin ve kıdem tazminatları hakkını da işçinin elinden alabilmek için birtakım düzenlemeler yaparsanız, bunun adı tek güvenlik sistemi olmaz ve olmayacaktır da. Şimdiye kadar bize söylenen, bize duyurulan istenenin hiç de bizim söylediğimiz anlamda bir tek güvenlik sistemi olamayacağıdır. Bu yönde eğer aynı şekilde grev ve toplu iş sözleşmesinde olduğu gibi muktesep haklara yönelik işçinin haklarını daha da geriletici yönde birtakım çalışmalar yaparsanız şiddetle bunun karşısında olacağız. Bunu çalışanlara aktaracağız, emekçilere aktaracağız. Onların da muktesep haklarını vermemek için mücadeleye girmesini sağlamaya çalışacağız. İkinci durumda olursa eğer, yani haklarını yükseltici, kamu görevlileri ile esnaf, zanaatkar, hayvancı, çiftçi ve işçinin haklarını eşitleyici ve daha da artırıcı, güzelleştirici, iyileştirici girişimler olursa, biz de bunu desteklemeye hazırız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çalışma Dairesimizin bugün fonksiyonlarını yeterince yerine getirdiğini söylemek mümkün değildir. Bu ülkede eğer 15.000-16.000, hatta 18.000 boyutunda, yüzdeye vurduğunuz zaman çok korkunç bir rakam ortaya çıkar, bir kaçak işçi sorunu yaşıyorsa, öyle bir sorun varsa Çalışma Dairesinin yetersizliği gün gibi ortadadır. Ama bu ben inanıyorum ki oradaki bürokrat arkadaşların, teknik elemanların sorunu değil. Yani onların ihmali, onların isteksizliği değil. Bu bir hükümet tercihidir. Hükümetin yanlış politikalarının getirdiği bir sonuçtur. Oysa kaçak işçi sorununu savunmakla anavatancılık yapmak, milliyetçilik yapmak aynı değildir. Birisi ile ötekinin alakası yoktur. Yani siz kendi toplumunuzun işsizine, kendi toplumunuzun gencine karşı çıkacaksınız. Benim çocuk cocuğumun iş bulmasını önleyecek kapıları açacaksınız ve bunun adı da vatanseverlik olacak. Ya da, e, biz Anavatandaki işte işsizleri çok severiz, Anavatanın evlatları bizi kurtardı da onun işte istedikleri gibi de gelsinler bu memlekete kalsınlar gibi bir anavatancılık olacak. Bu mümkün değildir.

Bu son derece yanlış, sakat bir düşüncedir. Sayın Bakan dudak büktü ben 18,000 dediğim zaman dudak büktü. Hiç bükmesin. 18,000 rakamını ben 1991 yılı programından aldım. 1988 yılına göre, 1988 yılındaki 9000 civarında olan kaçak işçi 1989 yılında patlama yaparak 18,000'e çıktı. İş arama maksadı ile ülkemize gelenlerin sayısı burada verilen rakamdır. Dolayısıyla ben mübalaa etmiyorum. Korkunç boyutta bu kaçak işçi sorunu büyümüştür, patlama yapmıştır ve bu da doğaldır eğer siz tedbir almazsanız. Eğer gelene, eh turisttir ben müdahale edemem, anavatandan her isteyen gelir diye de bakarsanız sonuç bu olur. Doğrudur, turist olarak gelmek isteyen, burada alış veriş yapmak isteyen, burada kalmak isteyen gelsin. Dünyanın her yerinden geleceği gibi pek tabii ki anavatandan da gelsin. Buna karşı değiliz. Ama geldiği zaman bir denetim getirmeniz gerekir. Geldiği zaman nerede kalacaktır, nasıl yaşayacaktır, nasıl geçinecektir? Bunun tedbirlerini de getirmeniz gerekir ve arkadan da bunu takip etmeniz gerekir. Etkili tedbir almazsak bu kaçak işçi sorunu bir kaç yıl sonra ülkemizi çok daha büyük boyutta tehdit etmeye devam edecektir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yükümlülüğünü karşılayamayan işverenler de Çalışma Dairesi tarafından yeterince kanaatimce takip edilmemektedir. Çünkü bizim ülkemizde de şimdi af lafları dolaşüyor. Hala İhtiyat Sandığında tabii faiz uygulaması yoktur. İşte Sosyal Sigorta daha belki katı birtakım uygulamalar hakkına sahiptir. Ama ihtiyat Sandığında bu yoktur. Dolayısıyla ihtiyat Sandığından kaytaranlar hala çoktur. Gerekli etkinlikle bunların üzerine gidilemediği de bir gerçektir. Burdan hem emekçi kaybetmekte, hem devlet kaybetmektedir. Çalışma Dairesinin işgüvenliği ile ilgili olarak da büyük yükümlülükleri olması gerekir. Vardır da. Eğer Yasaları yetersizse bunları da revize etmek, takviye etmek, geliştirmek, günün koşullarına uydurmak şarttır. İş güvenliği ülkemizde çok önemlidir. İş müfettişliği müessesesi canlandırılmalıdır. Her konuda denetimler sıklaştırılmalıdır. Yani bugün sanayi tüpünden aygaz tüpüne kadar, evlere giren tüplere kadar işte kompresöründen asansörüne kadar bütün denetimlerin en bilimsel, en modern metotlarla Çalışma Dairesi tarafından yapılması şarttır. Bu konuda ne kadrolar yeterlidir, ne ayrılan tahsisler yeterlidir, ne denetim artık son zamanda değişen yapımız itibarı ile mevzuat yeterli değildir. Bu konuda da gerekli tedbirlerin alınması şarttır. Sosyal hizmetler yönünden benim her zaman için savunduğum bir konu. Muhtaç yoksullar sorunudur. Bu sorunu derhal çözmek mecburiyetindesiniz nedir bu muhtaç, yoksul? Bu muhtaç, yoksul oldukça yüklü bir miktar tutuyor. 5, 6 bin civarında kişi yoksulluk parası alıyor. Şimdi eğer insanlarımız hem muhtaç, hem de yoksulsa bunları sizin bize verdiğiniz rakamlar düzeyinde bir para ile, bir ücretle, bir maaşla rehabilite etmek olanaksızdır. 200,000, 150,000 en kabadayısı 250,000 lira para ile bir insan muhtaçsa, bir insan yoksulsa ancak bu küçük bir katkıyı ona sağlayabilir. Bu nedenle bu konuyu ciddiyetle ele alın. Gerçekten kim muhtaç, kim değil bunu çok iyice saptayalım ve bu insanları da alalım, devletin saptadığı en az asgari ücret düzeyinde bir maaş bağlayalım. Yani o demin bahsettiğimiz konuştuğumuz güvenlik

şemsiyesi altına bu muhtaç, yoksul büyük çoğunluğunu yaşlıların teşkil ettiği bu muhtaç yoksulları da alalım ve bu yarayı da böylece olalım. Aksi takdirde senelerece daha siz her seçim dönemi bu insanları seçim, oy maksatlarına kullanmaya devam edeceksiniz. Elinizde Demokles'in Kılıcı gibi çekleri böyle gezdireceksiniz ve bu yağlı insanlara da bu konuyu bir tehdit aracı olarak kullanacaksınız. Bunu yapan siyasiler olduğunu biliyoruz, kanıtlanmış konulardır ve son derece de uygunsuz bir durumdur.

Şehit çocuklarına sahip çıkmak mecburiyetindedesiniz. Yalnızca maaş vermek, yalnızca eşlerine maaş ödemek ya da şehit çocuklarına birer arsa vermek yetersizdir. Kanaatimce bu konuda daha ileri adımlar atmak mecburiyetindedesiniz. Sayın Başbakan biz şehit kızlarına verilen çeyiz yardımının oğlanlara da verilmesini önerdiğimiz zaman lütfen bu konuda siyaset yapmayalım diye diye bize bundan mesaj verdi. Niye siyaset yapmış olalım? Niye 3 - 500 şehit çocuğunun sırtına basarak politika yapmaya çalışalım.? Bu iş bir vicdan meselesidir.

Değerli arkadaşlarım, eğer evlenirken bir şehit kızının çeyize ihtiyacı olduğunu düşünüyorsunuz ki , düşünüyorsunuz ki az da olsa bir para koydunuz. O şehit çocuklarının da en azından bir katkı almaya, oğlunun da katkı almaya hakkı olduğunu kabul etmek mecburiyetiniz vardır. Bugünkü evlenmelerde artık yük erkek evlatların üzerindedir. Ve hayır, bu reddedilmiştir. Bu şirket erkek çocuklarına verilmemiştir.

Sayın Bakan bize orada bir taahhüt verdi. Dedi ki biz onlara bu parayı vermiyoruz ama, 20.000.000'na kadar kendilerine evlenme kredisi açmayı taahhüt ediyoruz. Yakında bunu geçireceğiz dedi. Oldu. Şimdi bunu da bir taahhüt olarak aldık. Hiç olmazsa bu konu çözümlense de bu kredinin de bu çocuklarca nereden alınacağı, nasıl kullanılacağı belli olsa diyoruz. Politikaya da alet etmeyelim. Yani politikalarımıza hiçbir zaman bu konuyu da alet etmeyelim. Ama siz çifte ölçü kullanıyorsunuz. Ben diyorum ki, ben inanıyorum ki politik maksatlarla bu çocukları kullanmayalım, ama devlet olarak da, Hükümet olarak değil, devlet olarak da yaşadıkları süre onların bize bir emanet olduğunun bilincinde, onları her zaman, her konuda destekleyelim. Bir örnek daha vereyim size. Bu şehit çocukları artık okuyor, tahsil yapıyor. Gidiyorlar yüksek tahsil yapıyor bir kısmı. Bir kısmı yapamıyor. O yapamayanlara da devlet elini uzatmak mecburiyetindedir. Ben finansman yetersizliğinden üniversiteyi kazanmış olmasına rağmen, üniversiteye gitmemiş olan şehit çocuğu bilirim. İsterseniz isimlerini veririm size. Şimdi askerdedir. Kazanmış olmasına rağmen parasızlıktan, parası olmadığından üniversiteye gidememiş şehit çocukları vardır. Bunlara hiç olmazsa yardım elini uzatmak politika yapmak mıdır değerli arkadaşlar? Bir. İkincisi; olanak bulup da gidip, okuyup gelen şehit çocuklarını hiç olmazsa muadilleri arasında işe alırken, ben torpil yolu ile de alınsın diye de önermiyorum, ama hiç olmazsa muadilleri arasında işe alınırken bir tercih yapılsın, bir destek verilsin onlara ki dediğim gibi bize emanetleridir, şehitlerimizin emanetleridir. Bu yurdu, bu memleketi de bu çocuklar terketmesin. Bu söylediğim sınıfa da giren şehit çocuğu da vardır ve bir de değildir. İsterseniz onların da size isimlerini vermeye hazırım. Ama burada isim tekrar edip de politika yapmak amacıyla olmayan bir kişiyim. Yalnız yardım elinizi bu çocuklara daha geniş boyutta ve daha etkili biçimde lütfen uzatınız.

Sayın başkan, değerli milletvekilleri; aynı konu özörlöler için de sözkonusudur. Yani yasada vardır istihdam edilecekler diye. Seneler geçti, hâlâ tam bir istihdam, özörlöler konusunda, tam bir istihdam düzeyine ulaşamadık. İstihdam edilenlerde de bir tuhaf ayrıcalık yaratıldı. Yani alıyorsun, sakattır, telefona koyuyorsun veya arada mesincer yapıyorsun, başka daha basit bir görev veriyorsun, ama o insanı orada çalıştırıyorsun, diğeri ile eşit saatlerde orada duruyor, çalışıyor. Hayır, onun aldığı para daha az. Onun güvencesi benzerine nazaran daha yetersiz. Ne hakkınız var? Ne hakkınız var? Tam güvenceyi o sakata da, madem ki devlet onu istihdam etmeyi yükömlenmiştir, ki doğrusu da budur, tam güvenceyi, aynı güvenceyi o sakat insanımıza, o özörlö kişiye de vermekle yükömlösünüz. Şimdi Sayın başbakan geçenlerde bu özörlölerden, bedensel özörlölerden heyeti kabul etti ve bir vaade bulundu. Çoktan olması lazım gelen bir sorunun yılbaşından sonra çözümleneceğini duymaktan mutlu olduk. Takip edeceğiz, izleyeceğiz. İnşallah çözümlenir.

Sağlık konusuna geçeyim. Bu çalışma yaşamı konusunda şimdilik söyleyeceğim bunlar. Hatta gözüme ilişen notum arasında bir konu daha var, ona değineyim. İhtiyat Sandığı fonları komitede çok söyledim. Burada da söylemek mecburiyetindedim. Gittikçe kabaran fonlardır. Bu fonları özel bankalarda tutmak hakkına sahip değilsiniz. Değerlendirmeniz lazım. Tabii özel bankalarda fonda tutmayıp da gidin batacak şirketlerin borçlarına mahsuben o paraları sermaye yapın da demiyorum. Ama çok daha iyi bir biçimde Merkez Bankasının garantörlüğünde örneğin bir yatırım, bir finansman bankası, kamu bankası şekline rahatlıkla dönüştürülebilir.

Seksen milyarı aşmış bir fonu vardır İhtiyat Sandığının ve bu paranın altmış milyara yakını Kooperatifte ve bazı özel bankalarda %55 faizle bir yıllık vadeyle muhafaza edilmektedir. O paradan bu özel bankalar büyük kârlar sağlamaktadır. O kârları eğer yapacaksa doğrudan doğruya İhtiyat Sandığının parasının, işçinin parasının erozyonunu da önleyecek biçimde kendisi yapsın. Bu paraları kendisi kullansın.

Bu konularda Sosyal Sigortada bir ilâç yolsuzlukları meydana gelmiştir. Yine Komite safhasında söyledim, burda da söylüyorum ve Sayın Bakandan da açıklama bekliyorum. Ne oldu? Sonuç ne oldu? Ne gibi yaptırımlar uygulandı? İlâç yolsuzluğu hangi safhadadır? Mahkeme aşamasına geldi mi? Yoksa hâlâ polis aşamasında mıdır? Bunları Sayın Bakandan soruyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık sistemimiz yazık ki bugüne kadar bir sisteme oturtulamadı. Hepimiz senelerdir eleştiriyoruz. Hatta öneriler de yapıyoruz, öneri de getiriyoruz. Bir türlü düzeltilmedi. Şimdi yeni bir sisteme oturtma çabalarına gireceğimiz söyleniyor. Sayın Bakan bize birtakım bilgiler verdi. Şimdi ben soruyorum, nasıl uygulayacaksınız? Yeni sistem getirmek önemli değildir. Amerika'yı yeniden keşfetmek önemli değildir. Bu sistemler zaten var. Yani İsveç'te var, Amerika'da var, İngiltere'de var, Almanya'da var. Güzel güzel uyguluyorlar, başarılı sonuçlar alıyorlar. Biz de gideriz inceleriz, bunları metzederiz. Bize en uygun olan sistemi getiririz. Ama bizim mevcut sistemimizi ki İngiliz sistemine yakın, benzer bir temeli vardır transformasyona tabi tutarız ve değiştiririz, işte uygar, çağdaş bir yapıyı kazandırmaya çalışırız. İyi, peki ama, getirilen kurallar uygulanacaksa

bu sistemin de başarısızlığı şimdiden açıktır. Techiz edilmiş demektir. Neden söylüyorum bunu? Bir sistem kötü olabilir arkadaşlar. Bir toplu sözleşme de kötü olabilir, kötü yapılmış olabilir. İşveren de kötü yapmış olabilir, işçi de kendi aleyhine maddeler koymuş olabilir. Ama onunla bağımlıdır. O toplu sözleşme bitinceye kadar, tadil edilinceye kadar o kötü modele beğense de beğenmese de işveren de, işçi de bağlanmak mecburiyetindedir. Neden? Başka türlü yaşamı sürdürmek olanaksızdır. Birtakım kurallar koyarsınız. Bu kurallar iyi olur, az iyi olur veya kötü olur. Ama değişinceye kadar o kuralların uygulanması yine temel bir kuraldır. İşte bizde olmayan budur. En iyi sistemi getirin, yine oturmayacaktır, yine uygulamayacaksınız. Neden? Şimdi mevcut kurallar uygulanmıyor. Şu anda mevcut birtakım kurallarımız vardır. Doktorların işte full-time çalışma zorunluluğu vardır. Devlet doktorunun dışarıda klinik açmaması vardır. Dışarıda hasta bakmaması vardır. Ona mukabil işte tazminat alması sözkonusu. E, bunlar uygulanıyor mu? Bu kurallar var. Olan kurallar eğer kötüyse, getirir, değiştirirsiniz. O ayrı. Ama getirip değiştirmemişseniz bu kadar senedir, e, ne yapalım, doktoru da tatmin etmiyoruz, edemiyoruz onun için de kuralları, kanunları bir türlü uygulamıyoruz diye bir mazaretle bizim karşımıza çıkmanız olanaklı değil. Hakkınız yok buna. Kural eksik, yanlış, sakat olabilir, değişinceye kadar uygulanmak için vardır. Bu nedenle ben yeni getirilecek sistemin de eğer kuralları, kanunları yasaları uygulama terbiyesi bu memlekette yerleştirilemezse, bunun üzerinde ısrarla durulmazsa hiç bir anlam taşımayacağı kanaati vardır. Senelerdir söylüyoruz, doktoru en bol olan ülkelerden birisiyiz biz.

Yani bizde doktor bol. Bir içte dışta hekim rekabeti çıkardık. Kendi kendimize çıkardık. Doktorlar arasında bir rekabet. İşte içteki doktorlar sigortadan dıştaki doktorların da pay almasına şiddetle karşı. Niye karşı? E dıştaki doktor da olaki tercih edilir bazı hastalar tarafından. E hani hekim tercihinde serbestiyet? Hayır olmayacak. İçteki öyle. Dıştaki da ileriki içteninin yaptığında gözü var. O da işte bunda şu sigortadan bir pay alsam da işlemi böyle yürütsem. Bir çekişme bir çatışma, arada kaynayan her zaman için hastalar olmaktadır, yurttaşlar olmaktadır. Bu soruna kısa yoldan çözüm getirmek lâzım. Ama hangi soruna kısa yoldan şimdiye kadar çözüm getirdik? İşte şimdi içte yaşadığımız bir olgu. Sayın Cumhurbaşkanı yine kusura bakmasın, bir acelelikle her zaman verdiği demeçlerden birisini büyük daha ta Türkiye'de veriverdi. Yani rumlar işte insani hiçbir yanları yoktur. İşte bunlar böyledir filan gibi bir şey. İyi, peki güzel.

MUSTAFA ADAOGLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ergün'cüğüm "gentlemen agreement" var.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Bitiriyorum efendim.

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) (Devamla) - Güzel konuşun ama...

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Saat dört, bitiriyorum.

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) (Devamla) - Monotonluk.

İSMET KOTAK (Lefkoşa) (Yerinden) - Ama ne oldu ya Meclisin grubuna. Sen UBP grubuna bakacan.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Sayın Adaoğlu, e Meclisin değnekçisi olarak eskiden başka birisini bilirdik ama adını söyleyemiyim bozulur.

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) (Devamla) - Gentilmen
akıllıydın.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Şimdi bu görevi sana devrettik-
lerini yeni duyuyorum yani. Hayır çok önemli tam da, yani
çok önemli ve değişik bir konu değil. Bunca yıl sonra deği-
şikliği bir konuya temas ederken işin içine girmiş oldu.

Sayın Cumhurbaşkanı, Rumların hastalarımıza iyi muame-
le etmediğinden şikâyet ederek rumlara bağıırıp çağırdı,
kızdı. Ben de sana bağıırıyorum kardeşim. Sen Cumhurbaşkanı'sın.
15 yıldır hastalarımıza Rum tarafına muhtaç eden sensin ve
yanlış olan sendedir. Ordaki doktor ne diyor? Rum efendim.
Savaştığımız. Her zaman için çıkıp düşmanımız dediğimiz
insanlardır onlar. Yani ne bekliyorsun? Anlamadım ben. Rum
diyorsun, düşman diyorsun, sonra da efendim şöyle yapmış
böyle yapmış. Ya düşmandır, ya değildir. Tabii ben kabul etmi-
yorum bunu. Ama rumların bizim hastalarımıza en mükemmel
bakmakla yükümlü olduğunuzu söylemek kadar da süper bir yan-
lış olabilir mi? Mümkün değil. Yanlış nerededir? Yanlış
sizedir. Yanlış Cumhurbaşkanı'dadır. 15 senedir savaştan
buraya, Barış Harekâtından bu yana 1974'ten 16 senedir bu
hastaları gâvur eziyeti yapar gibi o ambulanslara koyuyor-
sunuz ve tehditlerle korku içinde Rum tarafına paketliyor-
sunuz. Git de orada işin tedavisi gör.

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) (Devamla) - Çöz onu.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Bir radyasyon sistemini,
bir kanser tedavi girişimini halâ getirememişseniz siz,
Rum ne yapsın yani?

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) (Devamla) - Erbilin
kurdu merkezini.

ERGEN VEHBİ (Devamla) - Haa kurdu. Kurduysa niye yolluyorsun? Kurduysa niye muhtaçsın? Muhtaç aha aynen elektrikte olduğu gibi. Temcit pilavı gibi getiriyoruz götürürüz. 1983'te bu Meclis komite kurdu elektrik konusunda. Ve çok ciddi bir sorundur. Bu cumhuriyeti kuruyoruz ama kısa sürede derhal elektrik bağımlılığını ortadan kaldırmakla yükümlüdür bu Meclis diye komite raporu vardır. 7 sene geçti. 7 sene sonunda Rum, istediğin kadar sen Ruma kız. Rum niye seni senden daha iyi düşünsün anlamadım ben. Yani sen kendini bugüne kadar düşünememişsen, sorunu çözümlenememişsen, niye rumun seni senden daha iyi düşünmesini bekliyorsun? Bunu anlamak olası değildir. Onun için kısa yoldan güneyin nüfusu fazladır, daha zengindir, şudur budur. Bunlar laf. Ne gerekirse sağlık hizmetlerine koyalım kardeşim. Ve bu bağımlılığı ortadan kaldıralım. Onlar neye sahipse teknolojik olarak, teçhizat olarak, bilgi olarak biz de ona sahip olalım ve artık Türkiye'ye gönderdiklerimiz, Avrupaya gönderdiklerimiz dışında tüm hastalarımıza burada kendi hastahanelerimizde sağlık hizmeti verebilelim. İlk yapmamız lazım gelen kanaatimce budur, Yoksa biz daha çok demeçler verip, rumlara çok kızarız, onlar da bu iş çok hoşlarına gittiği için insani amaçlarla değil bizim hastalarımızı da yeni baştan kabul ederler

Ve muayene ederler ve tedavi etmeye çalışırlar. Bundan kurtulmamız lâzım. Nasıl kurtulacağız? Bütçeye fon koyacağız değil mi? Bütçeye bakıyorum, eğiliyorum, bakıyorum, Çalışma ve Sağlık Bakanlığı birlikte, yani iş güvenliği, sosyal güvenlik her türlü masraf, her türlü şey bu çalışmayla birlikte %9 bütçeden ayrılan pay. Medeni ülkelerde ne kadar? %17, 18'lere varıyor, uygar ülkelerde. Demek ki uygar ülkelerin sağlık hizmetlerinin düzeyine çıkmak yine bir hayal. Aynı şekilde Rumlara yine bütçeden payları bize göre iki misli boyutta. Demek ki onlara göre de sağlık hizmetlerimizi geliştirmek, onlara bağımlılıktan kurtulmak yine hayal.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çok kısa olarak ilâç tüketimine de değinerek sözlerimi bağlamak istiyorum. Bu konuda büyük bir savurganlık vardır ve yolsuzluk söylentilerinin en çok olduğu bir konudur. İlâç fabrikası yaptık. Sayın Bakan bana verilen bilgiye göre ilâç fabrikamız çalışmıyor, ya da çok küçük bir kapasiteyle çalışıyor. Sayın Bakan diyor ki sürekli çalışıyor, açıktır. Ve onbeş çeşit ilâcı da orda üretiyoruz. Ben yeni baştan olayı tabii tahkik edeceğim, itimat etmek isterim, inanmak isterim Sayın Bakanın söylediğine. İlâç konusunda köklü bir değişiklik şarttır. Yani tüketilen ilâç ve ilâç ihaleleri konusunu da sorduk. Bize verilen bilgide ilâç ihaleleri konusunda yeterli yanıt yoktur. Her sene bu döküm halinde verilirdi. 16.1.90 - 31.1.90 arasında diyor. Not: Tıbbi ilâç ve malzeme tutarı 3,750,000,000 kusur. Muhtelif müteahhitlere kaldı diyor. Muhtelif müteahhitlere kaldı. Yani niye tam 332 kalem diğer ihaleler, hangi müteahhitlere, hangi şirketlere kaldı diye döküm yaptık. Bizce verildi. Tam işte bakın kaç sayfa ve 332 adet ihale şeyi. Ama ilâca gelince, tıbbi ilâç ve malzeme tutarı şu kadardır, muhtelif müteahhitlere kaldı diyerek bu işi geçiştirdik. Kimdir bu müteahhitler? Bu yılın ilâç ihalesi yapıldı mı? Kimlere kaldı? Yaşamakta olduğumuz yılın ilâç ihalesi yapıldı mı? Kimlere kaldı? Bu konuda da Sayın Bakan bize bilgi verirse memnun olacağız. Evet, dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Vehbi. Buyurun Sayın Kâşif. Evet, buyurun efendim.

AHMET KÂŞİF (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benden önce konuşan iki arkadaşımız genelde çalışma konularına değindiler. Onların fikirlerine aynen katılıyorum. Burda ben daha çok sağlık servislerinin çalışma durumları, çalışma sistemleri, aksaklıkları üzerinde duracağım. Öncelikle üzerinde durmak istediğim şu; Sağlık ve Çalışma Bakanlığı çok büyük bir bakanlık. Sağlık ve çalışma ayrı ayrı büyük bir ünit. Bu iki büyük çalışma isteyen üniten tek bir Bakanlık altında toplanmasının gayesi ne acaba?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bakanımızın çapı da büyük. Onunla müsavidir.

AHMET KÂŞİF (Devamla) - Ona da açıklık getireyim. Burda Sayın Adaoğlu, burda ben kişileri hedef almıyorum. Sayın yeni Sağlık Bakanımızın bu işlerin üstesinden geleceğinden şüphemiz yok. Enerjik, çalışkan bir arkadaşımızdır, saygımız sonsuzdur. Fakat sağlık denince her şey durur. Sağlıksız bir millet yaşayamaz bence. Her işin başı sağlık diyoruz bir şey olduğu zaman. Onun için ikisinin birleştirilmesinde ne gibi bir amaç, ne gibi bir gaye var, burda açıklık getirilirse menun olacağız.

Ben özellikle sağlık servislerinin durumlarına değinmek istiyorum. Sağlık servislerinin kapılarından girdiğimiz anda müşkilatla karşılaşyoruz.

İdari mekanizmalarına baktığımız zaman her hastanede 4, 5 hatta yerine göre 6 tane idare amiri var. Su işlerine bakan, mutfağa bakan, alım gideri, çarşıya bakan her türlü işin bir idare amiri Acaba bu işleri birleştirip de, mesela 3 işi bir idare amiri yapamaz mı? Odalar dolusu kitabet sekreterleri. Ama işler yine aksak, yine yürümüyor. Mesela Mağusa hastanesinde çoğu zaman su yok. Lefkoşa hastanesinde çoğu zaman su yok. Bu işlerden sorumlu idari amiri olmasına rağmen su yok. Tuvaletler temiz değil. Bu işlerden sorumlu idare amiri olmasına rağmen tuvaletler temiz değil. Hatta hastaların bir kısmı tuvalete girmeye korkuyor. Eğer bunlarda bir, söylediklerimde bir yanlışlık varsa burdan meslektaşım çok, söyleyebilirler.

Servislerin durumu yine aynı. Hastane servisleri denince pırıl pırıl olması lazım. Yani nasıl ki bir otel lobisine girersiniz, aynı şekilde olması lâzım hastane servisleri. Ama maalesef ne acıdır ki ben de içinden gelmiş olmama rağmen hastane servislerimiz pırıl pırıl değildir. Sadece belirli bir saat için pırıl pırıldır. Neden acaba pırıl pırıl değildir? Çünkü sabahleyin saat .7'de köy otobüsleri gelir. Gelen yolcu, köylü hastanelerde hastasını ziyaret etmek ister. O an hastanenin çalışma saati başlamaktadır. İşçiler temizlik yapmakta. Elinde mop. lengerle siliyor. O silerken ziyaretçiler geçiyor. Bu nedenle hastaneler temiz olamıyor. Son zamanlarda ziyaretçilerin sınırlandırılmasına gidilmiştir. Ama bence yine yeterli değildir. Küçük bir memlekette günde iki sefer ziyaret olmaz. Hastasını hakikaten görmek isteyen vatandaş gününü saatini ayıracak, o gün ve saatini o hastasına verecek. Eğer o hastasını hakikaten görmek isterse. Türkiye'de bile, ben İstanbul Çapa Tıptan geldim. Ziyaret günleri haftada ikiydi. Çarşamba gün bir saat, Pazar gün bir saat. Adam Van'dan geliyordu, Kars'tan geliyordu üç gün otele kalıyordu. eğer kapıcıyı kandırabilirse daha erken ziyaret edebiliyordu. Ama kandıramazsa çarşamba ve Pazarı beklemek zorundaydı. Ama bizde o yok. Geliyor ziyaretçi kapıya, kapıcı koymuyor.

Hatta kavgalar bile oluyor. Sonra ne oluyor? Ziyaretçiler ya başhekimine gidiyor, ya tanıdık bir doktora veyahut da bir milletvekiline gidiyor. Milletvekili ya telefon ediyor veyahut da başhekim telefon ediyor, çıkarın Ahmet ağayı yukarı. Bu olmaz. Bir işi yapacaksak onu tam yapmamız lâzım. Eğer hastanelerimizi pırıl pırıl istiyorsak önce bu giriş çıkışları önlememiz lâzım. Şu an bunlar önlenmiş değildir. Her ne kadar çalışılıyorsa da önlenmek için büyük gayretler sarfediliyorsa da önlenmiş değildir. Bu sabah bilhassa Mağusa hastanesine gittim, saat 8.30'da maalesef hastanenin girişi panayır yerinden beterdi. Ve Mağusa hastanesinin girişi aynı zamanda acile hitap etmektedir. Böyle bir girişte acile nasıl hitap edecektir? Acaba bir acil hasta, bir yaralı geldiği zaman o hasta nasıl geçip nasıl gidecektir? Bunları iyice düşünmemiz, iyice yerinde bir kararlar vermemiz gerekmektedir. Acil servislere girdiğimiz zaman ben bilhassa burdan Mağusa hastanesi üzerinde değinmek istiyorum. Seçimlerden sonra Mağusa hastanesine acil servislerine ne acıdır ki Sayın meslektaşlarım adına üzülmüyorum ve üzüntü duyuyorum. Pratisyen hekim yerine mütehassıs arkadaşlarımız pırıl pırıl. Üniversitenin ihtisas alıp gelmiş mütehassıs arkadaşlarım bugün acil servislerde pratisyen görevi yapmaktadır. Ortopedist bir arkadaş. Dahiliye vaka geldiği zaman ne yapacaktır acaba sorarım sizlere? Bir kalp vakası geldiği zaman ortopedist ne yapacaktır acil serviste?

BAŞBAKAN DR. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Dahiliyeciyi çağırarak.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Dahiliyeciyi çağırarak
Sayın Başbakan. Doğrudur. Zamanımızda bunlar çok yapıldı. Şu anda da yapılmaktadır. Ama dahiliyeci gelene kadar acil bazı önlemlerin alınması lâzımdır. Hele bir jinekolog. Ne yapacaktır?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Önce pratisyeni değil mi o da?

AHMET KAŞIF (Devamla) - Önce pratisyendir Sayın Adaoğlu ama pratisyene...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Öğrenelim bizde.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Ha, pratisyenlikten sonra bazı sahalar niye açılıyor?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Artı değerlerdir.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Artı tabii.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Yani ortopedistler artı değerdir diyorum.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Muhakkak. O bir ünvandır. Muhakkak, artı değer ve ünvanıdır. Bunun yanında çocuk mütehasası alınmıştır ve yine cerrahi uzman alınmıştır. Ve bir tane de pratisyen alınmıştır Magosa Hastanesine. Çok acı gerçektir ki Magosa Hastanesinin acilinde dün uğradım, zehirlenme vakası, muayene masasında hasta serumlanıyor, hasta orda iki saat yatıyor. Bekleniyor. Eğer On-call dahiliyeci gelip de servise yatır denirse hasta çıkıp yatıyor. Gelmezse o hasta orda bekliyor. Ordaki nöbetçi doktorun insiyatifine göre hareket ediliyor. Maalesef iki yataklı veya üç yataklı bir acil odası ekleyemedik. İdare amirlerine, başka personele özel odalar buluyoruz. Fakat hastaya hitap edecek oda, hastanın yatıp tedavi olacağı bir oda bulamıyoruz. Acaba neden? Ve çok acıdır ki içinden geldiğim için söylüyorum, Magosa Hastanesinin de mütehasası hekimlerin şahıslarına ait oda yoktur. Hemşireler hiç mi hiç alınmasın, şu an Magosa'da başhemşirenin odası var, bir mütehasası hekimin odası yoktur. Niye yoktur? Doktorlar bu kadar mı ayağa düştü?

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Estağfrullah.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Halkçıdırlar.

AHMET KAŞİF (Devamla) - Halkçılardır ayrı Sayın Adaoğlu, acilden çıkıp başhekimliklere geldiğimiz zaman, başhekimliklerin yetkilerini tamamen kullanmadıkları kanısındayım. Bir kaç olaya şahit oldum, anlatmak istemiyorum, başhekimlerin yetkileri acaba niye tam kullanamıyor bu başhekimler yetkilerini, uzaktan mı komutalıdırlar? Niye kendi inisiyatif varlıkları koyamıyor bu başhekimler? Bir mütehassis hekime söz geçiremeyen bir başhekimin orda görevi ne? Sorarım. Sayın, benden önce konuşan Ergün arkadaşım doktorların çalışma saatlerine değindi. Full-time'dan, part-time'dan bahsetti. Bir memlekette en üst düzey diye kabul ettiğimiz doktor arkadaşlarımızı, sağlık servisleri insanın canıyla, canıyla uğraşan meslektaşımızın tam çalışması için karnını doyurması lâzımdır. Karnı doymayan bir insan çalışamaz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Nedir ölçüsü bu karın doymanın?

AHMET KAŞİF (Devamla) - Onu artık sizler, siz iktidar partisi tayin edeceksiniz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Karın doymaksa kolaydır.

AHMET KAŞİF (Devamla) - Bir de, bir de, karın doymanın yanında Sayın Adaoğlu, meslek aşkı olması lâzım.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ha, insanlık aşkı.

AHMET KAŞİF (Devamla) - Meslek aşkı, insanlık aşkı olması lâzım. Doktorların çalışma saatleri bence bu küçük ülkede full-time muhakkak ki güzel bir şey, full-time yapmak

için bir doktorun sabahleyin normal bir odası, vizitini yapması, sonra gerekli poliklinik, ameliyat veya başka bir işi varsa onu yapıp öğleden sonraki zamanında da ilmi araştırma yapması lâzım bir doktorun. Kütüphanesi olması lâzım, okuması lâzım, araştırıp bir şeyler bulması lâzım. Ama maalesef bizim memlekette yok. Ben tam dokuz sene sekiz ay çalıştım devlet hastanesinde. Bizim hastaneye ayda bir tane veya iki tane dergi geliyordu, idare amirine. Çoğu zaman da biz görmeden tekrar Lefkoşa'ya gidiyordu bu dergiler. Tam on senedir Kıbrıs'tayım, yeni bir yayın, şahsi girişim olmadıktan sonra okumadım.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Tamam da full-time'a karşı mısınız yani?

AHMET KAŞIF (Devamla) - Full-time karşı değilim. Kesinlikle.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Full-time zaten vardır. yirmi dört saat doktorlar çalışır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Karnı doymak kaydıyla diyor sevgili hemşehrim.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Sen full-time'dan bahset.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yirmi dört saat doktorlar çalışır orda.

AHMET KAŞIF (Devamla) - İcap, icapçı diye bir sistem vardır, on coll sistemi, o sisteme göre zaten çalışır. On-call sistemlerinin de çıkacak olan yeni yasada bence on-call sistemlerinin tam oturtulması bu yasa ne şekilde hazırlanıp...

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Es geçtin full time'ı, işine gelmez herhalde.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Efendim?

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Senin işine gelmez herhalde?

AHMET KAŞIF (Devamla) - Ne gibi?

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Ne bileyim ben.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Full-time eğer uygulayacaksak burda konuşmak istemiyorum.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - İşine gelmez.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Önce, hayır, önce bir insan oturduğu koltuğa saygı duyacak, sonra başkasına uygulayacak bir işi.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Sen bir dergiye bağladın bu işi o kadar.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Ben full-time kesinlikle karşı değilim. ve o mesleği hakikaten severek, isteyerek yapıyorum.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Nedir full-time yani, saat 5.00'te kapatıp eve gitmek mi?

AHMET KAŞIF (Devamla) - Hayır, doktorların full-time karşı değilim, full-time olması gerekir ki Sayın Salih Bey, doktorun öğleden sonra ilmi araştırma yapması lâzım. Full-time yapmak için, memleketimizde yok.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Engel mi var?

AHMET KAŞIF (Devamla) - Engel yok. Fakat girişim yok.
Girişim yok.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Niyetiniz yok.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Bunu bakanlığın getirmesi
lâzım, hükümetin getirmesi lâzım.

BAŞKAN - Evet devam edin Sayın Kâşif.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Doktorluğu
sevseydin kalırdın doktor.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Ona siz mecbur ettiniz Sayın
Taşkent Atasayan.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Şimdi sen
dürüst şekilde yürü.

(hep bir ağızdan konuşuyorlar)

BAŞKAN - Evet arkadaşlar, izin verin konuşsun lütfen.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Adaoğlu'nun
niyeti konuşacak değil ya.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Doktorların oncall'lük durumları
vardır. Bu oncall'lük durumlarına da burada değinmeden geçmek
istemiyorum. Oncall dendiği zaman çağrılan bir doktorun
anında yetişmesi lâzım. Fakat onkolluk sistemi çalışmıyor
değil. Çalışıyor. Fakat mesela bir dahiliyeci arkadaş
Lefkoşa'da oturuyor tayin yeri Mağusa. Mağusa'da çalışır.
Sabahleyin geliyor, normal görüyor hastasını dönüyor Lefkoşa'ya
ve doktor arkadaş oncall oluyor. Gece bir acil çıktığı zaman
Lefkoşa'dan nasıl yetişecek? Veya bir anestezi uzmanı arka-
daşımız oncall kalıyor, evi Girne'de veya Lapta'da. Acil
ameliyat, kanamalı. Sayın Bakanımız daha iyi bilir.

Bir kanamamalı sezeryan geldiği zaman o hasta kaç dakikada gider?

AHMET SEVİNÇ (Gazi Mağusa) - E oncall.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Acaba yetişecek mi? Oncall olan bir şahsın çalıştığı yerde ikâmet etmesi lâzım. Veyahut da görev yerinde kalması lâzımdır.

AHMET SEVİNÇ (Yerinden) (Devamla) - Ha tamam onu de.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Ama bu maalesef yoktur.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Olacak mı?

AHMET KAŞIF (Devamla) - İnşallah. Temennimiz. Bunları burdan biz bu nedenle söylüyoruz. Olması için söylüyoruz.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Nerdeyse yetiştiği bellidir.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Daha önce yapılmadığı için söylüyoruz.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Bu doktorlar meselesidir Ahmet Bey. Hiç problem yoktur.

AHMET SEVİNÇ (Yerinden) (Devamla) - Sen ne getirmedin...

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bizde doktorlarda problem yok.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Nasıl ne çabuk unuttun. Meclise gelince...

AHMET KAŞIF (Devamla) - Servislerde çalışan, ameliyathanede çalışan hemşirelerimizin de hakkını vermeden geçmek bence haksızlık olur. Nasıl ki doktorlara bir kıdem tazminatı ödüyorsak, aynı ezgiyi, aynı cefayı çeken hemşirelerin de bir miktar görev tazminatı vermek bence uygun olacaktır. Bunu Sayın Bakanımızın ve hükümet kanatının düşünüp iyi bir değerlendirme yapmasını talep eder ve bu konuda iyi adımlar atmasını dilemekteyiz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Sen ihtisaslarının görevden sayılması? İhtisastan geçen sürelerin?

AHMET KAŞIF (Devamla) - O çok ayrı konu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ha?

AHMET KAŞIF (Devamla) - Ona da geleceğim. Ona da geleceğim.

BAŞKAN - Evet devam edin.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Servisler arası, yani devlet hastanelerinde servisler arası konsültasyon maalesef yoktur. Bu nerden kaynaklanıyor? Şimdi burada doktorları çekiştireceğiz mecburen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Tabii ölçülü. Yani çekiştirmeden. Meslektaşlarını çekiştirme.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Neden servisler arası konsültasyon yoktur? Konsültasyon olması için saygı sevgi olması lâzım.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Sistemdir önemli.

AHMET KAŞIF (Devamla) • Bir sistem getirilmesi lâzımdır. Konsültasyon işi muhakkak bu memlekete yerleştirilmesi lâzım arkadaşlar. Her işi ben bilirim havasından çıkmamız lâzım. İnsanlığa faydalı olacaksak, insanlığa hizmet vereceksek bu sistemin muhakkak oturtulması lâzımdır.

Dönüyoruz laboratuvarlara. Bir tahlil yaptırıyor-sunuz bir başka, bir saat içinde aynı şahsa bir tahlil başka isim altında yaptırılıyorsunuz bir başka çıkıyor:Acaba nedendir? Bunların da üzerlerine iyi niyetle ve kesinlikle gidilmesi lâzım. Hastayı alıyorsunuz ameliyata hemoglobini, en basit hemoglobin yaptırılıyorsunuz 60 geliyor. Ameliyat esnasında alıyorsunuz kendi, doktor kendi adına yolluyorsun homoglobini 80 geliyor.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Sağlık hizmetlerinin iyi yerleşmediğinden dolayı o.

AHMET KAŞIF (Devamla) - Bu nedenle laboratuvar çalış-malarının da denetlenmesi, eksiklerinin varsa tamamlanması, malzeme eksikliği, cihaz eksikliği, personel eksikliği varsa tamamlanması gerekmektedir. Röntgen servisleri maalesef acınacak durumdadır. Şu an Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde iki tane röntgen uzmanımız var ve sağlık servislerinde. Bu iki tane röntgen uzmanımız maalesef Lefkoşa Devlet Hastanesinde görev yapmaktadır.Hakkı ile bu arkadaşlar tabii,

Bu kadar nüfusa bu görevi veremez. Bu nedenle yeni röntgen uzmanı arkadaşların alınması ve röntgen servisi olan hastanelere her gün için çalışacak röntgen mütehassıslarının verilmesinden yanayım. Haftada bir gün gelecek mide filmi çekecek, haftada bir gün gelecek böbrek filmi çekecek, böyle iş olmaz. Mağusa Hastanesindeki maalesef o güzelim cihaz röntgen uzmanı olmamasından gitmiştir. Siz röntgen teknisyeni diye bir şahsı alırsanız ve üç ay sonra tamamsın bu filmleri çekebilirsin diye dokunmatik, elektronik bir cihazı teslim ederseniz o cihaz üç ay içinde bozulur. Şu an Mağusa Hastanesinin maalesef cihazı bozuk ve hastalar mide filmi çekmek için Lefkoşaya. Haftada Cuma gün Mağusa günü, geliyorlar film çekmeye. Bunların da üzerlerine gidilmesi, bu konulara ihtiyatla eğinilmesini temenni ederiz. Basında beyanatlar duyuyoruz, yoğun bakım, yoğun bakım diye. Yoğun bakım nedir? Kuzey Kıbrıs'ta acaba şimdiye kadar var mı? Hastalarımız yoğun bakıma alınırken acaba nasıl alınıyor? Yoğun bakım derken servisinin tam teşekküllü olması lâzım. Bunları burda açıklamama gerek yok. Sayın Bakanımız bunları gayet iyi bilmektedir. Yoğun bakım servisleri eğer tam anlamıyla kurulursa son zamanlarda artan trafik kazaları sonucu kaybettiğimiz hastaların hiç olmazsa birkaçını yaşama döndürmüş olacağız. Onun için yoğun bakım servislerinin bir an önce kurulup devreye konulması gerekmektedir. Sağlık Kurulu oluşumuna burda pek değinmek istemiyorum. Sağlık Kurulu oluşumu da çeşitli safhalardan geçtikten sonra 90 senesinde son bir şekil almıştır. Mağusa Hastanesinde de Sağlık Kurulu vardı. Alttan girildi, üstten çıkıldı, her şeyin Lefkoşa merkezdir, merkeze yakışır lâflarıyla Sağlık Kurulu bile Mağusa'ya maalesef çok görüldü ki nüfus olarak, hasta olarak en fazla bulunan bölgedir. Ne yapıldı? Mağusa'ya dendi ki siz sadece sigortalıların üç aylık izinlerini yapabilirsiniz. Fazla birşey yok. Sağlık Kurulu da üç kişinin insiyatifine terk edilmiştir. Sağlık Kurullarına yasaya göre sevkeden doktorun da girmesi lâzımdır. Ben birkaç sefer Sağlık Kurulunda bulundim. Bizzat kendim için.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)-
Öğren yahu, sevkedene doktor da girer.

AHMET KÂŞİF (Devamla)- Girer, girer, girmez demedim. Girer dedim. Girer dedim. Girer dedim. Ben bizzat bulundum. Fakat giren doktorun orda esamesi okunmaz. Orda maalesef üç kişinin ağzından çıkacak lâfa bakıyorlar. Son KKTC ile TC Hükümeti arasında varılan bir işbirliği antlaşmasına değineceğim. Bu anlaşmaya göre, madde 8'e göre, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki Lefkoşa Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesine şef ve şef vekili olarak alınacak doktorların biyografilerinin TC Sağlık Bakanlığına bildirilmesi halinde yenilikleri yerinde görmek, bilgi ve becerilerini geliştirmek, asistan eğitiminde izlenecek müfredat programlarını görmek amacıyla 90-91 yılı içinde üç ay kadar bir süre ile TC Sağlık Bakanlığı Eğitim Hastanelerinde eğitim almaları sağlanacaktır. Bu maddeye göre biz burda tayin edeceğimiz şefleri kendimiz tayin edemezken, seçimlerden hemen önce çıkarılan yeni bir yasa ile elinde ihtisas diploması olmayan arkadaşları nasıl mütehasıs diye tayin edebiliyoruz?

Yeni oluşturulan uzmanlar grubu ile. Şöyle açıklayayım, o zaman dış yabancı ülkelerden gelen uzman arkadaşlarımız vardır, ihtisas diplomaları yok o uzman arkadaşlarımızın bildiğim kadarı ile. Elinde sadece belgeler vardır ve Türkiye Cumhuriyetinde bu belgeler geçersizdir. Gelen arkadaş Türkiye Cumhuriyetinde ordaki mevzuat neyse ihtisas süresi dört yılsa, dört yılını dış ülkede tamamlamışsa tezini hazırlar, ilmi ve bilgi imtihanına girer, başarılıysa ihtisas diplomasını alır. Ama bizim burda yaptığımız üç veya beş kişilik bir heyet önünde imtihana konuluyor ve arkadaşlara ya sen cerrahsın veya sen ortopedistsin veya dahiliyecisin veya kadın doğumcusun diye ünvanlar veriyoruz. Biz bunları burda verebiliyorken bir şefi üç ay niye gönderiyoruz Türkiye'ye? Ya bir işi tam yapacağız, madem ki biz burda müteahhassıs ünvanı verebilecek bir seviyedeyiz ki o seviyeden aşağıda olduğumuzu ben iddia etmiyorum, madem ki verebilecek bir seviyedeyiz bu müteahhassıslara, müteahhassıs ünvanını ve kurulda bulunacak şeflerin Türkiye'ye gitmesine niye karşı değiliz? Veya gidilecekse niye hepsi gidilmesin veya böyle bir ünvan verilecekse, müteahhassıs ünvanı verilecekse niye iki yıl burda veya bir buçuk yıl burda, iki yıl Türkiye'de diğer meslektaşlarımızı ezelim. Bu konulara da açıklık getirilmesini rica edeceğim.

Sözlerimi bağlamadan önce geçen gün basında yer alan Sayın Cumhurbaşkanının bir demecini söyleyerek bitirmek istiyorum. Sayın Cumhurbaşkanı ayagının tozu ile gider ayak verdiği bir demeçte sağlık servisleri yeterli duruma getirilsin demiştir. Bu da ne demektir? Sağlık servislerimiz yeterli değildir demektir. Bir Cumhurbaşkanı söylüyor bunu, ben söylemiyorum. Bu nedenle ayrılan bütçenin ileriye düşük bir sağlık sistemine oturacak kadar yeterli bir bütçe olduğu kanısında değilim. Sağlık servislerine ayrılacak bütçe en üst düzeyde olmalıdır veya artık hükümet kasedi bu bütçeye ek ödenekler ekler mi bilmem. Bu bütçe ile ileriye, iyiye bir atılım olamaz. Beni dinlediğiniz için saygılar sunar teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kâşif.
Buyurun Sayın Hacıahmetoğlu.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) - Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; sağlık hakikaten önemli bir sorundur. Taacübüme giden bir olay var. Kendi çocuklarımıza, Anavatanda okuyan ve doktor olup gelen kendi kardeşlerimize her gün güven yok diyerek bunları kurulla, burda tedavisi yapılır yapılmaz vatandaş o psikolojiye girdi. Burdaki doktorlarımıza yazık etmekteyiz. Hepsi de orda okumuş gelmişlerdir. Müttehassıs doktorlarımız da var, pratisyen de var. Onun için bu adlanma burdaki doktorların moralini kırmaktadır. İptida doktorlarımıza güven duymamız lazım. Sağlık Bakanlığı sihirli değnek değildir. İkide birde geçmiş dönemlerde bu kürsüden politika olsun diye hepsi bu Sağlık Bakanlığının ve bu hastane üzerine yürümüşlerdir. Ama bazı değerleri kaybediyorlar. Politika yaparken birçok değerleri öldürdüğümüzün farkında değiliz. Orda konuştuğumuz doktorlardır. Şimdi rüşvet alındı, şu oldu, bu oldu dendi defalarca. Vatandaş geçen dönem de söyledim görevini yapsın kardeşim. Vatandaş görevini yapsın. Vatandaş görevini yapmaz, ondan sonra Sağlık Bakanlığında sihirli değnek gibi sorunların çözümünü bekleriz. Ben en realist konuştuğuma inanırım, budur dava. İptida burdaki doktorlarımızın başına basıp geçmek günah yazık olur. Acil burda yeterli olmayan, imkânı olmayan hastaları da oraya göndermemiz lazım.

Bir de ikide birde bu doktorları karalamaktan politika yapılamaz. Gunahtır, yazıktır. Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Hacıahmetoğlu.
Sayın Coşar. Sıranızdır efendim, buyurun.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; ülkemizde yaklaşık 70,000 çalışan var. Öğrenci sayısını 40,000 civarında, 41,000 civarında düşünürsek, 0-5 yaş grubunu da dikkate alırsak, bir de 65'in üstündeki kitleyi dikkate alırsak, nüfusumuzun hemen hemen eli ayağı tutan tüm kişilerinin çalışma hayatının içinde olduğunu görürüz, faal olduğunu görürüz. Dolayısıyla ülkedeki tüm nüfusu ilgilendiren çok önemli bir bakanlığın bütçesini görüşüyoruz.

Muhterem arkadaşlar; ben bütçeyle ilgili konuşmamda daha çok sağlık dışındaki konulara konuşmamın temasını toplamaya çalışacağım. Yani sağlığa pek girmeyeceğim. Onu peşinen söylemiş olayım.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Girilecek konu var esasında...

SALİH COŞAR (Devamla)- Onu size bıraktık ama doktor bey de pek dokunmak istemedi o konuya ne halse... Tektek geçti. Onun için biz de doktorlara bıraktık o işi. Doktorlar daha güzel...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) Doktor nadide bir çiçektir, çalışıyor orda, insafli şey yap kendisini.

SALİH COŞAR (Devamla)- Tabii tabii daha güzel şey yapabilirler, bu konuları irdeleyebilirler.

Muhterem arkadaşlar; hepimiz biliyoruz, çok defalar da hep tekrarlıyoruz. İnsanlar eşit ve özgür doğar, eşit ve özgür yaşarlar. Bu ifade liberal devlet sloganıdır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Ölümde anladık bu eşitliği ama yaşamda?...

SALİH COŞAR (Devamla)- Şimdi liberal devlette eşitlik sözkonusu. Ama bu eşitlik kanun önünde eşitliktir daha çok. Dünyada özellikle sanayi devrimlerinin gelmesiyle, büyük sarsıntıların olmasıyla görülmüştür ki liberal devlet anlayışı yeterli değil. İnsanlarımız güç şartlar içerisinde sanayileşmenin, yeni teknolojinin getirdiği koşullar içerisinde yaşarken, çeşitli şanssızlıklar olmaktadır. Çeşitli olanaksızlıklarla karşılaşmaktadır. Ülkeler gelişirken ekonomide çeşitli dengesizlikler olabiliyor. Bütün bunların yarattığı şans ve olanak eksikliğini de insanlar gündeme getirmek mecburiyetindedir ve bunu insan-oğlu gündeme getirmiştir ve özellikle 20'nci asrın ikinci yarısından sonra sosyal devleti gündeme getirmiştir. Sosyal devlet her vatandaşa kanun önündeki eşitlik yönünde şans ve olanak eşitliğini de getiren devlettir. Sosyal devlet güçsüzler için önlemler alan devlettir. Sosyal devlet, ekonomide meydana gelen dengesizlikleri hafifletmeye çalışan devlettir.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Maliye Bakanı gibi konuşuyor.

SALİH COŞAR (Devamla)- Estağfurullah...

Sosyal devlet toplumda dengeyi sağlamaya çalışan bir ifade ile toplumsal dengeyi oluşturmaya çalışan devlet şeklidir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Çalışanların.

SALİH COŞAR (Devamla) - Ve milli gelirde... Sağ olsun muhterem arkadaşım hatırlattı. Milli gelirdeki bölüşüm olayı eğer dengesizse bunu dengelemeye çalışan devlet şeklidir. Bizim Anayasamızda açık olarak sosyal devlet olduğumuz kayıtlı değil. Değil, 1985 Anayasasında değil.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Madde 1.

SALİH COŞAR (Devamla) - Ama dibacesinde, veya madde 1'de veya ondan sonra gelen maddelerde sosyal adalet ilkesinin sağlanmasını öngörür.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Laik, demokratik ve sosyal bir devlettir der.

SALİH COŞAR (Devamla) - Evet. Sosyal adalet ilkelerine uymayı öngören bir Anayasamız var. Yine Anayasamızda sosyal konularda ödevler var, ödevler sıralanmıştır, bir bir sıralanmıştır. Ve Anayasamız söylüyor diyor ki; mali ve ekonomik olanaklar el verdiği oranda bu ödevler yerine getirilir, devlete bu yükümlülüğü verir. Peki Anayasamızın bu öngördüğü sosyal devlet anlayışı diyeyim veya sosyal adalet ilkelerine uyma meselesini gündeme getirelim. Bizim ülkemizde ne şekilde tecelli etmiştir? Bizim ülkemizde çalışanlar mücadele vermiştir, uzun yıllar mücadele vermiştir. Ama mücadeleler ve bu ülkedeki yönetimlerin bu konudaki yaklaşımları ile çok şeyler yapılmıştır. Onu da sıralamakta fayda far. Bir asgari ücret olayı bu ülkede yasalaşmıştır, yasa ile gündeme getirilmiştir ve var. Asgari ücretten vergi almamaktadır vardır bu ülkede.

Çalışma koşulları düzenlenmiştir çalışanlar için yasa var mıdır, yok mudur bu çok tartışılır bu ülkede. Ben merak ettim, geçen gün çalışanlarla direkt ve indirekt yasaların bir taramasını yaptım. Tam yirmi yedi tane tesbit ettim. Yirmi yedi tane yasa var bu ülkede, çalışanlarla direkt ve indirekt ilgili. Bunların on dokuz tanesi direkt çalışanlarla ilgili sekiz tanesi indirektle ilgili.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ve taamüller.

SALİH COŞAR (Devamla) - Ve bunun yanında taamüller vardır. Yani çalışma hayatımızda mevzuat var. Ve bu ülkede şunu kabul etmeniz gerekir, çok yaygın bir şekilde eğitim ve sağlık hizmetleri bedava yapılmaktadır. Belki de dünya ile mukayese ederseniz sağlık çok ilerdedir, çok yaygın bir şekilde bedava sağlık ve eğitim hizmeti var. Ve bu ülkede çok önemli bir sosyal konut olayı var hatta iddia ediyorum ben bu kürsüden İskân ve Topraklandırma Yasasında getirilenler, yapılanlar sosyal devlet anlayışının çok ileri bir aşamasını teşkil etmektedir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Toprak reformu dedik.

SALİH COŞAR (Devamla) - Evsiz ev, topraksız toprak, iş yeri olmayana iş yeri vermek. Bu dünyanın çok az bütçesinde uygulanmıştır.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Bazıları aldı, bazıları uzaktan baktı Sayın Coşar.

SALİH COŞAR (Devamla) - Eşitlikten olabilir efendim, eşitlikten olabilir. Ben özetle şunu söylemek istiyorum. İnsanlarımız umutsuz değildir. Ülkemizde insanlarımız için onur kırıcı durum yoktur. Bunları kabul etmeniz gerekir. Yalnız benim dikkatimi çeken bir husus var onun için bir uyarı olsun buradan bu girişten sonra söz alma ihtiyacını hissettim. Ulusal Birlik Partisi olarak biz programlarımıza kıdem tazminatını yasalastırma konusunu bile getirdik. Eski programda var. Seçim bildirgesinde var.

Şimdi ben bu kürsüden Çalışma Bakanlığı Bütçesi görüşülürken şu konuyu gündeme getirmek istiyorum. Ne oluyoruz? Ne var? Evet serbest piyasa ekonomisi dedik. Dilimize tutturduk bir serbest piyasa ekonomisi. Liberal ekonomi. Bazısı da onu söylüyor. Tamam ama bunlar bir araçtır. Bunlar bir araçtır. Serbest piyasa ekonomisini yapıyoruz diye Thatcher'izmi gündeme getirmeye gerek yok. İşte Thatcher'izmin ne olduğunu Bayan Thatcher'in ne duruma geldiğini gördük. Ne diyordu Sayın Thatcher? Sendikalara hayır, çocuklara her sabah süt verme işine hayır, yaygın olan, bedava olan sağlık hizmeti kalkacak. Bunları söylüyordu Sayın Thatcher.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Toplum yok, fert var...

SALİH COŞAR (Devamla)- Sosyal devletde var olan... Sağol Adaoğlu, bize kopya veriyorsun. Bana hatırlatıyorsun bazı konuları...

Sosyal devlette var olan toplumsal kuruluşları ezeceğim dedi ve kaldıracağım. Sosyalizmi kaldıracağım dedi Sayın Thatcher. E biz sosyalizmi savunmamıza gerek yok bu ülkede. Bu ülkede biz şimdiye kadar sosyal adaletten bahsettik, sosyal devleti söylemekten bile korktuk. İlginçtir, korktuk. Ama şunu tekrarlamak istemiyorum, demin tekrarladım ama bu ülkede en ileri sosyal devlet aşamasının örnekleri de sergilemiştir UBP. Onun hakkını da teslim etmek durumundayız Sayın Kotak. En ileri aşamasını da sergiledi.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Hangi yasayı geçirdiniz?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Sosyal Güvenlik.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Hangi yasayı, söyleyin adını...

SALİH COŞAR (Devamla)- Sergiledik. Tatbikat ortada.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Haa tatbikattan kaldırdınız, bozdunuz.

SALİH COŞAR (Devamla)- Tatbikat ortada.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Hangi yasayı geçirdiniz?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- 60,000 vatan-
daşa toprak verdik...

SALİH COŞAR (Devamla)- Tatbikat ortada.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Sigortayı ne zaman buldunuz siz?...

SALİH COŞAR (Devamla)- Tatbikat ortada ama şimdi...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Tamam yahu,
sen de bizim çizgiden, yuvadan çıktın.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Çizgi mizgi yok.

SALİH COŞAR (Devamla)- En azından biz de tatbik
ettik şeker kardeşim. Uyguladık kardeşim, uyguladık.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Sen de bu
yuvadan...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Yahu o yasa UBP'nin yasası değil.

SALİH COŞAR (Devamla)- Uygulamasını yaptık Sayın Kotak.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Bozdunuz.

SALİH COŞAR (Devamla)- Uygulamasını yaptık.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Bozdunuz.

SALİH COŞAR (Devamla)- İhtiyat Sandığı devam ediyor. Sendikalar Yasası devam ediyor. Ondan sonra güzel, emeklilik yasaları geldi, Sosyal Sigortalar geldi, bir sürü geldi bunlar, tatbikatta da devam ediyor.

ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden)- İsmet Beyin çok emeği var o konularda.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Hiç inkâr etmem, beni takdir ettiğine göre mesele yok.

SALİH COŞAR (Devamla)- Yalnız muhterem arkadaşlar; ben bugüne gelerek bir-iki uyarı yapmak istiyorum.

BAŞKAN- Evet arkadaşlar; dinleyelim efendim.

SALİH COŞAR (Devamla)- Bu kadar güzel uygulamalar ve tatbikat içerisindeyken bilmiyorum bugün ülkemizde evet kimisi kriz var der, kimisi kriz yok der.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Hiç olur yok...

SALİH COŞAR (Devamla)- Bilmem, o şekilde beyanatlar var. Kriz var, kriz yok. Ama görüyorum ki çalışma hayatındaki bazı yaklaşımlar bizi üzmektedir. En azından ben kişisel olarak bu kürsüden söyleyim, çalışanlardan yana birtakım tutumlar ve tavırlar bizi üzmektedir. Özellikle Sayın bakanın bu konuda dikkatini çekmek istiyorum. Bu ülkede bugün bir örnek verdi bir arkadaşım bu kürsüden. Bir UNI-PAC olayını gündeme getirerek örnek vermiştir. Ortada bir toplu sözleşme vardır. Bu toplu sözleşme devam etmektedir. Bu toplu sözleşme nisanda bitmektedir. 91 nisanda bitecektir. Toplu sözleşme varken aktin bir kanadı ansızın ortaya çıkıp da ben bu toplu sözleşmeden vazgeçtim, hepinizi kapının önüne koyarım, ne yaparsanız yapın. Bunu söyleyemez. Bunu söylerken de tavır koymak durumunda olan yetkili makam "kanun yoktur, ben ne yapayım" diyemez. Diyemez. "Kanun yoktur ben ne yapayım" diyemez. Beni çağırmadılar benden yardım istediler, onu da diyemez. Eğer öyle bir durum varsa, çağrılmamışsa yardım istenmemişse bigâne bulamaz arkadaşlar. Tavır koyamaz. Tutum sergilemek mecburiyetindedir. Bu tutumu sergilerken de nasıl bir tutum sergileyecek? Haklıdan yana bir tutum koyacak.

Haklı taraf kimse işveren veya çalışan ondan tavır tutum koyacak, tavır koyacak, bu görevidir, Çalışma Bakanlığının görevidir. Bugün yine çeşitli duyurular basında görüyoruz. E, sendika istedi kıdem tazminatını kaldırıyoruz. Ne demek bu? Açıkça öyle yaptık. Sendika evet dedi Sanayi Holdingde, ne bileyim şu bankada, bu bankada çalışanlar öyle demiş. E, sen çalışana aba altından sopayı gösterirsen ne yapacaktır o çalışan? Ne yapacak? Evet diyecekler aç kalmaktansa. Eğer tam örgütlenmiş değilse, mücadele edecek bir topluluğa.. Ne yapacak? Aç mı kalacak? Evet diyecek. İşte o zaman sosyal devlet gündeme gelir. Sosyal devlet orda topluluk değil, sosyal devlet o hallerde varlığını ispatlamak durumundadır, varlığını o hallerde ispatlamak durumundadır. Evet sosyal amaçlı birtakım yaklaşımlarımız var, bir Emeklilik Yasası ile kamu görevlilerine güzel imkânlar getirdik bu ülkede. Ama kamu görevlilerinin dışındaki çalışanlara imkân getirdik ama o imkânların çok güzel ve çok yeterli olduğunda söyleyemeyiz. İhtiyat Sandığı güzel birşey, zorunlu tasarruf ama bu zorunlu tasarruf belki de o paylar bir bankaya yatırılrsa iyi muamele veren bir borsa olsaydı ve o paralar o borsaya yatırılrsa belki de neticeler aynı seviyeye kadar bir menfaat getirebilirdik. Bunlar tartışılabilir. Bugün en kabadayı çalışan, sürekli çalışan işçi bugün emekli olsa İhtiyat Sandığından ne alacak? On, On-beş milyon para alacak. O kadar. Ne olacak o on-on beş milyon para aldığında? Hiçbir şey. Demek ki şunu bağlamak istiyorum, eğer bu ülkede sosyal adalet ilkelerine uygun icraatımızı devam ettireceksek bu konularda hassas olmak zorundayız, tavır koymak zorundayız, haklıdan yana tutum sergilemek zorundayız bu bir.

İki; toplumsal güvence çok önemli bir olaydır. Onurlu yaşamının koşuludur, sağa sola el açmamanın koşuludur, insanlarımızın huzurlu olmasının koşuludur, insanlarımızın beygirlikten kurtulmasının koşuludur, insan münasebetlerinin daha uygun olmasının koşuludur. Ne? Toplumsal güvence. Çok önemli birşey. Bu güvenceyi en iyi şekilde getirmek mecburiyetindeyiz. Bu tek güvenlik sistemi mi olur, tek tip güvenlik sistemi mi olur, mevcut güvenlik sistemlerinin yerleştirilmesi, rasyonelleştirilmesi, konan icraatlarına uygun hale getirilmesi mi olur? Önemli değildir, isim önemli değildir, şekil önemli değildir. Önemli olan neticedir. Önemli olan neticedir. Önemli olan nedir? Çalışan insan emeklilik yaşına geldiği zaman statüsünü değiştirmeyecek, yaşantısını değiştirecek bir gelire sahip olması meselesidir. Olay budur, başka birşey değildir. Ben çalışırken nasıl geçiniyorum? İki milyon ile mi geçiniyorum? Emekli olduğum zaman da elime alacağım ikramiye emeklilik getirisi, maaş getirisi iki milyona yakın bir para olacak. Zaman içerisinde maaşlar artarsa o da artacak.

Biz bunları bu ülkede getirmek mecburiyetindeyiz. Ama bize denebilir ki, tartışabiliriz, efendim eh bu yükleri devlet nasıl sırtına alacak? Bu da bir sorun. Eminim Çalışma Bakanımız buraya gelebilir, Sosyal Güvence Bakanımız ve bize bu soruyu sorabilir. Diyebilir ki bunlar şu kadar milyar ister. Şunu yapmak için bu kadar para ister. Bunları maliye bize verir veya vermez nasıl yapacağız?

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Maliye toplansın.

SALİH COŞAR (Devamla) - Buna verecek cevabımız gayet basit. Eğer ülkemizde bir durum varsa bugün veya yarın veya istikbalde, durumlar geliyorsa ve bu durumlar kemer sıkma gerektiriyorsa, fedakârlık gerektiriyorsa, dava bunu eşit bölüşmektir. Bu kemeri kim sıkacak? Bütün mesele bunu ortaya koyalım. Evet gerekirse kemeri sıkacağız. Bu toplum sıkmıştır zaten. Bu toplum iki defa göçmen olanlar vardır bu toplumda. İki defa yaptığını kaybedenler var. Kimisi buldu, kimisi bulamadı o dönem. Bu toplum otuz lirayla çalıştı 63-68 döneminde. Evli bayanlar 15 lirayla çalıştı. Evli olmak kabahattı o zaman. Öyle hükmettiydi o dönemin yöneticileri, evli bayanlar 15 liraya çalıştı.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - İngiliz Döneminden kalmaydı.

SALİH COŞAR (Devamla) - Onun etkisiyle herhalde. Yani eğer bir kemer sıkma, bir fedakârlık lazımsa veya bu işin bedeli varsa bu bedeli beraber sırtlayacağız. Nasıl ki sosyal sigortalar geldi, sosyal sigortalar geldi ama Rum tarafında primlerini yatıran binlerce vatandaşın yükünü devlet sırtladı. Açıkta bırakmadı kimseyi. Onu da söyleyelim. O doğruları da söyleyelim. Rum tarafında prim yatırıp bu tarafta menfaat almayanların yükünü sırtına aldı. Demek ki devlet sosyal devlet olma ilkesi içerisinde bu konulara daha titiz, daha hassas olmak durumundadır. Duyarlı olacağız ve inanıyorum ki bu konuda daha güzel uygulamalara gideceğiz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yani kemer mi sıktıracan bize gene?

SALİH COŞAR (Devamla) - Tabii gerekirse herkes sıkacak kardeşim. Ben onu söylüyorum. Yeter ki bir kısmı lale devri yaşayacak, bir kısmı kemer sıkacak, olmaz işte.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sizin liberal odur işte.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yok biz sosyal devlet uygulamalarımızı sıraladık Sayın Kotak. Bazı uyarılar yaptık. Sayın Bakanımızın daha duyarlı olmasını istedik bu konularda onu dile getirdik, samimiyetle, içtenlikle.

Ben bir konuyu daha gündeme getireceğim Sayın Bakanla ilgilidir. Sayın Bakan aynı zamanda Sosyal Yardım, Sosyal İşler Bakanlığıdır. Sosyal işler konusunda hakikaten güzel çalışmalar var bunu bütçe görüşmelerinde dile getirdik. Ama sosyal yardıma muhtaç veya sakattır muhtaç veya özürlüdür devletin güvencesine ihtiyacı vardır. Bu konularda çalışmalarımız var arkadaşlar. Yeterli değil. Ben bu kürsüden bunu dile getirmek istiyorum, yeterli değildir. Bu konuda yasa da yaptık. Sakatları İstihdam Yasası yaptık. Özürlüler için birtakım girişimlerimiz var. Şu yardım yapılıyor, bu yardımı yapıyoruz. Okul yapıyoruz, merkez yaptık hastane içerisine. Bir şeyler var. Bir faaliyetler var. Ama bunlar kesinlikle yeterli değil ve bu insanları üzümlere söylemek istiyorum, biraz da zarıncatıyoruz. Anlamsız yere koşturtuyoruz. Her yıl Devlet Başkanımızın bilhassa özürlü ailelere verdiği bir yemek var. O yemeklere ben birkaç sene katıldım.

Milli Eğitim Bakanı olarak katılmışım. Her katıldığımda hicap duydum. Her katıldığımda rahatsız oldum, hasta oldum. Bunları trilyonluk bütçesi olan devletimizin "A"dan "Z"ye bir mevzuat içerisinde toplayarak halledilmesine imkân vardır. Halletmememize sebep yoktur. Yeter ki daha rasyonel bu konuya yaklaşalım. Daha tutarlı olarak yaklaşalım ve bu konuları artık temizleyelim. Bu insanları duygularıyla oynamayalım. Duygularının bazı kesimler tarafından sömürülmesine fırsat vermeyelim.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Seçimlerde nasıl baskı yapıldı.

SALİH COŞAR (Devamla)- Bugün duygu sömürüsü yapmaktadır bazı çevreler bu konuda. Bu anlamsızdır. Bunu biz halledebiliriz. Halletmemiz lâzım ve bunu yapmakla bir özel iş yapmıyoruz. Efendim?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- İyileşiyor bu kesim belirli ölçüde.

SALİH COŞAR (Devamla)- Daha iyileşsin. Daha köktenci, daha rasyonel çözümler getirelim. Vatandaşları koşturmayalım, şikâyetçi hale getirmeyelim. Bilmem spastik olan şu kadar bezi vardı, yok telefonu şuydu, yok bilmem nesi buydu. İki bir bu toplumda bunları dinlemeyelim ve duygu sömürüsüne fırsat vermeyelim. Benim söylemek istediğim budur bu konuda.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Seçimlerde onların maaşına nasıl baskı yaparlar?

SALİH COŞAR (Devamla)- Yine bu bakanlığı çok ilgilendiren bir konu var. Tabii eğitimi de ilgilendirir ama sosyal bakanlık olduğu için, eğitim bizde genellikle 5 yaşından sonra ilgilenmeye başlar çocuklarla. 5'in altına çok inemedik. Çocuk sağlığı, çocuk psikolojisi,

çocukların yetişmesi, kreşler, toplumun 0-5 yaş kesimi, azamı değil yani, 3500'den koysak işte on beş binle yirmi bin arasında bir nüfus kesimi ve oluşmakta olan çocuklar. Nüfusumuz da hep çalışıyor diyoruz bu kürsüden. Rakamlar söyledik, hepsi çalışıyor. İşsiz yok memlekette, faal memleket. Faal memleketin çocukları ne olacak?

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kürsüden söylendi onlar. Herkes çalışır.

SALİH COŞAR (Devamla)- Yok, rakamlar da onu gösteriyor Sayın Kotak. Rakamlar da onu gösteriyor az buçuk onu gösteriyor. Şimdi bu çocuklarla ilgilenmek, çalışma yerlerinde kreşler açmak bu devletin kreşler açması sosyal devlet olarak, bu bakanlığı da direkt ilgilendiren bir konudur kanısındayım ve Sayın Bakanın bu kreş konusuna da Eğitim Bakanlığıyla birlikte eğilmesini, yerel idarelerle işbirliği içerisinde kreş konusunu gündeme alıp değiştirmesi en büyük dileğimizdir. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Coşar. Buyurun Sayın Kotak.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Sayın Başkan...

BAŞKAN- Buyurun efendim.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Koyduğunuz tahdide bir iki dakika var.

BAŞKAN- Devam edeceğiz.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- İki tane bakanlık bütçesi görüşmekteyiz. Biri çalışma, biri sağlık.

BAŞKAN- Devam edeceğiz efendim.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Uzun sürecek de onun için.

BAŞKAN- Devam edeceğiz, buyurun.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Sonra suç bende olmasın.

BAŞKAN- Hayır, hayır, devam edeceğiz. Dilediğiniz kadar konuşabilirsiniz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Zevkle dinleriz.

BAŞKAN- Bitmezse devam edeceğiz diye şey var efendim, anlaştılar.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)- Ben uyarımı yaptım.

BAŞKAN- Devam edeceğiz, buyurun.

İSMET KOTAK (Devamla)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çalışma ve Sağlık Bakanlığının Bütçesini böyle heyecanla ve bu saatte devam etmeyi arzulayan Ulusal Birlik Partisi Grubunu gerçekten ilgiyle karşıladım.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Pazarlık öyledir Sayın Kotak.

İSMET KOTAK (Devamla)- Ben kimseyle pazarlık yapmadım. Bizim konuşma sınırımızç bellidir. Öyle bir dakikada bu Bakanlığı bize geçiştirmenize kolay kolay izin vermez.

BAŞKAN- Devam edeceğiz.

İSMET KOTAK (Devamla)- O yüzden ya sabırla bizi dinleyeceksiniz, yahut biz size baştan söyledik. Kalın yarına devam edelim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sabırla dinleyeceğiz Sayın Kotak.

İSMET KOTAK (Devamla)- Tamam efendim.

BAŞKAN- Buyurun Sayın Kotak, devam edin.

İSMET KOTAK (Devamla)- Çünkü, konu...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Çünkü yeni bakandan umudumuz var. Umut bakanlığıdır.

İSMET KOTAK (Devamla)- Evet.

BAŞKAN- Lütfen müdahale etmeyelim.

İSMET KOTAK (Devamla)- Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle belirtmek isterim, bir yanlışlık olmasın, bizim bütçe de ansızın liberal bir bütçe haline dönmesin. Affedersiniz, özür dilerim. Anayasamız bir liberal Anayasa haline dönüşmesin. Siz iktidara geldiniz diye bu Anayasa üç cümleyle kolay kolay değişmez ve başlangıç döneminde, özellikle belirteyim, sonra hak ve özgürlüklerini hukukun üstünlüğünü, kişilerin ve toplumun huzur ve refahını korumayı içeren çok partili, tekrarlıyorum, çok partili demokratik, laik ve sosyal hukuk devletini gerçekleştirmek. Sosyal hukuk devleti, burada. Liberal hukuk devleti değil.

Yine "Devletin şekli ve nitelikleri. Madde 1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti demokrasi, sosyal adalet ve hukuğun üstünlüğü ilkelerine dayanan laik bir Cumhuriyettir." iki'si birbirini tamamlar.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Aynı şeyi söyledik.

İSMET KOTAK (Devamla) - Aynı şeyi kastediyorsak efendim yukarıda sosyal hukuk devletini de söylemedik.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Amacı söyledik orda.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın Coşarla eğer amaçta birleşiyorsak zaten derdimiz yok. Özellikle Sayın Coşar'la derdimiz yok bu konuda.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Amaçta tamam.

İSMET KOTAK (Devamla) - Ama bizim hedefimiz...

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Anayasa açıkça yazıyor.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın Başbakan da Anayasa açıkça yazıyor deniyor. Liberal değil yani hedefimiz liberasyon değil bu memlekette. Sosyal demokrasiyi tahakkuk ettirmektir.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - O bir modeldir.

İSMET KOTAK (Devamla) - Tamam efendim Sayın Eroğlu, tabii Sayın Bakan notlardan okursunuz. Şimdi efendim Sayın Başbakanın işaret ettiğini de kabul ediyorum ama...

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Ekonomide liberal.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Evet tabii.

- 2550 -

İSMET KOTAK (Devamla) - Siz ekonomide liberal ama devletin yapısını çatlatır o liberal. Zaten şunu söyleyim...

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Piyasa ekonomisidir sosyal devletin.

İSMET KOTAK (Devamla) - Bravo, bravo ona gelecektim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Tartışalım Sayın Kotak bir gün sosyal piyasadır. Umut olasınız.

İSMET KOTAK (Devamla) - Bir gün Mecliste bir açık oturum düzenleyeceğiz ve sosyal piyasa ekonomisi mi, liberal ekonomi mi hangi yasa ne zaman geçer tabii...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bırakınız geçsinler, bırakınız koysunlar ekonomisi mi...

İSMET KOTAK (Devamla) - O mu, o ekonomi mi onu hep beraber göreceğiz. Şimdi anlıyorum ki Meclise yeni gelen genç arkadaşımız, Çalışma ve Sağlık Bakanlığına atandıktan sonra bu görüş ve düşüncelerin ışığında öncelikle çalışma hayatını da liberalize etmek istiyor. Yani bizim görebildiğimiz budur. Dolayısıyla işler biraz sarpa sarmaya başladı. Çünkü bu ülkede bir şunu da ifade edeyim Sayın Coşar'ın az önce söylediği Çalışma Yasaları yoktur bu memlekette tezini ilk defa Sayın Coşar gelip burda çürüttü. Ben bir cümleyle geçen gün söyleyip geçtim esas Bütçe genel görüşmesinde bugün girmek için bu konuya. Sanki bu ülkede İş Yasası hiç yokmuş, hiç yokmuş, ikide bir Türkiye'den gelen bir müteahhit nasızın dayanır Çalışma Dairesinin kapısına veya Çalışma Bakanlığına belirli mükellefiyeti yerine getirmesin, bir eleştiri yapar. Bu 10 senedir çekilen bir olaydır. Siz de İş Yasası yoktur ki kardeşim. Onun için biz bu sorunlarla karşılaşırız. Bizde İş Yasası bal gibi vardır. Bizde sözlü istihdam bile mahkemede geçerlidir ve hakkınızı verir size. Bu ülkede ilk Çalışma Bakanı olarak, Çalışma Bakanlığını kuran olarak bununla da iftihar ederim. Yarın öbür gün bu İş Yasası geçsin bu memlekette başınıza taş yağacak beraber göreceğiz. Ben İş Yasasını değerli arkadaşım bana

verdiler, .afedersiniz Toplu Sözleşme Yasasını bana verdiler, İş Yasasını da yanlışlıkla bir masanın üzerinde buldum aldım onu okudum ve hayretler içinde izledim. Bu İş Yasasını yürürlüğe koyunuz ilk isyan edecek olan kişi sizler olacaksınız, ilk karşı çıkacak olan uygulamaya da Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Tarım Bakanlığı ve yine geriye kalan istihdam yapan bakanlıklar olacaktır. Bu memleketi bir karışıklığa sürükleyeceksiniz. İş Yasası yaparak bütün yasaların üzerine geçmek, bütününü toparlamak öyle o kadar kolay bir iş değildir. Onun için böyle bir Yasayı evvelâ çalışma kadrolarının içerisinde evvelâ bir öğütünüz, ondan sonra da Sayın Bakana tavsiye ederim kendinden önceki her Çalışma Bakanını da ister şahsen hatırlattım, ister gazetelerde yazılarla uyardım, Çalışma Bakanlığı Çalışma Danışma Kurulunu toplamak ve İş Yasaları sözkonusu olduğunda, işçi hakları sözkonusu olduğunda orada bunları müzakere etmek ve ondan sonra orda oluştuktan sonra Bakanlar Kuruluna götürmek durumundadır. Ama buna aldırın yoktur. Fesil 181 yanılmıyorsa mecbur ediyor sizi Çalışma Danışma Kuruluna götüreceksiniz. Bu Yasadır? Götüren yok. Ansızın bir bakarsınız bir değişiklik çıkar. Sendikalar bile Mecliste zor yetişir. Sendikalar uyarı yapar aldırın yok. Bazı sendikalar da iç güveyisi gibi tasdik memuru, o zaman işler karma karışık.

Ve gerçekten haklar çiğnenmektedir orda. Çiğnendi yıllarca. Bir yerden başlamam gerekiyor. Diğerlerine girmektense Sayın Coşar'ın sosyal sigorta ve ihtiyat sandığı konusunda işaret ettiği için, biraz doğrulara işaret edeceğim. Yanlış söyledi anlamında söylemiyorum ama, genelde ülkede bir yanlışlık yapılmaktadır sosyal sigorta olayında. Hiçbir partinin malı değildir. 1976 öncesinin malıdır. 1976 seçimlerinden önce geçmiştir ve partizan görüşleri dışında çalışanlara hizmet etmek için yapılmış, Türkiye'den ve yurt dışından, geriye kalan ülkelere gelen uzmanlarla birlikte hazırlanmış yasadır. Ne oldu? Aynen Emeklilik Yasasında verilen haklar ilk yasadadır. Açık bakarsınız.

(Meclis Başkan Yardımcısı Vehbi Zeki Serter, Başkanlık Kürsüsünü en yaşlı üye olarak Mustafa Hacıahmetoğlu'na devreder.)

%70 kapsayacaktı. Yine, yıllar içinde primler ödeniyor ve son on yılın, son beş yılını kademeli, ortalamasının %70'ini emekli maaşı olarak verecektiniz. Ne oldu? 1976'dan sonra gelen geçen UBP Hükümetleri, her gelen bir tırpan çektir sosyal sigortaya ve en sonunda çıkan nedir? Primleri aşağıda tuttunuz, sürekli aşağıda tuttunuz. Halbuki adamın almakta olduğu maaş tavana dayanıyor. Öyle iş yerleri var ki, genel müdürler, bir banka genel müdürünün aldığı maaşı düşünün. Onun maaşı bugün 3,000,000 göstermelik, dışa göstermelik, belki de perde gerisinden de alıyor ama, 3,000,000 size ibraz ettiğim, beyan ettiğim arsa, 3,000,000'dan prim alacaksınız. Yıllarca inceleyiniz, bu primler hep düşük tutulmuştur. Aşağılarda prim alınmıştır ve sosyal sigorta zarara uğratılmıştır. Zarara uğratıldı sosyal sigorta. Menfaatler ödemeye geldiğinde düşük basamaklardan ötürü ödeme yapılmıştır ve sanki mühim bir iş yapılmış gibi madde değiştirilmiştir, esas yasanın maddesi. Bakanlar Kurulu zaman zaman tesbit edecektir ödeneği. Böyle sigorta mı olur? Arabanızı

sigortalarsınız. Eğer full sigortalarsanız bunu devirdiğinizde, kazaya uğradığınızda alacağınız bellidir. Ama, insanları siz çalıştıracaksınız, çalıştıracaksınız, yıllarca prim alacaksınız, yaşı geldi emekliye çıkacak ve bekleyecek, Bakanlar Kurulunun keyfi gelirse zaman zaman tayin edeceği ödeneği alacaktır. Bu mümkün mü? Varsa bir örneği dünyada bana söyleyiniz. Bu hükümetler yaptı bunu. Yani, yapan bağımsız bir hükümet, bozan UBP hükümetleri. Düzeltmediniz. Halâ da düzelmemiştir. Temenni ederim şimdi düzelsin. Sosyal sigortalı emekliliğin, tek sosyal güvence denmesinin nedeni budur. Çünkü, giderek zaman içerisinde işçi haklarına, çalışan haklarına veya genelde sosyal sigortalara bağlı olanların haklarını biçtiniz ve memur hakları tepede kaldı, göze battı. Merak etmeyiniz, ben memur haklarının fazla olduğunu iddia etmekte değilim. Bana zaman zaman, eh sen de o Emekli Yasasına katkıda bulunanlardansın. Kimisi güçümseyerek, yani, siz berbat edenlerden birisiniz anlamında, kimisi de bir nevi yağma kabul ediyorlar, onu söylüyorum. Hayır. Cevap vereyim. Cumhurbaşkanı da 1981 seçimlerinde kılıç

sürerek bunu köylerde söyledi. Ondan sonra gelen bazı başbakanlar da söylediler, bazı bakanlar da konuştular ama, kendileri de o emekliden almaya devam ettiler. Şimdi, bir ülkede eğer politikacının dahil, ...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Tabii.

İSMET KOTAK (Devamla)- Çalışanın dahil, memurun dahil başını dik ve kimseye boyun eğmez vaziyette istiyorsanız, çalıştığı sürece özgür olmasını, emekliye ayrıldığında da yaşayabilecek ve o seviyeyi tutturabilecek emekli maaşına kavuşmasını sosyal devlet anlayışının gereği kabul edeceksiniz. Bugün bu ülkede uygulanmasının emeklilik yasası gerçekten uygundur, gereklidir ve vazgeçilmezdir. Ankara'ya gittik parlamento heyeti olarak, Bütçe Komisyon üyeleri olarak ve Türkiye Maliye Bakanı Sayın Kahveci, Türkiye'nin mucidiymiş o, ikide bir birşey icadeder ve ilân eder. Son derece ilginç bir bey, karşımızda oturuyor ve ansızın bir çuvaldız batırdı. Evet, siz dünyanın en ileri sosyal devletisiniz ki Emeklilik Yasasını bu vaziyete soktunuz, buna benzer bir cümle. Nedir orda gocunulan nokta? Emekliye çıktıktan sonra bir yurttaş, memur, eğer kendi kadrolarında herhangi bir maaş ayarlaması yapılırsa, hayat pahalılığı eklemeleri yapılırsa maaşına yansır. Bu utanılacak bir olay değil. Bu iftihar edilecek bir olaydır. Memurumuzun emekliye çıktıktan sonra, insanımızın emekliye çıktıktan sonra

Emekli Yasasıdır. Onun için bütün politik kadrolar, gelmiş geçmiş ve buna oy vermiş ve destekleyenler bununla öğünbilirler rahatlıkla hiç utanılacak bir olay değildir. Çalışan çalıştığı sürece primini ödeyecek, emekliye çıktığında çıktığı anda gerçekten daha önceki sosyal düzeyini koruyacaktır. Bu memlekette sürünen insanlar değil, bu memlekette başı dik ve gerçekten refah içinde yaşayan emeklileri de istiyoruz biz. Gelelim...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bu dönem işçimize bunu yapacağız.

İSMET KOTAK (Devamla) - Gelelim Sosyal Sigorta çerçevesine. Bu bozuldu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Biz bunu da yapacağız.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Türküyle olmaz Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yapacağız, yapacağız. Elbirliğiyle yapacağız. Bunlar küçük politikalar değildir, büyük politikalar, yapacağız.

İSMET KOTAK (Devamla) - Efendim Sosyal Sigorta olayı zamanında bu kürsüden yaptığımız bütün uyarılara aldırmanın o günün sorumluları tarafından bozulmuştur ve geriletilmiştir. Şimdi ister Adaoğlu'ndan, ister Başbakan'dan ve ister diğerlerinden işittiklerimiz bizi memnun eder. Buyurun beraber yapalım.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Tabii birlikte diyoruz.

İSMET KOTAK (Devamla) - Çünkü sosyal sigorta bugün kadrolar itibarıyla geriye kalanı geride bırakmıştır. O yüzden önce mekanizmayı bir an önce kurmak, bırakın ki

tek sosyal güvenceyi getirerek bunu çözmek, kıdem tazminatı ve ihtiyat sandığının geleceğini tayin etmek ve memurun ikramiyesine paralel olarak işçinin kendisine gerçekten emekliye çıktığı anda büyük katkısı olabilecek bir ikramiyeye kavuşturulmasını sağlamak hepimizin görevidir. Bunu yapalım. Sosyal Sigortada yıkılan ve Bakanlar Kurulunun zaman zaman vereceği kararlarla tayin edilecek bir ödenekle bu ülkede bir sigorta götüremezsiniz. Götürmeye hakkınız yoktur. Çünkü sigorta değildir bu. Neden? Yardım sandığına çevrildi. Asgari ücretle ölçülmektedir. Yani bir örnek vereyim size. En extrimini vereyim. Bixi Kola veya Pepsi Kola'nın Ektam'ın Genel Müdürü maaş olarak beş milyon deyiniz, üç milyon deyiniz maaş alacak ve bekleyecek emekliye çıktıktan sonra siz sosyal sigortada kendisine beş yüz yirmi bin Türk Lirası asgari ücret ödeyeceksiniz en yüksek. Bu kabul edilebilecek bir olay değildir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ya milletvekillerimiz arasında bile bu ayrıcalık var. Özelden gelen, kamudan gelenler arasında.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sosyal Güvenlik Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti halkının vazgeçilmez hakkıdır. Ve bunu sosyal devlet çerçevesinde yerli yerine oturtmak zorundayız. İhtiyat sandığı 1970'li yılların bir sandığıdır. Bunun yaratıcısı, kurucusu ve savunucusu olarak söyleyim o günün koşullarında gerekliydi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yani hakkını vermedi İsmet Bey bu konuda, mecbur kalın sen söyleyesin.

İSMET KOTAK (Devamla) - Ben hatırlatırım artık kim-
senin beni takdim etmesini beklemiyorum. Kendim takdim ediyorum kendimi, kusura bakmayınız.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Her siyasinin hakkıdır yaptıklarını, yapmadıklarını...

İSMET KOTAK (Devamla) - Siz söylemediğinize göre ben söylemek zorundayım artık, hep kötülerini söylersiniz, biz iyileri de söylüyoruz artık.

Efendim İhtiyat Sandığı, zamanında sosyal sigorta olmadığı nedeniyle, yani Rumlar tarafından bu haklar gasbedildiği için yine üslerde çalışan Türk işçisinin sigortası kendilerinin kontrolünde olan, merkezi kendi açılarından sigortaya yatırılmakta ve menfaat dahi ödenmemekteydi, Büyük sorunlarla karşılaşılırdık. Yani bu 1963-74 arasının feci olaylarıyla ilgiliydi. Ayrı bir sigorta kurulmak konusu da Türk-Sen'le Çalışma Bakanlığı arasında ciddi bir anlaşmaya varılmadığı nedeniyle, gerçekte budur. Sosyal sigorta da hazırladık, Rahmetli Taşkın belki de haklıydı bizleri uyararak siz bu tarafta bunları yaparsanız biz zaten bir bölgeye toplanmadık çeşitli kantonlarda yaşıyoruz, geriye kalanların da hakları çiğnenebilir yapmayınız gibi görüşler ileri sürdü. Bu da buna karşılık Rum tarafı da iki günde bir, üç ayda bir, altı ayda bir yapacakmış gibi tavırlar aldı ve gerçekten güya araştırmalar yapıyordu, kayıtlar yapmaya hatta bu tarafta açıldı ve kayıtlar da yapıldı. Yine uygulamadılar. Dolayısıyla bizim iyi niyetle Çalışma Bakanlığı olarak, Hükümet olarak yapmaya çalıştığımız girişimler başarılı sonuçlanmadı ve bir tek ihtilaf ihtilaf konularından birisi vardır Kuzey Kıbrıs'ta, özellikle ihtiyat sandığını sendikalarla işveren arasındaki görüşmelerle sağlıyorlardı.

Fon, bazı işyerinde işveren tarafından tutuluyordu, bazı iş yerinde sendikalar alıyordu. İsmi vermek istemediğim iki tane banka, kendi kaynaklarında tutuyor. Hatta çıkacak olan çalışanına bunu vermemeyi dokuz dereden neden getirerek başarabiliyordu. Başka iş yerlerinde sendika da oluyordu. Bu defa da Türk-Sen Merkezi Fonu kurulmadığı için çok dar çerçeveli sendikalar zaman zaman dağılmak durumunda kaldıklarında İhtiyat Sandığı da yok olmaktaydı. Bunu merkezi bir fonda birleştirmek, bir nevi sosyal güvence sandığı oluşturmak, Sayın Coşar'ın dediği gibi bir nevi mecburi tasarrufa sokmak için bu formül geliştirilmiştir ama bu kürsüden, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilân edildikten sonra kurulan Kurucu Mecliste çıktım ve söyledim. Beş yıl önce, altı yıl önce bu kürsüden izah ettim. Bu İhtiyat Sandığının durumu budur. Geliniz bunu tek sosyal güvence içerisinde hem memur ve işçiye hitap edebilecek çerçeveye oturtalım. Kıdem tazminatı olayıyla beraber düşünelim. Etkin bazı önlemler alalım. Paraca değerlendirebilmek için ciddi yatırımlarda bulunalım ve dolayısıyla işçiye de hakkını ödeyelim. Bütün bunlar tarih oldu, geldi geçti, yapılmadı. Şimdi yıl 1990 ve 1991'de siz bütçede uygulama yapacaksınız. Benim temennim, sosyal sigortanın bir an önce İhtiyat Sandığı ve Emekli Sandığıyla beraber tek çatı altında milli sigortaya dönüştürülmesi, Sayın Bakanın çeşitli beyanatlarında açıkladığı gibi ayrıca bir sağlık sigortasına ihtiyaç duyulmadan, tek milli sigorta çerçevesinde bu işin çözümlenmesidir. Bunun yolu budur. Bunun için de sabırla hareket etmek gerekiyor. Heyecan hata yaptırır, sürat hata yaptırır. Yurt dışından ve çeşitli ülkelere, isterseniz ILO'dan, İsviçre'den bir yığın uzman getirtmek zorundasınız. Türkiye'den getirtiniz. Kıbrıs'taki yetişkin

yetişkin arkadaşlar var kadronuzda. Geriye kalanlarla da tartışılsın ve gerçekten mali ynden de, hesap uzmanlarının katkısıyla da bu sistem bir an önce oluşturulsun. Devlet de kendine düşen görevi yerine getirsin bütçesiyle. Çünkü, bugüne kadar sosyal sigortalıya karşı görevini yerine getirmedi. Bırakınız fona para katmayı, bu benim sırtımda yüktür yaklaşımıyla gidilmiş ve çalışanı emekliye ayrıldıktan sonra doğru dürüst yaşamını sürdürecek para bile verilmemiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilerlemiş saatte olduğumuz için, ana başlıklar halinde devam etmek istiyorum. Toplu sözleşme ve iş Yasası konusunda bakanlık bir metin ortaya çıkarmıştır. Sayın Ergün Vehbi bu iki konuyu uzun uzun burada deşti. Ben, Çalışma Bakanlığı yapan bir kişi olarak söyleyeyim, bu ülkede toplu sözleşme ve grevle ilgili yasanın gerekli olduğuna inanmıyorum. Bunu açık belirteyim. Nedeni şudur: Eğer yaptığınız takdirde sendikaların hareket kabiliyetini kısıtlamayı hedef alacaksınız. Hkmetler böyledir. Yaptırımcıdırlar. Sendikalarsa, kendi öz yetki ve hareketlerini kısıtlamak istemeyeceklerdir ve bu çatışma dinmeyecektir. Her ülkede bu tartışma devam etti. Anayasa bunu çerçeveledi. Böyle birşey gerekiyor diyor. Ama bu yasayla yapmanıza gerek yoktur. Biz yıllarca bunu, sendikaların üst örgütleriyle karşılıklı, iş veren, işçi sendikaları ve bakanlık arasında imzalanan protokollarla yürüttük. Ama o protokollara  taraf da uydu ve ihbarlar yapılmak suretiyle gidilebildi. Ben kabul ediyorum bunu. Bazı sendikalar bu protokol içerisindeki ihbar olayını 1974 sonrasında uygulamadılar. 1974 sonrasında. Ama buna da neden hükümetlerdir. Çünkü, havaalanında yapılan ilk grevde derhal yasaklama kararı alındı. Tarihinde görülmemiş Kıbrıs'ta. Valinin sahip olduğu yetkileri Başbakan, hükümet kullandı. Birkaç kez yasaklama kararı aldık. Halbuki çalışma çbakanları bu yasaklama kararını alacaklarına, aldirtacaklarına, oturup, kendi ihtilâflı taraflar arasında önce hakem tayin etmek zorundadırlar. Vardır yasada yetkiniz.

Şimdi meselâ Uni-Pack olayı yaşandı. Ben hayret ettim bu kadar gündür geçiyor, birinci günden ben gittim, gördüm, sordum, hakem tayin edilmedi. Birinci gün olmayabilir yani tek tek görebilir ilgili müsteşar, ilgili müdür ama ondan sonra bir tek yolu vardır bunun. Derhal hakeme havale edeceksiniz, meselenin çeşitli uçlarını masada bulacaksınız. Yani eğer Çalışma Bakanlığı çünkü yıllardan sonra ilk defa tabii bence Sağlık Bakanlığına bağlanması da yoktur, sorundur, ilgili arkadaşı da ezecektir bu. Ama nihayet bir Çalışma Bakanlığımızdır. Eski alışkanlıklar hep Başbakanlığa bağlarlar ve bırakırlardı kooperatifler gibi. O zamanda bu mekanizma işlemezdi açık söyleyeyim. Şimdi bu mekanizmayı işletmek gerekiyor. İş yasalarında çalışma, Danışma Kurulunu toplantıya çıkaracaksınız ve kendilerine o yasaların birinci elden taslak vereceksiniz. İşçilerle ilgili eğer bir karar alınacaksa o masada tartışılacaktır. Bakanlar Kuruluna ondan sonra gidecektir. Çünkü onların çalışma ve özlük hakları ile ilgilidir. Grev sözkonusu olduğunda daha o tehlike gelmeden ihbarları sendikaların yapması sağlanacaktır. Bir anlaşma imzalandınız. Belki bu geçirmek istediğiniz yasa bile çok uzun zaman isteyebilecektir. Çünkü içinde ihtilâflı maddeler vardır. Kabul edebileceğimiz maddeler değildir bazıları. Başınıza çok çorap öreceksiniz. Tehir etmek bir grevi, bir kazanım getirmiyor. Acaba Zonguldak'taki örneği görürseniz Kıbrıs'ta Uni-Pack'taki farklı mıdır? Sanayi Holding'teki farklı mıdır? Ben ilk defa Sayın Coşar'dan burada duydum. Sanayi Holding'teki sendikanın kabul ettiğini. Kabul etmek yetmez ki. O sendikanın ben kıdem tazminatı birşey değil, bana verme demesi ve bunun öteki yerlere bir hastalık gibi sıçraması ülkedeki bir yığın insanı ayağa kaldırır. Bu mümkün değildir. Ama buna ayrı bir formül bulmak, bu başkadır, tartışırsınız. Bir işyerinde kapanma tehlikesi, bir işyerinde iş azlığı, diğer nedenler varsa yine sendikalarla bunları oturup uyuşma yolu ile yine oturup tartışma yolu ile çözmek gerekiyor. Gerçekleri konuşarak. Tek yanlı olarak ben bunu kestim, bunu da keseceğim. Neden? Benim param yoktur. Tek taraflı davranamazsınız. Yani en azından toplu sözleşme bağlıyor sizi. O toplu sözleşmenin sona ereceği güne kadar

taahhütleriniz vardır. Bunların düz geçilmesi mümkün değildir. Uni-Pack örneği çok kötü bir örnek olmuştur. Ama aynı paralelde Sanayi Holding'te belirli önelemlerin başlatılması ve sürdürülmesi bu topluma pahalıya mal olmuştur. Şimdi devlet işyerleri bunu örnek alarak bunu başlatırlarsa gerçekten özel sektör zaten kıdem tazminatlarını hasıraltı etmeye çoktan razıdır, derhal hazırlatı edecek. Sendikalar direnecek ve bu memlekette genel greve kadar gidecek, büyük bir tehlike yaşanacaktır. Bunu burada belirtmeyi görev bilirim. Onun için toplu sözleşme ve Grev Yasasında benim yaklaşımım olumlu değildir. Yaparsanız buna göre sendika hareketlerini kısmayacak şekilde yapmak zorundasınız, ona da siz razı olmayacaksınız, göreceksiniz. Gelip buraya diyeceksiniz ki benim tehir yetkim var. İşte Sayın Ergün Vehbi söyledi. Bu madde, bu madde altında ben tehir edeceğim bu grevi. E, maddenin altına girmeyecek ne var? Gene sayın, söyleyiniz, hepsi girecektir onun içerisine. Onun için derdiniz orada büyüyecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu ülkede en büyük ihtiyaçlarımızdan bir tanesi çıraklık eğitimi. Eğitim Bakanlığı ile tam bir uyum içerisinde Çalışma Bakanlığının bunu başarması gerekmektedir. İş başında eğitimi ile Eğitim Bakanlığı ile beraber bir an önce yaygınlaştırılması gerekiyor. Bir yığın dalda ihtiyaç vardır. Ama çalışanla işçi buluşturmak ta bir sanattır. Çalışma Dairesine gidip kayıt olmakla bir netice olmaz. Ehliyet yoktur. Ticaret Lisesinden mezun ettiğiniz insanın bir gazetenin dizgi makinasını kullanamayacak durumda olduğunu bilmeniz gerekmektedir. Bu memlekette bir gazetenin baskıcısını bulmak sürprizdir. Türkiye'den almak zorundasınız. Bunlar burada yetişebilir. Dünya kadar insan vardır. İşbaşında eğitim. İşyerlerinde, bunu denemiştir bu devlet. Üniversite mezunları 1970'lerde gelmiştir Kıbrıs'a ve bu devlet yarı maaşını vererek kendilerini özel sektörde istihdam etmiştir. Sonra da bunların ehliyetli olanlarını o işyerleri benimsemiştir. Zaten yardım birkaç yıl, galiba iki yıl içindi bilmiyorum, ondan sonra kesilmiştir ve başarılabilmiştir. Bu memur kesiminde veva teknik düzeyde mühendislik dahil.

İSMET KOTAK (Devamla) - Evet, ama işte mesele yaygınlaştırma meselesidir. Dolayısıyla bunun sayın Coşar'ın uyarısını da dikkate alarak bir an önce hayatiyete geçirmek gerekmektedir. Boşlukları gidermenin yolu budur.

Çalışma konusunda acil sorunumuz, ne dersiniz deyin bu kürsüden konuşulanların bu memlekette işsizlik başlamıştır büyük çapta. Vardı, azdı, şimdi büyük çapta başlamıştır. Bunu kabul ediniz. Bizim basın bürolarına yapılan başvurular ve telefonlar bunun ne boyutta olduğunu göstermeye yetmektedir. Bunların gazeteci olmadığını da söylemeye, bir grubu gazetecidir ama bir grubu değildir. Bu ülkede bir kriz yaşanmaktadır, istesek de istemesek de ve bu kriz yalnız belirli iş yerlerinde değildir, geneldir. Belirli ihracatlar belirlenmiştir. Bunu bilmekte yarar vardır ve yine bu ülkedeki, bu Ortadoğunun konumundan ötürü meydana gelen istikrarsızlıktan ötürü inşaat sektörü de darbelenmiştir. 11.000'e varan inşaat işçisi Türkiye'de getirilmiştir. Bunun yarısı bugün işsizdir. Ziyaret edip görebilirsiniz Lefkoşa'nın içini. Geceleyin buyurunuz beraber gezelim, soralım yurttışa, kahvede oturanlar kaç çalışıyor, kaç çalışmıyor. O zaman bu sorun giderek büyüyecektir. Çalışma Bakanlığının bu soruna eğileceğini umut ediyoruz.

Sosyal işler konusuna gelince; yatırımların partizanca kullanıldığını kimse kimseden saklamasın. Her dönemde Sosyal İşler bir dereceye kadar buna alet ediliyor. Kimisinde az, kimisinde çok. Bunun saklanacak yanı yoktur. Milletvekillerinin de zaman zaman istekleri olmaktadır. Benim bu kürsüden istediğim bu daire kabul edelim son zamanlarda diyeceksiniz, derlenmekte, toparlanmaktadır. Bence bu dairede zaten ehliyetli elemanlar 1963'ten sonra da vardı. Bunu belirtelim. Bundan sonra da olsun, ama bir köyde bir insanın gelirini kestiğinizde eliniz titremelidir. İyice onu incelemeniz lazımdır. O köyde o kadar insan para alırken, neden falan kişinin kesilmektedir. Bunu bilmeniz ve araştırmanız gerekmektedir. Eğer bu oy meselesi ise, parti meselesi

işe o imzayı atarken kırk bin defa düşünmeniz lazım. Kırk bin defa. Bu konulardan bir tanesini geçen gün ilgili daireye bildirdim ve araştıracağım da. Çünkü koyduğunuz kıstaslara uyan Ahmet'tir, Mehmet'tir, Hasan'dır. Eğer bu kıstaslara uyuyorsa ve o konumda ise bu adam, kesme hakkınız yoktur. Keseceğiniz kişiyi, kişileri iyice elekten geçirmek zorundasınız. Ahmet, Mehmet meselesi değildir. Ben birine yardım yapın dersem gelin bana şikayet edin. Ama eğer hakkını çığnerseniz ben milletvekiliyim araştırmak mecburiyetindeyim. Çünkü o köyde, o yerde siz mütemadiyen vermeye devam edenin içlerinden bir tanesini mum gibi çekip -falan partiye mensuptur- göze batmaktadır- deyip çevredir, siz demezsiniz, demeyebilirsiniz, müdür demeyebilir, memur demeyebilir, ama o çevre görüyor onu. O köyün içinde falanın kesilmiştir. bellidir bu. Göze batmaktadır. Bunu yapmamanız lazımdır.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU
(Yerinden) - ismini söyle.

İSMET KOTAK (Devamla) - İlgili birime ben bildirdim, bilmiyorum sonuçta ne olur. Ben devamlı bu konuda hassasım. Çünkü bu insanların üzerine denildiği gibi politika yapmak doğru değildir. Yapmamak gerekmektedir. Tabii yapılanlar da vardır, Seçim zamanı da ceplerine bunları oy veremeyecek kartlarını ve paralarını da torbaya doldurup o günlerde dağıtmak suretiyle oy tezgahlayanlar da vardır, bunu biliyoruz. Bu gizli değildir. Artık bu memlekette sosyal yardımı, şehit yardımı alanların sandığa nasıl götürüldükleri, nasıl oylarının belirli yerlere kanallize edildiklerini bu memlekette bilmeyen yoktur. Bilmeyen yoktur. Ama önümüzde bir seçim yok, bugünlerde yok galiba. Onun için lütfen en azından bu günlerde doğru dürüst olmaya çaba harcayalım. Şehit aileleri konusunda herkes hassas görünmektedir, bu eş ve çocukları açısından. Ama Sayın bakan zaten Maliye bakanı genel maaş ve yardımlardaki artışlar konusunda bir fikir beyan etmedi halen bu anda. İnşallah kapanırken bütçe çıkar da önümüzdeki yıl durumun ne olacağını söyler de siz de öğrenirsiniz, biz de öğreniriz. Bilmem belki UBP grubu da sizin kulağınıza fısıldadı, ama bütçe alışkanlığına girmedi bu ülkede.

Ne Bütçe Komisyonunda öğrenebildik sorduksa, ne şimdi sorduk genelinde, inşallah bütçe kapanırken çıkar bu kürsüden ve esas ekonomik politikayı, mali politikayı etkileyecek olan devletin global harcaması olan bu kalemleri bir ışık tutar da geriye kalan hesabını yapar. Aksi takdirde bu bütçeyi görmek hiçbir anlam taşımaz. Bırakınız ötekini. Sayın Bütçe Komitesi Başkanı da biliyor benim hassasiyetimi, nerede kamu iktisadi kuruluşlarının bütçeleri? Halen gelmedi, halen bize iletilmedi. Bitecek bu bütçe, halâ bütçeyi görmedik biz. O zaman hangi program bütçesinden bahsediyorsunuz? 1991 yılı program bütçesi. Alınız, bakınız. Bir zamanlar ilân edildi program bütçe. Bu program bütçesi değildir. Program bütçe içerisinde devletin kendi katma kuruluşları ile, katma bütçeli idareleri ile kendinin bizzat kurduğu şirketlerinin doğrudan doğruya bütçelerinin Meclise bir an önce ulaşması ve global çerçevede görüşülmesi ve kararlaştırılması ile mümkündür. Şimdi biz devletin bir bütçesini görüyoruz, imparatorlukların bütçesi daha sokaklarda gezinir. İstediklerini de harcayacaklar, altıncı ayda, Haziran ayında arkadan koşacak. Altı ayda. Genellikle yürürlüğe koyarlar da ondan sonra.

Şimdi şehit aileleri konusunda da bir bilgimiz yoktur. Ama bize kadar gelen şikâyetler sürmektedir. Bunun 1974'lerle, 1976'larla artık mukayese edemeyiz, ortadan kaldırılmalıdır. Yani ben asgari ücret bu kadardır, çben bunun üstünde şu kadar veririm gibilerden bir yaklaşım yanlıştır. Bir şehit eşi artık çocukları ile beraber belirli bir düzeye getirilebilmelidir. Yani bir refah düzeyine getirilmelidir. Çünkü bir devletin temelinde onların büyük fedakârlığı yatmaktadır. Bunun üzerinde uzun konuşup politika yapmak istemem. Hiçbir zaman da bunun üzerinde uzun uzadıya demagojiye götürmek istemem olayları. Ama bu bir gerçektir. Bir yardım olarak göremezsiniz ve görmemelisiniz. Biz görmüyoruz. Bu bir yardım değildir. Rakam büyük değildir. Onun için mecburuz bu konuda hassas olmaya.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden) - İki sene sonra çocuklar zaten reşit hale gelir.

İSMET KOTAK (Devamla) - Evet.

GÜLİN SAYINER (Lefkoşa)(Yerinden) - Bitti artık.

İSMET KOTAK (Devamla) - Bitmez efendim. Tekrar devam eder. Sağlık bahsinde arkadaşlar uzun uzadıya konuştular. Ben belirli noktaları işaret etmek istiyorum. Bilmiyorum ilâç politikası konusunda Sayın Bakan burada bir açıklamada bulunacak mı?

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)- Evet.

İSMET KOTAK (Devamla) - Bunu bilhassa bekliyoruz. Çünkü ihale listeleri bize verildiğinde inceleme yaptık. Bizim için son derece yürekler acısı durumlardan bir tanesi bu ihale listeleridir. Devletin kamu kuruluşu vardır, Elektrik İdaresi. Elektrik İdaresi neden ayrı bir kurum haline getirilmiştir? Çünkü kendinin öz varlığı ayrı olacaktı ki bir nevi işletmecilik anlayışı ile ele alınacaktı. O halde bunu yapın, devamını nasıl getirecek? Kendi ihalelerini yapacak, alacak alacağını, vereceği hizmeti de verecektir. Şu ana kadar Rumun verdiği elektriğin servisini yapıyorlar ama yeni santral da sözkonusudur. O yüzden ben ikide bir vurguluyorum bunu. Bu yılki, geçen yılki bütçeden 10,5 milyar yalnız kablo ihalesi yapılmıştır.

Şimdi ilâca gelelim. Peki İngiliz sömürge döneminde bu tür maddelerin temini merkezi bir tedarik dairesi tarafından, ofisi tarafından yapıldığına göre neden bizim özellikle sağlığa dönük ihtiyaçlarımız, geneldir çünkü yalnız ilâç demiyorum, burada hepsi içerisine girer, neden doğrudan doğruya yapılmasın. Bir tufeyli sınıf yarattık. Bir masa, bir teleks, bir faks, bir telefon, bir de sekreter. Bütün gün adamların işi orada Avrupa ile haberleşmek ve üç satırlık yazılarla sözüm ona acentelik almak. Acentelik değil ki o ve size çıkan ihale listelerinize o verdiği fiyatın üzerinden %50, %100 bin olarak teklif vermek. Ondan sonra da ihale yaptık sayıyo-

Şimdi örnek vereyim size.Sağlıkla ilgili bazı araç gereç vardır ki muhtemelen birinin elinde ciddi bir acentlik olabilir, bir anlaşma olabilir. Ortadoğu acentesi olabilir Türkiye'de. Bunları belki aşamazsınız, olabilir. Röntgen cihazıdır, filmidir, belki aşamazsınız. Ama ben diyorum ki röntgen filminin en büyük alıcısı Sağlık bakanlığı ise zaten bunun genel acenti bile olur. Diğer yani alıcısı, genel acenti. İlaç konusunda ise mal meydanda. Ben, kalem kalem bazı çalışmaları bir kaç arkadaşla yaptım ve yaptırdım. %150 ile ihale yapılmıştır bu memlekette. %150 fiyatla ihale yapılmıştır ve alınmıştır. Milyarlar harcanmıştır bu şekilde. Temennim, ancak bunu temenni edebilirim. 1991 yılında bakınız listelerinize kullandığınız ana, bırakınız burada üretileni, ben biliyorum bir miktarı burada üretiyorsunuz, ilgili daha önceki arkadaşların da katkıları ile bir tesis oluşturulmuştur. Güzel. Ama öbür ihtiyaçlarımızın direkt temin edilmesi gerekmektedir. Bunda hiçbir mahzur yoktur. Kaldı ki ben iddia ederim Kıbrıs'ta bunca ilaç deposunun varlığına gerek yoktur. Gerek yoktur. Önüne gelen depoculuk yapıyor. Önümüze gelen acentlik yapıyor. Bir eczanenin kapısında oturun sersem olursunuz. Her iki, üç ilaçtan bir tanesinin acentesi vardır kendi kâr koyar üzerine. O da masraf yapar. Araba, dağıtıcı, depo gibi giderler. Bütün bunlar hep dağıtılıyor ve de halkın sırtına biniyor bunlar. Buna gerek yoktur. Bunu zorlaştırmak gerekmektedir. Bunu daha organize hale getirmek gerekmektedir. Hangi ilacın gerekliliği, ben bu sahanın insanı değilim, ama bu Mecliste ilk defa bu kadar doktor vardır. Söylesin doktor arkadaşlar bize. Bu kadar çeşit ilacın bulunmasına gerek var mı bu ülkede? Çünkü aynı anda dünya kadar ilacın bu memlekette pazarlandığını görüyoruz. Herkesin evi ilaç deposudur. Bizimki dahil. Hele küçük çocuk yetiştirmeye başladınız mı, devam edersiniz ondan sonra ve tarih olur. O halde bunu harcayacak kadar bizim bol paramız mı vardır ki hiçbir önlem alınmamıştır, bu kadar yıl içinde? Ben diyorum ki bu önlem alınmalıdır.

Öyle herkes istediği an ilaç ithal edemez bu ülkeye, istediği ilacı getiremez bu ülkeye. Olabilir. Liste yapıyormuş Ticaret bakanlığına siz ön izin verirsiniz. Olabilir. Vermeyiniz, vermeyiniz. Vermemeniz içinde bir gerekçeniz olması gerekmektedir. Bu memlekette üst üste binmiş bir ilaç ithalat olayı yaşanmamalıdır ve sağlık servisleri kendi ilacını kendi ithal etmelidir. Bunun hiç başka mazareti olamaz. Ben eminim bu kadar yüklü bir liste ile piyasaya çıkan bir Sağlık bakanlığının alım şubesi bal gibi bunu tedarik edebilecek durumdadır. Arkadaşlar; belirli konulardan özellikle ihtisasla ilgili konulara değindiler burada. Ben iki konuya temas edeceğim, benim hassas olduğum bir olaydır. Devlet laboratuvarı konusunda ve laboratuvarlar konusunda. Sanki bu ülkede biz o kadar bol paraya sahibiz ki bilemiyorum yeni bakanlıklar da yarın öbür gün bir laboratuvar da onlar kurar. Çünkü her bütçeye girdiğimizde geçenlerde yine duyduk, bir laboratuvar daha kuruluyor. 1969 yılında Bakanlar Kuruluna girdim her ilgili bakanın laboratuvar kurma merakını hep böyle yaşadım. Üç senede, beş senede. Bir avuç Kıbrıs, bir avuç Kıbrıs bir tek laboratuvar yapalım dedik, yasa geçirdik. O laboratuvar üzerine bina edelim bunların yan kuruluşlarını da. farkı var mı bunun? Mümkün olmadı. Şimdi geçen gün yine baktım bilmem ne laboratuvarı diye takdim edildi. ben bu görüş ve düşüncenin fantazi olduğuna inanırım. 165,000 kişi olduğumuzu iddia ediyoruz. 3350 kilometre karelik Kuzey Kıbrıs'ta bir yığın laboratuvar, bir de özelleri var tabii.

Belirli konularda çok acil netice alacağınız sağlık servislerini hastanenin içerisindeki ama ben derim ki onu da bir çerçeveye oturtmak zorundasınız. O da bir çerçeveye oturacaktır. Orada servis verebilir. Ama bunun ben yargı sistemi geldiğinde, yargı olayı geldiğinde başsız olduğu için bu kadar perişandır diyorum. Neden Adalet Bakanlığı asla getirilmemiştir. Sanki bu memlekette her bakanlık vardır, önemli bir gerileme olmuştur, Adalet Bakanlığı koydunuz mu başına yargı sistemi altüst olacak veya yargıda tarafsızlık zedelenecek. Büyük lâflar bunlar. Hiçbir zaman değildir. Koca Amerika'da Adalet Bakanı vardır. Zedelendi mi? Yok. Öyle ise laboratuvara gelelim. Yani bu merkezleştirme ve bunları o merkezden yayma ve merkezi denetimi oradan da eksiklerini giderme, birbirinden alış-veriş eksiği giderme mümkün değil mi? Mümkündür. Bu memlekette herkes bir imparatorluk, önüne gelen devresini doldurabiliyorsa, yanındakine anlatabiliyorsa yeni bir girişim yapar ve berbat olur. Her şey yarı, yarım yamalak kalır. Yarım yamalak çünkü Sayın Bakanın suçu vardır diye söylemiyorum ama biz yaşadık, kendi ailemiz içinde yaşadık. Az önce Sayın Dr. Ahmet Kâşif söyledi. Verilen örneklerin tahlillerini alıyorsunuz ve çıldıırıyorsunuz, ondan sonra da affedersiniz Ahmetin değil de, Mehmetin dönüyor iş. Bunu yaşamamak için ne yapıyoruz? Çekip yurt dışına gidiyoruz. Çekip yurt dışına gidiyoruz, önce...

SALİH MİROĞLU (Girne)(Yerinden) - Fazla lüks.

İSMET KOTAK (Devamla) - Evet tabii fazla lüks.
Ben o fazla lüksten dizimi kaybettim Sayın Doktor.

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - O ayrı konu.

İSMET KOTAK (Devamla) - O lüksün olmadığına inansaydım bugün sol ayağımın dizi de benimle beraber olacaktı. Sayın Hacıahmetoğlu'na cevabını verecektim. Ben de syagılıyım Kıbrıs Türk doktoruna ve ben işte

buradadır Ayten Hanım, bu memlekette bu saygıyı gösteren, en yokluk devrinde iki defa ameliyat olmuş insanım bu memlekette. Ama üçüncü defa nasip olmadı, dizimi kaybettim. Bunun herhalde benimle bir ilgisi yoktur. Suçu değildir benim. Birini de suçlamıyorum bugün, geçmiştir. Alistık ama tahliller konusunda bile halâ bir noktada değiliz. Bunu kabul edin Sayın Doktor. Kabul edeceksiniz bu sahada eksigimizi biz politikacılar olarak kabul ediyoruz, Mülkiye mezunları kabul ediyoruz. Öğretmen kesimi kabul ediyor eksigini, siz doktorlar artık kabul ediniz. Hiç sizden büyük Allah var, kabul edeceksiniz. Hatalarınızı ve hatalarınızı toprağın örttüğü gibi, başarılarınızı gün ışığındadır derken, o toprağa çok kişi örtmemek için mutlak surette hatalarınızı kabul edeceksiniz. Bu memlekette çok yaşanıyor bu olaylar.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden) - Hatayı kabul etmek büyüklüktür İsmet Bey.

İSMET KOTAK (Devamla) - Tabii. Ama Türk doktorları hata yapmaz nutuku çekerek bir yere varamayız Sayın Başkan. Benim inancım budur. Çünkü Türk doktoru da hata yapar, Türk mühendisi de hata yapar, Türk öğretmeni de hata yapar.

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Mutlaka.

İSMET KOTAK (Devamla) - Ve Mülkiye mezunları da hata yaparlar, Sayın Maliye Bakanı da Mülkiye mezunudur. Dolayısıyla şunu açıkça ortaya koyalım. Birbirimizi gönül huzuru içinde eleştirelim. Hatalarımızı birbirimize ciddi olarak söyleyelim. Bunda hiçbir mahzur yoktur. Bu kürsü bunun gereğidir. Eğer tartışacaksak, eğer demokrasiye inanıyorsak budur.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Millet de onu bekler.

İSMET KOTAK (Devamla) - Millet de onu bekler. Biz de milletin burada vekilleri olduğumuza göre önce gerçekten iğneyi de değil, kendimize çuvaldızı batıralım. Onun

Lütfen Sayın Bakan bu ülke, bu kesimdeki rüşvet olayını kaldırınız. Saklayarak bir yere varamayız.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Öyle birşey var mı?

İSMET KOTAK (Devamla) - Saklayarak bir yere varamayız.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Bakın, bir soru soracağım size.

İSMET KOTAK (Devamla) - Hiç kimseden... Efendim? Duymadım.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Bir dakika, bir soru soracağım size.

İSMET KOTAK (Devamla) - Başkan izin verirse sorun efendim. Benim bildiğim bakanlara soru sorulur.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Şimdi bu kişi alan-veren memnun. Nasıl bilecek Bakan?

İSMET KOTAK (Devamla) - Evet.

BAŞKAN - Evet arkadaşlar, buyurun.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın Hacıahmetoğlu'na teşekkür ederim. Yani yoktur demedi. Vardır ama ispat sorunu ortaya çıkmaktadır diyorlar. Öyle ise anlaşıyoruz. Bakınız arkadaşlar bu memlekette yaşıyorsunuz ve bu köyde, bu kentte bu hastanelere, bu yerlere başvurular bu rüşvet olayları ile iç içe yaşamaktadırlar. Siz de gene yakın çevrelerinizden bunu bilmektesiniz, bilmekteyiz. Bunu önlemenin yolu ve yöntemi üstüne yürümektir. Bilmiyoruz diye inkâr etmeyelim kimseyi. Bu hastanede ilâç olayları da yaşanmıştır. Çıktı mı meydana? Getiriniz görelim. Niye çıkarmıyorsunuz? Çıkarmıyorsanız bunun bir tek yolu vardır. İstifa yolu da açıktır. Çıkaran gelecek. Bunun başka yolu yoktur. Oturup oy avcılığı ile nutuk atarak falan birlik resmi bir açıklama yapmak suretiyle kendi meslektaşını

Bu ülkede Hekimler Birliği yasa vardır. Meslek kuruluşları Anayasadan kaynaklanan ilgili yasa ile kurulmaktadır. Kamuya hizmet verdiği için Mühendisler Birliği gibi ve hekimler Birliği gibi. O yasa uygulanıyor mu? Benim bildiğim üzüntü ile beyan edeceğim gazetemin hemen arkasında bir zamanlar benim de katkım olan bir binada yalnız bir kulüp halinde sürmektedir. Hekimler Birliğinin toplandığını ve hatalı bir uygulama yapan herhangi bir hekim hakkında soruşturma yapıldığına tanık oldunuz mu?

SALİH MİROĞLU (Girne)(Yerinden) - Olmuştur.

İSMET KOTAK (Devamla) - Varsa söyleyin. Mektup mu yazdılar birisine?

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Prosedür ne ise o uygulanmıştır.

İSMET KOTAK (Devamla) - Ne zaman?

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Tabibler Birliğini...

İSMET KOTAK (devamla) - Evet, evet.

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Tabibler Birliği üzerine düşen görevi yapmıştır, kendine düşen görevini yapmıştır.

İSMET KOTAK (Devamla) - Biz yaptığını inanmıyoruz efendim. Siz de gelin bu kürsüden söyleyiniz. Bunun örneği Amerika'da, İngiltere'de her tarafta vardır. Bu bir denetim mekanizmasıdır. Aynı zamanda bir tescil mekanizması olduğu gibi bir denetim mekanizmasıdır ve bu denetim mekanizması çalışmamaktadır. Özellikle bakanlarla al takke ver külah havasına girildiği anda bu mekanizma çatlamaktadır. Kim ne söylerse söylesin gözümüzle gördük bunu. Devamını ben rüşvet olayına bağlıyorum. Yani rüşvet olayını temizlemenin

yolu Hekimler Birliği ile beraber ciddiyetle Sağlık bakanlığı meselenin üzerine eğilecektir. O Yasanın gerekleri de yerine getirilecektir. Sanki bu ÷lkede bunu bir tek kişi yapmış gibi, sokaklarda ger÷ekten selam veriyor ve ger÷ekten y÷reğimiz sizler. Bir tek arkadaşın g÷revine fi tarihinde son verildi ve i÷i rahat etti illetin. B÷yle şey olmaz. Ondan sonra derya gibi devam etti. Bakınız hem sağlık bakanlığı kadrosunda olacaksınız, hem özel muayenehane işleteceksiniz hem de kamu kuruluşlarında doktor olacaksınız. Bu hangi yasa çer÷evesinde m÷mk÷n yahu? Yani bunu kim kabul edebilir? Siz buna bir nevi r÷şvet olduğuna bunu ve ret mi edersiniz? M÷mk÷n m÷d÷r? Bu m÷mk÷n m÷d÷r?

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden) - Bu memlekette oldu işte bu.÷

İSMET KOTAK (Devamla) - Bu memlekette olmaktadır, halen devam ediyor bu. M÷mk÷n değildir.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Tabibler Birliği buna bakmadı ÷ünkü.

İSMET KOTAK (Devamla) -? Bir tek buna bakmadı herhalde Tabibler Birliği tahmin ederim. Efendim...

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Bu r÷şvet olayında b÷y÷k sorumluluğu dile getiresiniz, tenzih edesiniz...

İSMET KOTAK (Devamla) - Efendim...

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Namusu ile ÷alışan hekim sayısı ÷oktur, ÷cretleri ile ÷alışmaktadırlar ve ne ge÷erse ellerine onunla ge÷inmektedirler.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın başkan, değerli milletvekilleri; bir dakika efendim ben cevabını vereyim. Doktor Miroğlu arkadaşımın hassasiyetini ve konumunu anlıyorum ve takdir ediyorum. Mecliste hekim olarak bulunan bir arkadaş olarak elbetteki kendi meslektaşlarını savunmak durumundadır. Ama s÷ylediği çer÷evede olanları ben kendisinden daha ÷ok savunuyorum ve savundum da bakan olduğum d÷nemde, milletvekili olduğum d÷nemde ve gazeteci olarak da.

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Sağolun.

İSMET KOTAK (Devamla) - Ve yine savunmaktayım. Ama siz de kendi aranızda rüşvetçiyi barındırmayacaksınız ve gereken önlemi alacaksınız, gereken girişimi yapacaksınız ki kendi mesleğinize gölge düşmesin.

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) Katılıyorum, buna katılıyorum.

İSMET KOTAK (Devamla) - Ve bunu benim söylemem aslında geriye kalanların savunmasıdır ve takdir ederim. Bu memlekette elbette Türk hekimine saygımız sonsuzdur. Bizim kardeşlerimizdir. Biz bunu küçümsemiyoruz. Biz onlara daha büyük hizmet yapabilmeleri için olanaklar sağlanmasını istiyoruz. Ama bunu rencide edenleri de hiçbir zaman benimsemiyoruz.

Arkadaşlar bir memur düşününüz devlet dairesinde müdürlüğe, müsteşarlığa kadar yükselmiştir. Hiç tereddütüm yoktur söylemekte. Birçok müsteşar tanıyoruz, müdür tanıyoruz aldığı maaş ve geçimi meydandadır. Bir ev sahibi olabilmişse ve borç harç içinde ise yine de yürütmektedir bu gemiyi. Ama rica ederim ben size bütün Kıbrıs'ı kastetmiyorum, yalnız Lefkoşayı işaret etmiyorum. Öyle devlet memurluğu kadrosundaki hekim tanıyoruz ki sanıyorum o kısa sürenin içinde bu servetin yapılma olanağı yalnız rüşvetle açıklanabilir. Başka yolu yoktur.

Ve bunu çevre bilmiyorsa, geriye kalanlar da biliyorsa ve bir şey yapmıyorlarsa bizim bu kürsüden getirip bu yarayı deşmemiz görevimizdir. Bu rüşvete bulaşmayanları başımızın tacı yaparız ve takdir ederiz. Bunu da belirtelim. Bu memlekette bunu da yapan insanlar olduğundan hiç şüphem yoktur. Elbette. Ben asla, kim söylemiş hekim kitlesini karşımıza aldığımızı. ama ben öteden beri bu konuya çekinmeden parmak basan ve konuşan kişiyim ve çekinmem. Çünkü ayrı sağlık servislerinin ayrı bir yasası olmasını isteyen ve yıllardır mücadelesini veren bir kişiyim. Hekimlerin ayrıca ödüllendirilmesi gerektiğini savunan bir kişiyim. Ama sizin kendi aranızdaki boğuşmalardan ötürü bu başarıyı elde etmezseniz o da benim suçum değil, bunu da burda belirtmiş olayım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında çalışma, sağlık ve sosyal işler konusunda daha fazla öneri ve eleştiri yapma niyetindeydim. Ancak sıra ancak saat 17.00'de bana geldiği için bu kadarla yetinmek niyetindeyim. Sözlerimi kapatırken, inşallah Sayın Bakanın sayesinde Lefkoşa'daki merkez hastanenin jeneratörünün de bundan böyle stop etmeyeceğini ve hastaların en azından buldukları yerde bizlerle beraber kalmayacağı ve yine bu uğurda bazı canları da yitirmeyeceğimizi temenni etmek isterim. Havaalanında olduğu gibi sağlık servislerinin de yedek jeneratörlerin bulunması ve devreye sokulması gerekmektedir. Eğer bu bütçede para yoksa mülkiyetli arkadaşımın size para ayırmasını da dilerim.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI Dr. ERTOĞRUL HASİPOĞLU
(Yerinden) - Aldık, yedeği aldık.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kotak. Buyurun Sayın Curcioğlu.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)
Her şey sağlık için.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çalışma ve Sağlık Bakanlığı bütçesi görüşülürken kısa da olsa temennilerde bulunmak üzere söz aldım. Tabii vakit biraz geç oldu arkadaşlar kusurumuzu affetsin.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)-
Biz izliyoruz sizi.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Devamla) - Çalışma hayatını ilgilendiren yasa tasarıları gündemde ve güncelliğini korumaktadır. Bu yasa tasarıları ister işverenler arasında olsun, ister sendikalar arasında olsun, isterse çalışanlar arasında olsun ve halkoyunda da tartışılmakta ki bu yasalar gerçekten çalışma hayatını ilgilendirmektedir. İş Yasa Tasarısı, Toplu Sözleşme Yasa Tasarısı ve Grev Yasağı Tasarısıdır. Ve tamamen çalışma hayatını ilgilendirmektedir. Bu tartışmalar sonucunda mutlaka bir formül bulunacak ve bu yasalar Meclise gelecektir. Temennimiz bu yasa tasarıları Meclise gelirken çalışanları koruyacak bir şekilde gelmesi ve o şekilde hazırlanmasıdır. Tabii Meclis safhasına geldiği zaman çalışanlar derken, Anayasada çalışanların hak ve özgürlükleri, sendikal hak ve özgürlükleri mevcuttur . Ben bu açıdan söyledim ve tarafları tatmin edici bir şekilde gelmesinde yarar görmekteyim. Gerek toplu sözleşmelerle, gerekse protokollarla, yani mevcut toplu sözleşmelerle, kazanılan hakların ve bu haklara saygı gösterilmesi ve bu hakların geriye götürülmesine kesinlikle karşıyız ve olacağız. Dolayısıyla sendikal hak ve özgürlüklerimiz, sendikaların Kıbrıs'ta kurulduğu zamandan beri kazanılmaktadır. Bunların geri götürülmesine de razı olamayız. Sayın Bakandan da azami gayret göstererek mevcut yasaları, toplu sözleşmeleri ve protokollarla kazanılan hakların yasalarla geçerli olmasıdır.

Sosyal sigorta ve sosyal yardım maaşlarına gelince. Zaman zaman hükümetin yapmış olduğu resmi zamlar yanında piyasada oluşan gayri resmi zamlar artan hayat pahalılığı karşısında bu kişileri dolaylı şekilde etkilemektedir. Ve bugün aldıkları maaşlarda yetersiz durumdadır ve kötüye gitmektedirler. Teminimiz 1991 bütçesinde de bu insanlara yetecek şekilde ödenek verilmesidir. Tahmin ederim Sayın Bakanımız da bu konuda duyarlıdır. Kendisi ile yapmış olduğumuz birkaç görüşmede de bunlara eğileceğini bize iletmiştir.

İhtiyat sandığı konusuna gelince. İhtiyat Sandığı Yasası bugün güncelliğini yitirmiştir. Çağdaş bir yasa olması gerekmektedir. Bu yasanın içerisinde o kadar çok maddeler var ki ben sadece birkaç tanesine değinmek istiyorum.

Sosyal sigortalarda 60 yaşında emekliye çıkan bir kişi ihtiyat sandığından parasını ancak 65 yaşına geldiği zaman almaktadır. Ve bu yasa hâlâ daha yürürlüktedir. Çalışanların yatırımları ise 10 seneye balidir. İki seneden sonra işçi, işveren katkısından pay alır ve yüzde oranlarında. 10 senede %100'ünü alır denilmekte olduğu halde bugün çalışanlar maddi sıkıntı içerisinde girdiği zaman bankalardan para çekilmekte. Bankalarda kendilerine vermediği zaman perişan duruma düşmektedirler. Halbuki burada kendisinin ve işverenin yatırmış olduğu paralardan faydalanması gerekmektedir. Bu da Devlet Güvenlik Fonlarında biriken paraların bankalara kredi verme şeklinde değil, kendi kalkınma bankasını kurması gerekmektedir. Ki üyelerine ister işveren olsun, ister işçi olsun. Bu fon müşterek bir fondur üyelerine daha fazla yardımda bulunması için.

Sosyal konut sorunlarında. İşçi tarafı sosyal konut alamaz duruma gelmiştir. Neden? Peşinatları olduğu halde, ihtiyat sandığı yardımları olduğu halde bu paraya dokunmadan işten ayrılmadan dokunamaz. Zaten ayrılması gerekmektedir. Ayrıldığı zaman ancak burdan pay alacaktır. O zaman da işinden olacak ve peşinatlarını ödeyemeyince de sosyal konut alamayacaktır.

Temennimiz söylediğimiz şekilde bu yasa Meclise gelsin ve 10 seneden sonra bu insanlara bu fondan da bir pay doğsunur. İnanırım ki Sayın Bakan söylediklerimize dikkat buyuracak ve ileride bu yasa üzerinde de değişiklik yapacaktır. Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Curcioğlu. Buyurun Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUGRUL HASİPOĞLU - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Evela bir mutluluğumu ifade etmek istiyorum. Şimdiye kadar geçmiş bütçelerde bu derece ilgi olduğunu, sıraların bu derece olduğunu, bu kadar konuşmacı olduğunu görmedim. Demek ki bu toplumun milletin vekili gerek çalışma, gerekse sağlık konusuna olan hasasiyetini burada ifade etmiştir, yürekte katılıyorum. Kısaca arkadaşlarıma cevap vermeden evel faaliyetlerimiz hakkında bir bilgi notu aktarmak istiyorum. Zaten çoğu sorularımızı da bunun içerisinde bulmuş olacaksınız.

Evela sağlıktan başlayalım. Pek sağlığa...

HUSEYİN CURCIOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Rağbet yok.

ERTUGRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Bu bütçede rağbet olmadı. Daha ziyade çalışmalar oldu ama biz sağlıktan başlayalım.

Hükümetimizin sağlık politikası yurttaşlarımıza, sağlık hizmetlerini en etkin bir şekilde ve eşit olarak götürmek, ülke çapında yaygınlaştırmak, çağdaş normlara yükseltmek ve sağlıklı bir toplum yaratmaktır. Bu temel politika ışığında koruyucu, geliştirici, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini ülkemizde daha da etkinleştirmek amaçlarımızın başındadır.

Hükümetimiz göreve başladıktan sonra, Bakanlığımız ile TC. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı arasında ikili temasların başlatılmasına büyük önem gösterilmiş, yapılan girişimlerin sonuç vermesi üzerine Ağustos ayı sonunda TC Sağlık Bakanı Sayın Halil Şıvgın'ın çağrılısı olarak Ankara'ya kısa bir ziyarette bulunulmuştur. Bu yararlı ziyaret esnasında her iki ülkenin sağlık düzeylerinin geliştirilmesine katkıda bulunacağına inandığımız bir çok konuda anlaşma sağlanmış, bu anlaşma çerçevesinde, her iki ülke arasında salgın hastalıklar, kalp cerrahisi, organ nakli, karşılıklı uzman doktor gönderilmesi, Lefkoşa Dr. Burhan Nalbandoğlu Devlet Hastanesi'nde on dalda yarı süreli veya kademeli uzmanlık eğitimi verilmesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti uyruklu doktorlara Türkiye'de devlet hastanelerinde uzmanlık eğitimi için kontenjan tanınması gibi hususlar kabul ettirilmiştir.

Sonuç olarak, Lefkoşa Dr. Burhan Nalbandoğlu Devlet Hastanesi'nde asistanlık sınavları gerçekleştirilmiş ve bu sınavla on dalda asistan alınmış ve göreve başlamışlardır. Lise mezunu on öğrencimiz yüksek hemşire olarak yetiştirilmek için Hacettepe Üniversitesinden alınan kontenjan muvacehesinde Hacettepe Tıp Fakültesine gönderilmiş, on dört tanesi de Gülhane Askeri Tıp Akademisine bugünlerde gönderilmek üzeredir.

Yine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti uyruklu otuz beş pratisyen hekimin Türkiye'de devlet hastanelerinde ihtisas yapmalarına olanak sağlanmış; yirmi TC uyruklu doktorun da yarı süreli asistanlık hizmetinde bulunmak üzere Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı tarafından Kuzey Kıbrıs'a gönderilmeleri uygun görülmüştür. Yakında da geleceklerdir.

Kısaca Yataklı Tedavi Kurumlarımızın faaliyetleriyle ilgili bilgi vereyim. Tedavi Edici Hekimlik Hizmetleri kapsamında, tüm hastane ve sağlık merkezlerinde halkımıza gerek ayakta, gerekse yatılı olarak hizmetler verilmeye devam edilmiştir. Verilmekte olan bu hizmetlerin standartını yükseltmek amacı ile Bakanlığımıza bağlı birimlerde münhal bulunan Uzman Hekim, II. Derece Pratisyen Hekim, IV. Derece Hemşire ve benzeri kadroların doldurulması sağlanmıştır. Yaklaşık, altı aylık zaman süreci içerisinde yirmi üç uzman hekim, üç uzman diş hekimi, on altı ilk yardım nöbeti doktoru ile seksen yedi hemşire sağlık servislerinde istihdam edilmişlerdir. Telsizli iki tane hızır ambulans servisi biri Lefkoşa'da, diğeri Mağusa'da hizmete girmiştir.

Sağlık servislerinde yıllardır eksikliği duyulan ve özellikle kanser hastalığının teşhisinde önemli rolü bulunan bilgisayarlı tomografi cihazı ile otomatik röntgen yıkama makinesi Lefkoşa Dr. Burhan Nalbandoğlu Hastanesi'nde devreye sokulmuştur.

Tüm sakat ve özürlü yurttaşlarımızın bakımları, tıbbi ve mesleki rehabilitasyonlarını sağlamak amacıyla inşaatına karar verilen Özürlüler Merkezi'nin Spastikler Eğitim ve Rehabilitasyon bölümü tamamlanmış ve faaliyete başlamıştır.

Sağlık servislerinde görevli doktor, eczacı, hemşire ve diğer teknik personelin Sağlık Hizmetleri Yasası altında ayrı bir yasaya dahil edilmeleri ve tüm özlük işlemlerinin bu Yasa çerçevesinde düzenlenmesi konusunda Bakanlıkça başlatılan çalışmalar son aşamasına gelmiştir.

Yine sağlık servislerinde halen uygulanmakta olan Sağlık Kurulu çalışmalarına etkinlik kazandırmak amacıyla bu tüzükte değişiklik yapılmış ve Bakanlar Kurulu onayı ile yürürlüğe sokulmuştur. Bir arkadaşım burda bir iddiada bulundu. Dedi ki Sağlık Kuruluna Sağlık Kuruluna havale edilen doktor giremez. Bu tüzükle girer.

- 2580 -

AHMET KAŞIF (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Giremez demedim, girer dedim.

ERTOĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Girer.

AHMET KAŞIF (Yerinden) (Devamla) - Girer, fakat esamesi okunmaz.

ERTOĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Girer kardeşim, esamesi de okunur.

AHMET KAŞIF (Yerinden) (Devamla) - İnşallah.

ERTOĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ve herhalde, eskiden üç kişi sabitti ve çeşitli dedikodular oluyordu. Biz bunu ortadan kaldırmak için her kurul için ayrı ekip oluşturuyoruz ve bunu kimse başlangıçta bilmiyor.

../2581

Yani o kurula hangi doktorun gireceği belli değildir. Onun için biz yurttaşlarımızı Şu veya bu Şekilde ithamlara maruz kalmadan da bu Şekilde kurtarmış olduk. Günün 24 saatinde süreklilik gösteren sağlık servislerindeki hizmetlerin etkin Şekilde yürütülmesini sağlamak, sağlık personeli arasında varolan huzursuzluğu ortadan kaldırmak amacıyla Bakanlığımızca "Sağlık Personelinin Vardiya veya Potasyonla alışma Esasları Tüzüğü" de hazırlanarak uygulamaya başlanmıştır.

Günün koşullarının gerisinde kalan Asistanlık Tüzüğü de yeniden gözden geirilmif ve mevcut duruma yanıt verecek Şekilde yeniden düzenlenerek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hukuk Dairesi'ne iletilmiştir.

Kuzey Kıbrıs'ta organ ve doku nakline olanak sağlayacak, Organ ve Doku Nakli Yasa Tasarısı Bakanlar Kurulu'nda onaylandıktan sonra Cumhuriyet Meclisi'ne sunulmuştur. Halen Meclisin gündemindedir. Sağlık Sigortalar Değişiklik Yasa Tasarısı Bakanlar Kurulu'ndan geçirilerek Meclis Gündemine girmiştir. Yasallaştığı zaman Sağlık Pirimleri yükseltilerek Sigortalı hastaların özel doktor ve kliniklere de gidebilmelerinin , dolayısıyla hkmetimizin seçim, gerek seçim bildirgesinde, gerekse hükümet programında hastaların doktor seçme özgürlüğü bu vesile ile sağlanmış olacaktır. Bu uygulama, Genel Sağlık Sigortası'nın başlangıcı olacaktır. Nihai hedef Tek Tip Sosyal Güvenlik uygulaması ile birlikte Genel Sağlık Sigortasının da hayata geçirilmesidir.

Temel sağlık hizmetleri , hükümet programında da belirtildiği gibi evre Sağlığı, Ana-ocuk Sağlığı, Bulaşıcı Hastalıklarla savaş, aşı uygulamaları, aile planlaması, beslenme, gıda sağlığı, ve kontrolü, thalassaemia, kanser ve AIDS gibi genetik ve sosyal hastalıklarla savaş programları genişletilerek uygulamaya konulmuştur.

1 Aralık Dünya AIDS günü dolayısıyla Bakanlığımız ve Ulusal AIDS Komitesi ortaklaşa bir dizi eğitim ağırlıklı etkinlikler gerçekleştirilmiş, halkımız bu hastalık hakkında bilinçlendirilmiştir.

Temel Sağlık Hizmetleri konularında, tüm deniz suları, içme suları, okulların tuvalet ve su depoları Sağlık Müfettişlerimiz tarafından sürekli bir şekilde kontrol edilmiş, oluşturulan gezici ekiplerle de ilkokullarda öğrencilerin ağız ve diş taramaları yanında ilk kez bu yıl göz muayeneleri de yapılmaya başlanmıştır. Ayrıca tüm köylerimizde 3 aylıkla 12 yaş arasında çocuklarımıza uyguladığımız Aşı Programlarımızın üçüncü doz uygulama aşamasındadır. Önümüzdeki yıldan itibaren de çocuklarda Diabet ve Nefrit hastalıklarının tesbiti ile ilgili muayeneler de başlatılacaktır. Buna ilave edilecektir.

Temel sağlıkla ilgili olarak üzerinde durduğumuz önemli hedeflerden biri de genç Cumhuriyetimizin birçok bölgesinde semt polikliniklerini hizmete sokmaktır. 5000 kişiye hizmet verecek şekilde kurulmasına karar verilen semt polikliniklerinin ilki 1991 yılının Ocak ayından itibaren Gazi Mağusa'nın Maraş bölgesinde hizmete konacaktır. Halen bu merkezimizin tamirat çalışmaları süratle devam etmektedir.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Bakan, biz dinliyoruz.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Dinliyorsun değil mi?

Devlet Laboratuvarı; Devlet Laboratuvarı Dairesi, halen ilaç, kalite kontrol, kimyasal analizler, Adli-Kimya fen, besin kontrol ve analizleri, mikrobiyolojik analizlerine ilişkin hizmetlerini sürdürmeye devam etmektedir. Modern koşullara yanıt verecek yeni bir Devlet Laboratuvarı inşası başlamıştır. Devlet Laboratuvarı'nda halen kullanılmakta olan sabit Radyasyon Ölçüm Cihazına ilaveten bir de portatif Radyasyon Ölçüm Aleti devreye sokulmuştur. Portatif Radyasyon Ölçüm Cihazı ile havanın radyasyon doz düzeyinin yanı sıra,

Bakanlığımız ayrıca halkımızın sağlığına verdiği önemin bir göstergesi olarak da sütlerdeki BHC kontrollerini üretim sağlayan şahıs bazına kadar indirilmesini sağlamıştır. Piyasadan ve çeşitli üretim yerlerinden alınan süt örnekleri düzenli şekilde Devlet Lâboratuvarı'nda analize tabi tutulmakta ve basın yolu ile halkımıza duyurulmaktadır.

Ayrıca Besin ve besin girdi maddelerinin gümrük girişlerindeki kontrolleri de en etkin bir şekilde Devlet Lâboratuvarı Müdürlüğü'nce sürdürülmektedir. Halen, Devlet Kimya Lâboratuvarı'nın hizmet alanını genişletme ve Kanserojen Kalıntı Analizleri Lâboratuvarı'nın kurulması yönünde çalışmalara bağlanmıştır. Hedef Türk Standartlar Enstitüsü haline bu laboratuvarımızı getirmektir.

İlâç ve Eczacılık Dairesi, halkımız sağlığının olumsuz yönde etkilenmemesi amacıyla, ithalatı gerçekleşmiş ilâçlar gerekli kalite-kantite kontrol testlerine tabi tutularak, etiketlerine uygun bulunmayan türlerin kullanımını durdurularak imhaları gerçekleştirilmiştir. Esas etki amaçları dışında kullanıldıklarına dair bilgi alınmış ilâçlar ithalinden sarfiyatına kadar kontrol altında tutulmuştur. Gerek kanser, gerekse bulaşıcı hastalıklara maruz kalan kişilerce gereksinim duyulan tüm ilâçların anında temini gerçekleştirilmiştir. Piyasamıza arz edilmek için dış alımı yapılmak üzere ön izin düzenlemesine yönelik başvurular toplumumuzun sağlığı ile ekonomik durumu gözlemek suretiyle sonuçlandırılmıştır. Halen ülkemizde ilâç Fabrikamızda yirmi çeşit ilâcın yapılması mümkündür.

Sosyal Hizmetler Dairemiz, Kuzey Kıbrıs'ta sosyal hizmetler alanında ortaya çıkan sorunlara daha köklü çözümler getirmek amacıyla Sosyal Hizmetler Dairesi'nin görev ve fonksiyonları bu yıl daha da geliştirilmiştir. Bu Daireye bağlı yuva ve yurtlarda barındırılan, yetişme ve gelişme çağındaki çocukların yeteneklerine ve toplumun ihtiyaçlarına uygun olarak yetişmeleri yönünde çalışmalar aralıksız sürdürülmüştür.

Merkez Cezaevi, Barış, Sinir ve Ruh Hastanesi Kronik Hastalıklar Hastanesi'nde barındırılanlarla, Zihinsel Özürlüler ve İşitme Engelliler Okullarına devam edenlere sosyal hizmet alanlarında hizmet götürülmeye çalışılmıştır.

Toplumumuzun varolma mücadelesinde önemli yeri olan şehit, hadise kurbanı, malûl, malûl gazi olmak üzere dört ana kategoride toplanan zümreye yapılmakta olan yardımlar %100 oranında artırılmıştır.

Yurttaşlarımıza bu alanda verilmekte olan hizmetlere paralel yetersiz ve sağlıksız bir durumda olan Girne Erkek Yurdunun bakım ve tamiri yapılmıştır.

Lefkoşa Çocuk Yuvası ve Kızlar Yurdundaki çocuklara yaz tatilinde iki ay süre ile Lapta Huzurevi tesislerinde tatil olanağı sağlanmıştır.

Yine bu yıl ilk defa olarak talassemialı yurttaşlarımız da aynı tesislerde ücretsiz tatil yapma imkânı elde etmişlerdir.

Ayrıca 7 - 17 Eylül 1990 tarihleri arasında TC Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'na bağlı yetiştirme yurtlarında kalmakta olan on iki idareci ile altmış dokuz öğrenciden oluşan konuk kabile Bakanlığımızın davetlisi olarak bu tesislerimizde ağırlanmıştır. Önümüzdeki yaz bizim çocuklarımız muadil olarak Türkiye'ye gönderilecektir.

Sosyal devlet anlayışımızın bir gereği olarak otuz bir besleme çocuğumuz, yirmi dokuz koruyucu aile yanında bakıma alınmışlar ve Sosyal Hizmetler Dairesi görevlilerinin gözetiminde gereksinimlerinin en iyi şekilde karşılanması sağlanmıştır.

Huzurevi tesisleri dahilinde bulunan bina tamir edilmiş, bu güçsüz insanların rehabilitasyonu sağlanmış, onların çalışarak huzur içerisinde yaşamaları temin edilmiştir.

Sosyal Yardımlar Yasası ve bu Yasa tahtında çıkarılan Sosyal Yardımlar Tüzüğü çerçevesinde muhtaç, yoksul vatandaşlarımıza sosyal yardımlar devam etmiştir. Halen 6031 kişiye bu kıstaslarla yardım yapılmaktadır. Ayrıca geçen bu süre zarfında Kuzey Kıbrıs'ta yaşamakta olan özürlü yurttaşlarımızın saptanmasına çalışılmış; 1031 özürlü hakkında sosyal tahkikat raporu hazırlanmış, Sosyal Yardımlar Yasası uyarınca muhtaçlığı saptanan 763 özürlüye de sosyal yardım bağlanmıştır.

Çalışma Bakanlığımız Hükümet Programında da belirtildiği gibi, Çalışma barışının güçlenerek devamını, ulusal birlik ve dayanışmanın en güçlü unsuru olarak görmekte, bu amaçla sendikalarla işbirliği ve diyalog içinde olmaya her zaman özen göstermektedir.

Dahası, Bakanlığımız ve Hükümetimiz, sosyal devlet ilkesi çerçevesinde çalışanların haklarını korumayı, genişletip yaygınlaştırmayı ve sosyal güvenlik bütünü vatandaşları en etkin ve yaygın bir şekilde yararlandırmayı önemli bir görev addetmektedir.

Bu babta 90 yılı Ocak-Kasım döneminde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti çapında 2083 işyerinin Çalışma Yasaları tahdinde teftişi yapılarak çalışanlar için daha güvenli ve sağlıklı işyeri ortamları sağlaması için Yasalara aykırı hususları tesbit edilen işverenler uyarılmıştır. Tüm uyarılara rağmen işyerinde Çalışma Yasalarına aykırı hususları gidermeyen yirmi bir işveren aleyhine dava açılmıştır.

7 Ağustos 1989 tarihinde Bakanlar Kurulunda onaylanarak yürürlüğe giren "Yapı İşleri Emniyet, Sağlık, Refah Tüzüğü'nün uygulanmasına 1990 yılından itibaren fiilen başlanmıştır.

Ocak ayında "Kıbrıs Türk Mimar ve Mühendisler Odaları" binasında mimar, mühendis ve müteahhitlere yönelik yasa uygulamaları hakkında bir seminer verilmiştir. İş yerlerinde meydana gelen iş kazaları ile ilgili teftişler yapılarak kazaların meydana geliş nedenleri araştırılmış tekrarı- nı önlemek amacıyla ilgili iş yerlerine uyarılarda bulunul- muştur. İşçi Sağlığı ve iş güvenliği eğitimi ile ilgili olarak kalabalık işçi çalıştıran iş yerleri ziyaret edilerek, bu iş yerlerinde çalışan işçilere işleri ile ilgili filmler gösterilmiş ve seminerler verilmiştir. Ayrıca BRT Kurumu ile yapılan işbirliği çerçevesinde hazırlanan iş güvenliği filmleri BRT Kurumu Televizyonu aracılığıyla yayınlanmıştır.

Çalışma Dairesi, Eğitim Birimi tarafından hazırla- nan 5 el kitabı ihale edilmiştir. 1991 yılının ilk aylarında çalışanlara dağıtılarak iş güvenliği konusunda bilgilendiril- melerine çalışılacaktır.

1990 Ocak-Kasım döneminde Çalışma Dairesine kayıtlı işsizlerin sayısı ortalama olarak 820 kişidir. Bu rakam narenciye mevsimi boyunca 230'a kadar düşmektedir. İşveren- lerce yapılan görüşmeler sonucu, iş yerlerinde doğan açık işler için gerekli elemanların Çalışma Dairesi aracılığıyla istihdamı artırılmaya çalışılmaktadır.

Ülkemizde yayınlanan yerel gazetelerin işbirliği ile tüm yerel gazetelerde Çalışma Dairesinde mevcut münhaller her gün ilân edilerek vatandaşlarımızın bilgisine getiril- mektedir. 1990 yılı Ocak-Kasım döneminde Çalışma Dairesi istihdam servisleri aracılığıyla 161 kayıtlı işsiz Daire kanalıyla istihdamı sağlanmıştır.

Yabancı ülkelerden, ülkemize çalışmak amacıyla gelen yabancı uyruklulara verilecek çalışma izinleri ile ilgili araştırmalar yapılarak Muhaceret Dairesi ve diğer ilgili Kamu Kuruluşlarına bilgi verilmektedir.

30 Kasım, 1990 itibarıyla 90 yılı içerisinde Türkiye'den gelip çalışma izni alarak çalışanların sayısı 2.750 kişi, Türkiye dışındaki ülkelerden gelerek çalışma izinli çalışan yabancı uyrukluların sayısı 178 kişidir. T.C. ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında imzalanan "İşgücü Andlaşması" çerçevesinde, Türkiye'den getirtilecek işçilerin Çalışma Dairesi kanalıyla getirilmesi çalışmalarına yıl içinde başlanmıştır.

1990 yılı Ocak-Kasım döneminde Polis Müdürlüğümü işbirliği ile yapılan denetimlerde 610 kaçak işçinin tesbiti yapılarak ilgili kamu kuruluşlarına gerekenin yapılması için bilgi verilmiştir.

Sakatlari İstihdam Yasası altında Kasım, 1990 sonu itibarıyla dairemize müracaat eden ve değerlendirme sonucu sakat sayılan kişi sayısı 549. İstihdam edilenler 374. İş istegiyle bekleyenler 132. Çalışamayacak durumda olan 43'tür.

Tek Sosyal Güvenlik Sistemine geçiş çalışmaları hızlandırılmış ve bu konuda gerekli çalışmalar ve araştırmalar yapılmış, ilgili kurum ve kuruluşların önerileri alınmıştır. Sosyal Sigortalara verilmekte olan gözlük, gebelik, düğün, emzirme ve cenaze masraflarına ilişkin yardımlar günün koşullarına göre ve 1 Ekim, 1990 tarihinden geçerli olmak üzere %100 oranında arttırılmıştır. İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından gelir ve malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık almakta olanlara 1 Temmuz, 1990 tarihinden itibaren daha önce de %75,1 Ocak tarih itibarıyla verilmiş. Toplam %95 artış verilmiştir. Ayrıca, 1 Ocak, 1991 tarihinden itibaren yaşlı kesimize halen yapılmakta olan yardımların günün koşullarına uygun olarak yeniden düzenlenmesi yönündeki çalışmalar sürdürülmektedir.

Şimdi bu izahattan sonra biraz da arkadaşlarımızın sorularına cevap vermek istiyoruz. Sayın Kenan Akın'ın ve tabii Sayın Ahmet Kâşif de aynı soruyu sordu. Niye Çalışma ve Sağlık Bakanlığı? Türkiye'de geçen gün hastalara intikal eden bir olay vardı. Çalışma ve Sağlık Bakanları arasındaki sürtüşmeden dolayı iki Bakan arasının açıldığı şeklindeydi. İşte bunun için...

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bütün çalışanlar hastane yolunda olduğu için...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Bunun için Çalışma ve Sağlık Bakanlığı. Bu bile bana göre yeterli değil ki sigortaların tüm sağlık hizmetleri Sağlık Bakanlığı tarafından verilmektedir. İş kazaları ile ilgili çalışmanın. Onun için bu doğrudur.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Sayın Bakan, Sağlık Bakanlığı geniş bir Bakanlıktır. Hizmet sahaları çok geniştir, ikisi ağır olacağı için.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Olsun. O halde kaldırma bizim görevimizdir. Denetlemek de sizin görevinizdir. Yapmazsak o zaman gelir bizi burada denetlersiniz.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Oldu Sayın Bakan.

Asgari ücretten bahsettiler. Asgari ücret henüz kesinleşmiş değildir. Ancak şu kadarını vurgulayım. Devlet dairelerinde olsun, Kamu İktisadi Teşekküllerinde olsun asgari ücretle, belediyelerde olsun, asgari ücretle çalışan yoktur. Eğer vardır dersiniz, bana bir kişi göstereceksiniz. Yoktur.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Bütün tezgâhtarlar hep asgari ücretle çalışırlar Sayın Bakan.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Asgari ücretin... Bütün, haa, haa alt kademelere indiğinizde bu doğrudur. Burdaki esas konu asgari ücretin vergiden muaf olması. Gelin hep birlikte bunu, asgari ücreti vergiden kaldıralım, daha iyi bir düzenleme yapalım. Buna biz bakanlık olarak hazırız.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden)- Asgari ücret vergiden muaftır. Bu memleket çok büyük kavga verdi, şimdi sen gelin kaldıralım diyorsun.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- E muafiyetin ne olduğunu hesap ettiniz mi Sayın Coşar?

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Asgari ücretin adı üstünde Sayın Çalışma Bakanı. Asgari ücretten sen vergi almayı getiriyorsan, bu kürsüden söylersen bugün, kusura bakma.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Bugün Türkiye'deki uygulama nedir?

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Türkiye'ye ne bakan sen?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Evet.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Sen Çalışma Bakanı-

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Sayın Kenan Akın gitti, Ortam gazetesindeki... Geldi. Ortam gazetesindeki çıkan yazıyı bana misal gösterdi. Bir defa o yazacak olan, mert olan insanın altına ismini koyması lâzım bir. İkincisi; asgari ücret alan bir adamın özel klinikte işi ne? Devlet bedava. Gitsin devlette, hastane bedava. Ne işi var orda madem ki... Yani bunun mantığı yok. Orda o yazı maksatlı çıkmıştır. Eğer o gazete hakikaten mertse, erkekse ismini koysun onun ve getirsin bana. Eğer ben de ordan doğum yapan biri varsa. Onun için bu mantıklar, bu demagojilerin artık modası geçmiştir.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Size göre geçmiştir.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Öyle. Türkiye'yle işgücü antlaşması var. pratikte...

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Uygulanmıyor.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Uygulanıyor ve bundan sonra da uygulanacaktır.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- İnşallah.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Şu an bu ihale dolayısıyla ülkemizde olan 2750 kişinin hepsinin kaydı yapılmıştır, mükellefiyetlerini yerine getirmektedir. Giden son gönderdiğimiz heyet ve Türkiye'den gelen heyetle bu konular görüşülmüştür. 610 tane de kaçak işçi takip edilmiş, hudut dışı edilmiştir.

Çalışma Dairesinin kadrolarının yetersiz olduğundan bahsettiniz. Önümüzdeki yıl inşallah onlar tamamlanacaktır. Kaçak işçilere devamlı baskın yapmaktayız. Geçenlerde yine Sağlık Bakanlığı, İhtiyat Sandığı, Sosyal Sigortalar

ve polisten müteşekkil ekiplerle kurduğumuz üç ekip Güzel-yurt bölgesindeki çalışanların ve kontraktörlerin barındırdığı yerleri basmış ve gerekli ikazlar tarafımızdan yapılmıştır.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Cezai müeyyide yok Sayın Bakan. Cezai müeyyide olsa belki caydırıcı olur.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- İhtiyat Sandığı... Bu soru herkes tarafından sorulmuştur. İhtiyat Sandığı Yasası ele alınmış, günün şartlarına uygun olarak değiştirilmek üzere, bitmek üzeredir. Yakında Bakanlar Kurulunun gündemine getirilecektir.

Şimdi doktorlar için söylediği lâfları hiçbir meslektaşım için kabul etmiyorum. Hiçbir meslektaşımı bu mesleğine saygısızlık edecek nitelikte görmüyorum ve her kesimde olduğu gibi aradan çıkmak isteyenler de mutlaka cezalarını göreceklerdir.

Ahmet Kâşif kardeşimden beklediğim birşey vardı. Bu kadar senelik doktor olarak ve kamu görevlisi olarak çıkıp ben bu kadar sene çalıştım, şu hataları gördüm, bunları düzeltiniz, bunun böyle olması daha doğrudur diye öneri getireceğine, kahvede Ahmet Ağanın söylediği gibi yok tuvalet kirliydi, yok lāvabo bilmem akmazdı. Bunlar bir milletvekili doktor arkadaşına bu kürsüden bana göre yakıştıramadığım şeylerdir. Onun için üzerinde durmuyorum.

Sevgili Ergün kardeşim o nifak grevini aştı, herkes aştı. Bu grev hakkında izah vereyim. Bir defa şunu evvela peşin söyleyeyim; kendilerine de söyledim. Her iki taraf da toplu sözleşmeyi ihlal etmiştir, Bir taraf değil. Toplu sözleşme şartlarına göre iki taraf da toplu sözleşmeyi ihlal etmiştir ve bu bizim tarafımızdan kendilerine söylenmiştir. Mentşe Aziz'in korsan devlet diye bir kelime bizim yanımızda kullanmamıştır, haddine de düşmemiştir. Aksi hem kendisi, hem de bizim varlığımızı inkardır ki o masada, o bakanlığın odasında mümkün değil. Bizi şu veya bu şekilde yazılı veya sözlü kimse, bu grevin içerisine gir ve arabulucu ol diye müracaatta bulunmamıştır. Biz bakanlık olarak kendimiz devreye girdik ve kendilerine de her ikisinin de bu toplu sözleşmeyi ihlal ettiğini ve hiç kimsenin işçinin hakkı üzerinde oynamaya da hakkı olmadığını da söyledik. Yalnız birşeyi gözününe getirmenizi bilhassa istirham edeceğim. Sayın Kotak da aynı şeyi söyledi, grev yasasına gerek yok. Eğer yoksa, eğer icraatlarla ve teamüllerle idare edilecekse bir kaosun doğacağını herkesin bilmesinde yarar vardır. En basit misalini Harson Grevini size emsal vereceğim. Harson Grevinde işçi greve gitmiştir, mahkeme kararı ile dışardan işçi alıp çalıştırabilecek duruma gelmiştir. Bu neden? Yasa olmamasından.

ERGÜN VEHB (Lefkoşa) (Yerinden) - Ar Plast' da yaptı aynı şeyi.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - İşte bu Yasa olmamasındandır. Onun için bu Yasa şarttır ve biz şunu iddia edelim, bu Yasanın istismarını herkes yapmaktadır. Ben size söyleyeyim; Koreli şimdiye kadar Haziran'da toplu sözleşmesi bitir, Kasımdan evvel toplu sözleşme yapmamıştır. Kasımdan evvel. Neden? Narenciye kesimi o zamandır, kıstırayım istediğimi yaptırayım. İşte bütün bunlar yasanın olmayışı nedenleridir. İşveren de çıkıp Haziran'da yapman lazımdı, o halde geçersizdir de diyememiştir. Onun için eğer biz devletsek ki devlet olarak görevlerimizi

yerine getirmek mecburiyetindeyiz. Eğer Anayasamızda yasa yapılacak diyorsa bunu yapmak mecburiyetindeyiz. Ama biz iddia etmiyoruz en iyisini biz yapıyoruz diye. Hayır, İş Yasasında da aynısını yaptık, buyurun arkadaşlar dedik, yazdık, gönderdik, cevap istedik, cevap geldi ona göre tadil ettik tekrar hep birlikte çalıştık işçisini, işverenini. Bizim devlet olarak görevimiz bir tarafı tutmak değildir. Biz devlet olarak eşitliği ve dengeleri muhafaza etmek mecburiyetindeyiz. Ve daha önce de söylediğim gibi bu üçgenin üç kenarını eşit açı olarak muhafaza etmek durumundayız. Aksi takdirde adalet terazisini sevgili arkadaşımın da söylediği gibi bir tarafa meyil ettiğiniz takdirde öbür tarafın tepkisini muhakkak çekeceksiniz. Bütün çabamız budur, dengeli, herkesin, her kesimin kabul edeceği yasaları hayata geçirmek ve hukuk devleti olmanın gereklerini yerine getirmektir. Onun için İş Yasasını da yaptık, çağırdık, masada oturduk tartıştık, masadan kalktık ertesi gün kıdem tazminatı kaldırılmıştır. Şu anda kıdem tazminatı var mı? Bir mecburiyeti var mı? Biz yasamıza kıdem tazminatını bugünkü şekli neyse öyle koyduk. Birşey daha söyleyeyim; ama sakın beni kıdem tazminatına karşı gibi göstermeyin. Bugün dünyada yani konulara biz Mevlana gibi yaklaşırız, sevgi ve ilimle. Bana dünyada bir ülke göstereceksiniz hem işsizlik ödeneği olacak, hem işsizlik sigortası olacak, hem de kıdem tazminatı olacak. Bana bir tek ülke gösterirseniz ben şerefim hakkı için istifa ederim. Şimdi konulara sevgi ile ve ilimle yaklaşacağız.

MUSTAFA ADOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Daha koymadık Sayın Bakan.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - İşsizlik ödeneği yok.

ERTUGRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Vardır. Ha bizde de var.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Dört bin liradır.

ERTUGRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Niçin kardeşim? Gel onu tartışalım, onu artıralım tamam, artıralım hay hay. Bak ne diyorum; artıralım diyorum. Ve bir de İhtiyat Sandığı olacak. Zabıtlara geçirttim bütçe görüşmelerinde siz de vardınız, Kotak ne demişti, Sayın Kotak, İhtiyat Sandığı kıdem tazminatını kıdemistir o maksatla konmuştur. Ben

Akitle ve toplu sözleşmeyle o hakkı alabilirsen al, ama yasal bir mecburiyet getirmek, hem ihtiyat Sandığı varken, hem işsizlik ödeneği ve işsizlik sigortası varken, bu mümkün değildir. Hiçbir beyneminel teşkilâtların yasalarına da uymaz. Onun için konulara yaklaşırken lütfen daha dikkatli, daha dengeli, tahrik etmeden yaklaşalım. Sevgiyle yaklaşalım, ilimle yaklaşalım.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)-
Mevlâna gibi.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Mevlâna gibi, doğrudur.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Dönün de o zaman biraz da Türkiye'ye bakın. Türkiye'de vardır yasayla.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Evet. Ama ihtiyat sandığı yoktur Sayın Ergün. İşsizlik sigortası yoktur. Yoktur, yoktur. Bırakın onları. Evet bir şeyi daha söyleyim. Biz toplu sözleşme ve grev yasasında da aynı uygulamayı yaptık ve dedik ki kardeşim, bu yasa, yazdık Sayın Ergün kardeşime de verdik, milletvekili arkadaşlarımıza da verdik, Sayın Kotak'a da verdik, bütün sendikalara da verdik, bütün kuruluşlara verdik, görüşlerinizi bildirin dedik. Bakınız bu Türk-Sen'in görüşleridir. Ama üzülerek söylerim ki bunu Türkiye'de birine hazırlatıp kendilerinin burdaki bir kelimesinde katkıları yok. Ben beklerdim ki bu bizim ülkemizin şartlarına göre alsın, bunu değerlendirsin ve gelsin benimle bunu tartışsın. Hay hay. Maliye Bakanlığımız artık o hale geldi ki, sevgili Borman beni mazur görsün, çiş yapacak olsak Maliyeye soracağız artık. Başka çaresi yok. Korkuttu bizi. İşin lâtife tarafı. Onun, maliyenin bile görüşlerini aldık. Sanayi Odasının görüşlerini aldık.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Ne Bakanlığınınındır bu?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Hepsinin.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)-
İstersen sorman...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Amme Memurları ve bütün sendikaların görüşlerini aldık, burda vardır. Aldık, değerlendirdik, yasayı baştan yazdık, tekrar kendilerine gönderdik ve ondan sonra masaya geldiler, o gün de hayret ettik, bir kalabalık, gazeteciler mazeteciler, dedik ne oluyoruz? Bir baktık, oturduk, toplantıyı açtık, bize böyle bir yazı geldi. Anayasaya aykırıdır. Kardeşim Anayasaya aykırıysa buyur tartışalım. Oraya tartışmaya geldik. Biz o görüşteyiz. Diyalogtan yanayız. Oturalım konuşalım, sövüşelim ama sonunda uzlaşalım. Neydi bu yasadaki hata? Ergün kardeşim çok güzel vurguladı, güzel tarafları da var. Güzel taraflarını alalım, iyi taraflarını alalım, tartışalım ama sonuçta doğru yolu bulalım, iyiyi bulalım. Bizim hedefimiz buydu. Ama kalktı, hiçbir şey tartışmadan görüşmeden bana bu yazıyı verdi gitti. Anayasayı verdi bana, bir oturup araştırdım, bir baktım ki Türk Sen'in o teamül gibi, daha doğrusu Rum tarafının zamanında yapmış ve kendinin altında imzası olan, bizim hazırladığımız yasadan daha kötü durumda olan bir yazının altında imzası var ve bugün ülkede de bu geçerli. İşte üç sayfalık bir şey. Anlaşma müzakereleri, genel kaideleri iş uyuşmazlıkları ve şikâyetlerin kuralı üzerinde temelli anlaşma. Bunun altında Türk Sen'in imzası var. Bizim hazırladığımız yasanın bugünkü şeklinden daha geride. Hakemi niye koydunuz diyor. E hakem burda da var, daha kötü. Halbuki biz hakemi orda ihtiyari koyduk. Sayın Kotak biraz evvel sordu.

Çalışma Bakanı niye hakem oluşturmadı? Bu temayüllere göre hakem heyetini biz oluşturamayız, Bakanlık olarak. Her iki taraf da anlaşacak, istemesi halinde hakemi de kendileri tayin edecek. Eğer kendileri tayin edemez ve greve gitmez ve bakanlığa müracaat ederse bakanlık bağımsız birini hakem olarak tayin edebilir. Onun için zaten her ikisi de toplu sözleşmeyi ihlâl etmiş. Biri hayat pahalılığını kaldırmakla, öbürü de gece yatıp sabah kalkıp grev yapmakla. Bir hafta evvelden ihbar vermesi lâzımdı. Bu toplu sözleşmelerinde var bu. Ama her iki taraf da bize göre toplu sözleşmeyi ihlâl etmiştir. Biz devreye girdik, kendilerinden birtakım yazılar aldık, cevaplar geldi, onları uzun uzun burda okumak istemiyorum.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Son durum nedir Sayın Bakan?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Son durumu anlatayım. En son işverenin teklifi şu: Bugünkü hayat pahalılığını vermeye devam edecek %116'lık ama ocak ayından itibaren buna devam edecek ve ondan sonraki hayat pahalılığı vermiyor. Kıdem tazminatını 31.12.1990 tarihi itibarıyla ödemeyi kabul ediyor ve bunu 28 haziranda ödeyeceğini söylüyor.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- 91.

ERTOĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - 91. Çünkü nakit durumumuz müsait değil diyor, ödeyemeyeceğiz. 28 Haziranda ödeyebiliriz. %116, daha evvelki teklifi yüzde yüzdü, %116'ya çıktı. Bugünkü hayat pahalılığının şeyine on dördüncü maaşı, sosyal hakların hepsini veriyor. Hayat pahalılığın vermediği için de on dördüncü maaşı getiriyor. 28 Haziranda ödeyeceği için kıdem tazminatını, 31 Temmuz tarihi itibarıyla on dördüncü maaşı veriyor. 31.3.1991 tarihi itibarıyla kimseyi durdurmamayı garanti ediyor. Yalnız onlardan da işten durmak isteyen varsa listesini önceden istiyor ki ona göre adam yetiştiresin. Bu şekilde bir anlaşma da verdi. Bize bugün sabahleyin gelmişlerdi. İşçi ve ilgili sendika taraftar gözükte buna. Biz olacak zannettik, Türk-Sen'den bir yazı aldık biraz evvel. Diyor ki; biz Türk-Sen olarak buna karşıyız. Yalnız zannediyorum o işverenin görüşlerini işçilere götürüp de, yani kendileri sendika olarak karşı ama işçiler kabul ederse biz karışmayız şeklinde de...

GÜNAY CAYMAZ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sendika karşı mı, değil mi? Sendika ne diyor?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Sendika devre dışındadır şu anda. Yalnız Türk-Sen götürüyor bu görüşmeleri, Metal-Sen devre dışındadır.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İlgili sendika devre dışındadır yani?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - İlgili sendika devre dışındadır. İşçilerin oylarıyla Türk-Sen'i devreye sokmuşlardır.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Anlaşıldı mesele Sayın Bakan. Orda politik mesele vardır. Baştan da vardı devam ediyor herşey ortaya çıktı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Evet İş Yasasından bahsettik. Biraz da tek sosyal güvenlikten bahsetmek istiyorum. Güncel konudur bu. Bizim...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Metal-Sen'dir.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Evet Metal-Sen'dir.

BAŞBAKAN DR. DERVİŞ EROĞLU - Sayın Bakan tehlikeli bir oyun var dikkatinizi çekiyoruz. İlgili sendika varken burda dışlanamaz sendika o zaman mesele yok.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Biz oyunun ne olduğunu biliyoruz.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Türk-Sen'in ne işi var orda yahu.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Tabii toplu sözleşme Metal-Sen'dir muhatap olan.

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Yani bu durumda siz o yönde haklısınız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Neyin altında?

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Toplu sözleşmenin altında.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - O doğru kardeşim de bakınız zaten söyledik. Toplu sözleşme diye birşey kalmadı ki her iki taraf da ihlal etmiştir. Şu anda...

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Herhalde işverendir Sayın bakanım. Bazen odur işverendir. Sen beni sokağa at aç bırak karşı çıkmayacağım.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Yani bir oyunun döndüğü tezgahlandı ve çok affedersiniz işçinin üzerinde mastürbasyon yapıldığını biz yüzlerine söyledik bu adamların.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - İşçi o yandadır Sayın Bakan.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Anlatabildik mi? O anda e iz iscini va inde her iki tarafta da söyledik

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Doğru.

ERTUGRUL HASIPOGLU (Devamla) - Evet, tek sosyal guvenlikten de bahsetmek istiyorum. Bu hakikaten bize gore bu guvenlik sisteminin getirilmesi sart. Evet bununla ilgili biz cesitli zamanlarda tek sosyal guvenlige itibar ettigimizi ve bunu yasalaştırmak istedigimizi belirttik, bununla ilgili calismalari baslattigimizi da belirttik. Gorev olarak da Dogu Akdeniz Universitesini verdik, projesini yaptilar, gezen gun bize getirdiler. Tabii madem mukellefiyetleri vardır. Sosyal Sigortalar butcesine konmuştur mali mukellefiyeti. Bu Dogu Akdeniz Universitesine verildikten itibaren dort ay sure verdiler bize, dort ayda bunu tamamlariz dediler. Turkiye'nin de gezenlerde Calisma Bakanligından gelen heyetler de bu konuyu gorustu, Turkiye'nin de böyle bir calismasi...

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) (Devamla) - Bilimsel calismalari yapıyorsunuz Sayın Bakan.

ERTUGRUL HASIPOGLU (Devamla) - Turkiye'nin de böyle calismasi vardır. Onların Avrupa ile, bu konu ile temaslari vardır. Gerekli kitaplar bugün elimize gecmiştir. Biz hem Ocak ayında bir araya geleceğiz bu konu ile ilgili, bir de Nisanda Dogu Akdeniz'den aldıktan sonra projeyi gerekli calismayı yapacağız. Haziran ayında onlar kendileri, biz kendi calismalarimizi ortaya koyacağız, karşılıklı bir araya getireceğiz ve ülkemizin sartlarına en uygun olanı yapıp gerekli merci-lerin huzurana getireceğiz, hepinizin, grubumuzun gündemine getireceğiz, milletvekillerinin gündemine getireceğiz, hiç acele de etmiyoruz bu konuda. Hiç hata yapmak istemiyoruz. En iyisini yapmak istiyorum ve inanıyoruzki bizim toplumumuz buna layıktır ve bu sosyal guvenlik yönündeki kopuklukların da giderilmesine çalışacağız.

İnşallah da önümüzdeki hedef 92'yi seçtik. Bu konuyla ilgili 92'de. Efendim?...

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa)(Yerinden)- Maliye Bakanlığıyla herhalde çalışma yapıyorsunuz herhalde siz sosyal güvenliği o kadar...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Maliye Bakanlığına da soracağız, sormamamız mümkün değil, ödümüzü koparıyor, dedik ya...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden)- Maliyenin en büyük geliri sendedir. İhtiyat Sandığı Fonları, Sosyal Sigortalar, onlar senden korksunlar.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Evet, ihtiyat Sandığıyla ilgili yasa değişikliği hemen hemen bildirilmek üzeredir. Esnaf, Sanatkârlar Yasası bitirilmek üzeredir. Sosyal Sigortalar Değişiklik Yasası bitirilmiştir, Meclis gündemindedir. İhtiyat Sandığını söyledik, İş Yasası, o da Meclis gündemindedir. Bütün yasalar, Sendikalar Değişiklik Yasa Tasarısı, o da gündemdedir. Bitirilmek üzeredir.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Gene zapt-u rapt altına alacaksınız hepsini.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Kardeşim, hepsini elleyeceğiz, huzurunuzla getireceğiz, karar Yüce Meclisindedir. Biz...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Hiçbir şey size bırakmadık.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Niçin? Ergün Yapsın, Ergün'e vereyim o yapsın.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla)- Sendikaları zaten tertiplediniz, şimdi de tam şeye alacaksınız, son darbe...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Hiç öyle bir niyetimiz yok. Sendikaları olsun, ilgili kurum, kuruluşları olsun bu devletin vazgeçilmez öğeleri olarak kabul ediyoruz ve diyalogu da en iyi şekilde kurmak istiyoruz ve bu kürsüden de ilân ediyoruz, bir daha da ilân ediyoruz, her zaman için diyaloga hazırız.

Şimdi ilâç ihalesiyle ilgili bir soru yöneltildi bize. Bir defa biz bakanlık olarak listeleri hazırlarız, hangi ilâçları istediğimizi, ilâç ihalesiyle ilgili biz taraf değiliz. Taraf...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Gene Maliye Bakanı...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Maliye Bakanlığımızdır.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)- Evet öyledir.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Şimdi Sayın Kotak dedi ki, siz tekelden alınız dedi. Bu zaten bizim bu işin içinde olmadığımız halde şu veya bu şekilde hep Sağlık Bakanlığı yapıyor gibi gösterilir ve itham edilmek istenir. Maliye Bakanlığı yapsın, ihale Komisyonu yapıyor- dur bu işi. Biz yalnız alınacak ilâçların listesini veriyoruz. Yalnız. Şöyle birşey vardır. Bazan da dikkatinizi çekmek istiyorum. Meselâ tek olan ilâçlar vardır. Meselâ bir desferal. Thallassamialılarda kullanılan. Bunu dünyada yalnız CIVAF fabrikası yapar ve bu fabrikadan ihale için siz müracaat ederseniz, bakanlık olarak da müracaat ediyorsunuz, acenti Türkiye'de, Türkiye'de de fabrikası var, orayla temas et diyor, ordan ihaleye fiyat geliyor, tabii ihaleye çıktığınız için bir de dışarıdan fiyat geliyor Bu birinden, fabrikadan diğer şahısta o daha ucuz ve

düşünebilir misiniz siz, daha ucuz aldığımız için de soruşturma açılmıştır. Niçin daha ucuz aldın diyor. E yahu ne yapalım, pahalı aldıysak pahalı aldık, ucuz aldık niçin ucuz aldık. Yani artık bu ülkede bazı şeylerin desorulmaması gerek.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Süresi geçmiş olanları almayın da...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Mümkün değil yahu. Mümkün değil Sayın Vehbi. O mümkün değil. Süresi geçme diye birşey yok. Ama ne yapıyor o adam, gidiyor İngiltere'den başka bir depodan fazla almış depodan alıyordur, o daha ucuz veriyordur. Çünkü o esas İsveç'teki firmasından almıştır. Fabrikasından almıştır, ucuz almıştır, bu taraftan Türkiye üzerinden geldiği zaman bir de o bindiriyor, bu şekilde oluyor. Onun için biz inanıyoruz ki en doğru işi yapıyoruz. Biz listeyi veriyoruz, ihale Komisyonu da ihaleyi açıyor bakıyor ve bize diyor ki bunlar kazanmıştır, biz de onun kalite kontrollerini yapıyoruz ve alıyoruz.

Sosyal hizmetlere %95 artış verdik geçen sene, bu sene %100 artış vermeyi hedefledik.

İlâç yolsuzluğu ne safhadadır diye bir soru soruldu. Polis safhasındadır ve hakikaten çok uzun sürüyor. Biz geçen gün yine sorduk, niye bu kadar uzuyor?

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla)- Daha polisten mahkemeye gitmedi.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Tek tek geriye dönük bütün reçeteleri ellediklerini ifade ettiler, onun için uzun gidiyor diyorlar.

Özürlülerle ilgili Sayın Başbakanın bir açıklaması vardır. O yönde gerekli tedbir alınacaktır.

Kreş konusuyla ilgili Sayın Coşar kreş konusuna değindi. Hakikaten bizim de üzerinde durduğumuz ve araştırma da yaptığımız bir konudur.

İmkânlar el verdiği müddetçe bu konuyu önümüzdeki yıl gündeme getireceğiz.

Sayın Kotak İş Yasasını bahsetti, ona nasıl prosedür uyguladığımız anlattık. Sigorta primleri düşük dedi, hakikaten sigorta primleri ve düşük olduğu için de emeklinin aldığı maaş düşük. Nereye yatırılıyorsa onun...

ERGÜN VEHBİ (Lerkoşa) (Yerinden) - Borcunuzu ödeyin borcunuzu. 105 milyar borcunuzu.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU - Ha orda... Konu o değildir. Orda bizim görevimiz şudur. Primleri yükseltmek, tavanı aşmak dolayısıyla tek sosyal güvenlik gelirken bu tarafta muhtesem hakkı olanların ve haklarını teslim etmek bakımından bu yıl iki misline çıkarıyoruz sigorta primlerini. İhtiyat Sandığından bahsettik, tek sosyal güvenlikten bahsettik, iş başında eğitim yapıyoruz sosyal hizmetlerine ilâç ihalelesinden, devlet laboratuvarından, Hekimler Birliği Yasa uyguluyor. Jeneratörden bahsetmiştik, yedek jeneratör alınmıştır. Yeni telefon santrali kurulmuştur.

GUNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Asansör tamir edelim.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Gerçi onlar zaten çalışıyor efendim.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bize intikal eden her konunun üstüne ülkenin yararı, devletin çıkarı gözetilerek gidilecektir. Sağlık hizmetlerini en iyi düzeye çıkarmak, devlet hastanemizi eğitim hastanesi haline getirmek hedefimizdir. Tüm kalp hastalıklarından organ nakillerine kadar devlet hastanesinde yapılması ile ilgili çalışmalarını başlatmış bulunuyoruz. Görevimiz

budur ve biz inanıyoruz ki bizim halkımız en iyisine layıktır. Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri; Çalışma ve Sağlık Bakanlığı Bütçesi üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; bugünkü program gereğince bütçe üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır. Görüşmelere program gereğince yarın saat: 10.00'da devam edilecektir. Gündemi arz ediyorum.

1. Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları.

2. Özel Gündemde Yer Alacak İşler.

1. Program 012: İskân Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
2. Program 013: Gençlik ve Spor Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.

Birleşimi burada kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati: 18.55